

Giovanni Gospel Of John Tèhébè Ré Dő Nyě

Li tèthékr̥mila Giovanni yětôba ma a héluǒ ná Jesú Krístu ma Cómarya alǎangó tacúprè tóprè. “È hyǎ htwō prèlu hekhuphú rò a hyǎ ohtwōprè dő pèklě.” (1:14) Phú li yětôba hénídû, ũ rǎo liyětôba ma thyáphú prèhôli tahe ki zýe ná Jesú ma prèmelwóhtekä ũ dő Cómarya ólyä ná a ki hyǎ pă yěnuô tóprè, htuôto è ma Cómarya aphúkhü tóprè, rò dő èthi zýe lǔ akhu-akhyérò a ki níbè lahyä théhtwōprè, ũ rǎo pé èthi phúnuô. (20:31)

Bí liyětôba héplöré pé htuôhó ná Jesú ma Cómarya alǎangó tacúprè tóprè hó htuõnuô, a héluǒ rélôke témë tèprotèpryä émyéecô rò témë tèprotèpryä yěnuô a dyéluǒ ná Jesú ma prèmelwóhtekä ũ tóprè hó, htuôto è ma Cómarya aphúkhü tóprè hó. Htuõrò a héluõplö pé témë tèprotèpryä tahe angólasá. Kayä tahehe nuô, a zükanyákä Jesú phútë, rò ũ krwō lükhyë phútë ari-akyänuô, a hésoluǒ pé bí liyětôba akü. Htuõrò a rǎluǒ pé pó ná ũ théhte Jesú rò ũ htésûtaäyásû lǔ tahe ari-akyä.

Bí ũ pý tyahí Byacè Jesú to nuôtôth  ná ũ m thy htya tyahí lǔ to nuôtôr  ari-aky  yěnuô, ũ r m r ady  o è bí Am du 13-17 ak  yěnuô.

Htuőto è ná a khöpacę tahe a tèbóthyóbólă ní lü, a tètaritaryă one tahe ná a dyéhědyére ní èthi tahe ari-akyă yěnuô ũ rámárädyă o kuǒdû bínúô. Amädu dő khyélő tahenuô a hésoluő pé ná ũ pű Jesù ná Khwí Pilato sudyämyá cemyá lü ari-akyă, ũ műthyěhtya lü ari-akyă ná atèthyě ihtòhtwöprę kąkhyě ari-akyă, ná a thyěihtò kąkhyě htuő nuô a dyéluő pé ané ná a khöpacę tahe ari-akyă.

Giovanni dyadu rădû pę níbè dítű tèhtwöprę tacýprę ashyězú níkră yěnuô dő Krístu a o ari-akyă. Kayă dő a zûe ná Jesù ma klyá, témátęcő, ná tèhtwöprę tahenuô, théhtwöprę ashyězúyě a ki htwöhó lütę cáhtya khönyáyě tăplehyă acúcú ahtühtü hó. Giovanni a tèdyéluőplö ryá tōcôma máhó bí a thézű zăluő pé ũ ná dőthudőthé ari-akyă tahe akhěnuô, a nöe talômyá pé ũ ná tătę dő ũ léklö nöe è móhémólă tahe. Hékuőré, a nöe pé ũ ná htyě, khómü, tělř, prěkyěthímí, thímí tahe, thòbíthémó, ná thòbíthè tahe.

Tèhébè tôtó ná tôtó

Tèhébè ré dő nyě 1:1-18

Giovanni Baptista ná Byacè Jesù a khöpacę arélő tahe 1:19-51

Jesù a tèphyétémę 2:1-12:50

Dő khyélő tôklé bí vĭ Jerusalem akŭ ná akhäsökhäshyé tahe 13:1-19:42

Byacè Jesù thyěihtò kąkhyě, dyéluőkhyě ũ ná ané, ná a kahtyakhyě dő mókhu ari-akyă

20:1-31
Jesű dyéluő pé khyéthyá ané ná ũ dő Galilea ké
21:1-25

Krístu Ma Cómarya Alăangó Tacúprè Tôprè

1 Dő Cómarya* byályą́ hí hekhu to akhěpănuô, ū é lǔ ná télätengó† yětôprènuô, a ohtuǒdû hó. Télätengó yěnuô a o kuǒ ná Cómarya rò télätengó yěnuôma máhó Cómarya hó. **2** Dő Cómarya byályą́ hí hekhu to akhěpănuô è otőkuǒ ná Cómarya dő kalúkhě pă có.

3 Cómarya nőbyályą́ dítú lǔ těpwōtôcô. Tè dő a byályą́ to nuô a o tōcô~ to. **4** È ma těhtwōprè a khăshyékhäryą́ rò těhtwōprè yěnuô a dyé tělî dő ū pwō~ tôprè agně. **5** È ma athyáná tělî rò a lítakhě dő těkhítelö aklě rò těkhítelö mepékyă cyá lǔ to.

6 Cómarya nőhyă kayă tôprè dő amwi ná Giovanni Baptista. **7** Thyáphú kayă pwō~ tôprè ki níhuő a těhésodônyă tahe rò a ki zűenyáe agnenuô, a hyă hésothégně pé ū ná kayă dő Cómarya nőhyályą́ lǔ phú tělî yěnuô tôprè ariakyă. **8** Giovanni nuôma tělî máto. Manárò è ma prè hyă hésothégně pé ū ná tělî ari-akyă tôprè. **9** Tělî málakö yěnuô, a kíré hyănuő hó dő hekhuyě hó, rò a ki lítakhě htyaluő pé ū pwō~ tôprè.

* **1:1** 1:1 Cóphrya † **1:1** 1:1 Télätengó angólasá ma máhó kayă tôprèprè dő è ma má prècyáprèdè rò a dyéluő pé pè ná Cómarya.

10 A hyă ohtwōprę htuōhó dő hekhuyě hó. Rò a byályą nídû có hekhuyě tadúrò è ma kayă phútě tōpręnuô hekhuphú thégněplö lǔ to. **11** A hyă dő a htyěphúképhú nídû yětahe a o tadúrò akayă nídû tahe ésû lǔ to. **12** Manárò kayă dő a ésû lǔ tahe rò a zűenyäe lǔ tahenuô a dyéhtwōhtya èthi ná Cómarya a phúmòphúkhü tahe. **13** Èthi htwōhtya cyá Cómarya a phúmòphúkhü ná phú kayă léklö opacělyą nídyé aphú nuôtahe máto. Htuōrò phú muōphě a těthézűthélö rò aphú o nídyédû nuô máto. Mátôkhónuô, èthi htwōhtya cyá Cómarya a phúmòphúkhü phú Cómarya athéplö onídû nuôpré.

14 Kayă dő ũ é è ná tělătěngó yětōpręnuô, a hyăhtwō phú prèlukayă nuô rò a hyă ohtwōprę hó dő pěklě. Pě myáhtyehó a tětaryědu taryěhtü. Cómarya aphúkhü yő otú tōprępré akhu-akhyě, è níbě löpli có tětaryědu taryěhtü yě dő aphéo có. È ma kayă dő a lóbă ná těbwítětaryě ná těmátěcó tōprę.

15 Giovanni hésothégně è ari-akyă rò a éhtohtya, “Phú vă héso htuōpěhó thi è ari-akyă, ‘Kayă dő a ki hyă dő văkhyěkhu pă tōpręnuô a taryěpropryą duhtüklö có ná vă pă, mětěhérò bí vă opacělyą híto akhěnuô, a one htuōdūhó.’” **16** Abwiyataryě olőobă có akhu-akhyě, pě lő~ plí níbě kuǒdūhó těbwítětaryě tōcō htuō tōcō dő lűo

hó. ¹⁷ Cómarya dyétă tèthyótèthya ná Mosè rò Mosè dyétă dítú ná pè, tadûrò Jesú Krístu mamá kayă dő a dyétă pé pè tèbwítètaryé ná témátècó. ¹⁸ Ü myáhtyenó Cómarya tóprè~ to tadûrò, aphúkhü otú tóprè yěnuôma máhó Cómarya hó dő a otôkuō ná a Phě yě dyéluõhtyahó pè ná Cómarya hó.

*Giovanni Baptista Héso Pé Ŭ Ná Jesú Ari-akyă
(Matteo 3:1-12, Marko 1:1-8, Luka 3:15-17)*

¹⁹ Bètôphuō Judaphú khuklókhuklyă dő a o dő vĭ Jerusalem akŭ tahe nōcuō bwídu ná Leviphú dő a mècwó télühödu tahe dő Giovanni a o rò a nōsudyă lŭ, “Nè ma ũpĕ?” Rò Giovanni héluō thégné pé èthi, ²⁰ “Vă ma Messia máto.” A ólyă lálátlilí sùpé èthi phúnuô.

²¹ Èthi sudyă pó, “Ki mèphúnuôrò, nè ma ũpĕ? Nè ma Prèpro Elia ē?” Rò Giovanni hésû èthi, “máto.”

Htuõrò èthi sudyă pó, “Nè ma prèpro[‡] dő Cómarya ólyă dő a ki nôhyályă lŭ pă nuôtôprè ē?” Rò a hésû, “máto.”

²² Htuõrò èthi hé, “Thyáphú pè ki ką héluõbé pé kayă dő a nōcuō sudyă pè tahe agněnuô, hésoluô pé pè ná nè ma ũpĕ? Nè hé nídyé nènè ná nè ma ũpĕ?”

²³ Giovanni hésû phú Prèpro Isaiah hénuô, rò a hésû èthi, “Vă ma kayă tóprè dő a éhtõhtya dő

[‡] **1:21** 1:21 Judaphú zŷe ná prèpro ki hyă pă tóprè

késéhtyékyá lótamákhu, ‘Mecó one pé lahyá Byacè léhyá klyá agně ní~,’²³ a ki éhto pé ũ nuôtôprè pré.”

²⁴ Phariséophú tahe nöhyá kayá yétahe dő Giovanni a o, ²⁵ rò èthi hyá sudyá pó Giovanni, “Nè ki má Krístu mätoto, Prèpro Elia mätoto, prèpro dő Cómarya ólyá dő a nöhyá lü nuôtôprè mätoto kihérò nè cuô plwō pé tuô ũ htyé mëtě?” Èthi hé lü phúnuô,

²⁶ Rò Giovanni hésû èthi, “Vă plwō pé ũ ná htyé tadúrò dő thiklē nuô kayá o tóprè manárò thi thégně lü to. ²⁷ A hyá dő vähkyékhu pă pré tadúrò vă ki ilyékyá pé pré a khupháplyé pă prënuô vă kò ná lü to.”

²⁸ Lò~ témé-ané yétahe nuôma, a htwöhyla bí Jordano htyélyämuô bérĕ, dő Bethania, bí Giovanni léplwō pé ũ htyé nuôtôpho.

Cómarya Athímiphú Dő A Phyécuôkyá Kayá Hekhuphú A Tèthú

²⁹ Dókhyé tonyénuô, Giovanni myáhtye Jesú hyá dő a o rò a hé, “Myámō, Cómarya athímiphú dő a phyévíkyá kyá prëlu hekhuphú a tèthútëora tahe yënuô tóprè. ³⁰ Vă héso htuõhó thi, ‘Kayá tóprè ki hyá dő vähkyékhu pă pré tadúrò a taryépropryá duhtüklo ná vă pă, mëtëhérò bí vă opacélyá tyahító nuô, a one htuõréhó.’ È ma má kayá dő vă héso pé thi nuôtôprè hó. ³¹ Kayá dő

²³ 1:23 1:23 Isaia 40:3

vă héso pé thi dő arékhě tōprè nuôma ũpěnuô vă thégněto tadúrò thyáphú Israelphú ki thégně tătę è agněnuô, vă hyă plwō pé ū ná htyě pré.”

³² Htuǒrò Giovanni hésothégně pé ū, “Vă myáhtye htuǒhó Thé Sásě Byacè o dő mókhu hyályą o dő lǔlō thyáná htulwí nuôhó. ³³ Dő arékhě nuôma vă thégněhí ná è ma kayă htwō phúyěnuô tōprè híto tadúrò Cómarya dő a nò vă dő vă ki plwō pé ū ná htyě yětôprěnuô a hé vă, ‘Shyé~nopă nuô, ki nè myáhtye Thé Sásě Byacè hyályą o dő kayă tōprè alo pă hénou è ma máhó kayă dő a ki plwō pé ū ná Thé Sásě Byacè pă nuôtôprè hó.’ ³⁴ Těhtwöhtya phúyěnuô, vă myáhtye htuǒhó akhu-akhyě, vă hésocó péhó thi ná è ma Cómarya aphúkhü málakō tōprè hó.”

Jesű A Khöpacě Arélő Tahe

³⁵ Ano tonyěnuô Giovanni kahtò orókuǒ khyéthyá ná a khöpacě thénye. ³⁶ A myáhtye Jesű cuő dő klyálō rò a hé, “Myámő lahyă, Cómarya athímíphú dő ū ki lühtya lǔ pă nuôtôprè.”

³⁷ A khöpacě yěthényeň níšuǒ Giovanni hébengó phúyě rò a krwöcuǒkuǒ Jesű akhyě. ³⁸ Bí Jesű tarí myákakhyě akhě, a myáhtye èthi krwöcuǒkuǒ lǔ dő khyě rò a sudyă èthi, “Thí myápř ítě?”

Èthi hésû, “Rabbi, nè omyěotō hi bíte tômětě?”
(Rabbi angóglasá ma Thárá)

³⁹ Rò a hésû èthi, “Krwöcuǒmyá kuǒdû vă,”

Rò kayă yěthényę krwōcuőmyá kuő lǔ a léomyę khǎlé. Èthi cuőmyáhtye kuő lǔ léo rò èthi okuő lǔ bínúô tuődő mőkhípaló. Jesű é èthi akhěnuôma a tóbí mőkwílyä lwímű akhěnuô.

40 Èthi níhuǒ htuő Giovanni Baptista hé, “Myámő lahyä, Cómarya athímíphú dő ū ki lühtya lǔ pă nuôtôprè,” phúnuô htuőrò èthi krwōcuőkuő Jesű akhyë. Dő a krwōcuőkuő Jesű akhyë yěthényę aklěnuô, tôprè ma Simonè Petru apuő Andrea pré. **41** A cuő myápř rělő avyá Simonè rò a héso pé lǔ, “Pè myáhtyehó Messia hó” (Messia angólasá ma Krístu)§ **42** yětôphuőrò a thücuő Simonè dő Jesű a o.

Jesű myá lǔ rò a hé lǔ, “Nè ma Giovanni aphúkhü Simonè. Ũ ki é nè mwí ná Kepha pă,” (Kepha angólasá ma Petru).*

Jesű Éní Philipu Ná Nathanael

43 Ano tonyě mólí akhěnuô, Jesű dyalyä hó athéplò dő a ki cuő dő Galilea kék. A myáhtye Philipu rò a hé lǔ, “Cuő! Krwōkuő vákhyë rò htwohtyakuő vă khöpacë ha.”

44 Philipu ma vř Bethsaidaphú, a otő thyákuő hó vř ná Andrea ná Petru o nídyé vřnuô tōvř

§ **1:41** 1:41 Messia běbě, Krístu běbě angólasá ma prěmel-wóhtekä ū tôprè a mwíđumwíhtü dő Cómarya ólyä nídyé lǔ nuôtôprè. * **1:42** 1:42 Kepha ma Aramaic myěcô ngó, Petru ma Greek myěcô ngó, mwíyě nyěcô lő angólasá ma “ló.”

hó. ⁴⁵ Philipu myáhtye Nathanael rò a hé lǔ, “Pè myáhtyehó kayă dő Mosè ră lürilükyă dő li tèthyótèthya akünuô ná prèpro tahe räkuō lürilükyă nuô tóprè hó. È ma Joseph aphúkhŭ Jesú rò è ma vĭ Nazarèphú.”

⁴⁶ Rò Nathanael sudyă Philipu, “Tètwótèryá tōcôcô ohtya cyá sálé nyă dő vĭ Nazarè akŭ ē?”

Rò Philipu hésû lǔ, “Cuő~, vă cuőzű nè.”

⁴⁷ Bí Jesú myáhtye Nathanael hyă dő luo akhĕnuô, a hé Nathanael ari-akyă, “È ma Israelpú málakō tóprè. A lahölahya kuǒu takhyá~to.”

⁴⁸ Rò Nathanael sudyă lǔ, “Nè cuő thégně cyá vă phútě?”

A hé rò Jesú hésû lǔ, “Bí Philipu é tyahí nè to akhĕnuô, vă myáhtye nè o bí kadwímólę nuô.”

⁴⁹ Nathanael hésû lǔ, “Rabbi~ nè ma Cómarya aphúkhŭ mányă hó, nè ma Israel akhwí málakō cō hó.”

⁵⁰ Jesú hé lǔ, “Vă hé nè ná vă myáhtye nè dő kadwímólę nuôma nè zŷe málakō vă ná vă ma Cómarya aphúkhŭ, Israel akhwí tóprènuô ē? Nè ki myáhtyepó tèprotèpryä duklōlō cō ná yětahenuô pă.” ⁵¹ Htuôrò Jesú hé èthi, “Vă hésocócó thi, thi ki myáhtye mókhu bámō rò Cómarya tanéphú tahe ki kahtya kalyä dő prèlu aphúkhŭ máhó văyě alonuô pă.”

2

Pwěkhōmě Dő Vış Canan Akış

¹ Thuǒnyě tōnyēnuô pwěkhōmě odő Galilea ké, vış Canan akış tóphu, rò Jesış amuış okuış bínúô.

² Pwěkhōmě yěnuô, ū mehyā tışkuış Jesış ná a khöpacış tahe. ³ Bí thòbithèhtyézış dış sışprış tahe agně lışkyahış akhışnuô, Jesış amuış hésoluış Jesış, “Èthış a thòbithèhtyézış lışhış.”

⁴ Rò Jesış hésû lış, “Muış~, nış cuôhyă hésotuış vış mıştı? Shuôkh  tuôh  dış vış ki dyéluış vış t prot pry  h to.”

⁵ Jesış amuış h so pr met ph  tahe, “Ki a n  thi t c c c  h r  m p  e n ~.”

⁶ Tav tav  b nuô t phonuô th du o m  thu thy  r  t m nuô, ū z nu  n  hty  h nu ma a n  py du nu  80-120.* Th du y tahenuô, Judaph  tahe z nu  n  hty  r  èth  n e n  a l s pl  n  takhu ph  èth  t c b c b  l kl  o agn  nu pr .[†]

⁷ Jesış n  pr met ph  nu tahe, “Z nu  b l hty  dış th du nu tahe akünuô.” R  èth  z nu  b l  htu r ,

⁸ Jesış hé èth , “Kh ny y  d n hty  t b  r  cu dy  dış pw khuk du dış a tar  my kh w  n p  l  ū t pw ~ t c  nu t pr  a o,” a hé.

* ^{2:6} 2:6 80-120 py du h nu ma K l  ng  ma litre † ^{2:6} 2:6 Thy ph  Israelph  tahe ki m t  C marya ath pl  agn nuô, èth  kr w  s pl kuış ph  t thy t thya o nu .

Rò èthi dûcuō pé lǔ. ⁹ Pwěkhuklódu ömyá htyě dő a htwöhtya thòbithèhtyézä yěnuô. Manárò thòbithèhtyézä yě a o bítě hyánuô a thégněto. (Prém̄etephú yětahe yō dûhtyě akhu-akhyě, a thégně prétú èthi yětahe pré) rò pwěkhuklódu yětôprè éhyä prèkhomě prèkhü, ¹⁰ rò a hé lǔ, “Ü pwō~ tôprè léklö dyéoré thòbithèhtyézä dő avi-asű tahe, htuôrò ū théo bá- tě rò ū ő htuôhó akhěnuô, ū dyéoke thòbithèhtyézä paě tahe. Manárò něyě ně be-odwó nídyé tuôpă ně thòbithèhtyézä avi-asű tahe tuôkhonyá còcò.”

¹¹ Jesū mē tèprotèpryä lú tè tóphuôma bí vĩ Canan, Galilea kē yěnuôhó, rò a dyéluôhtya a télitètakhé bínuô. Phúnuôrò a khöpacě tahe zükanyákä lǔ.

¹² Htuôhó rò è ná amuô ná apuô tahe ná a khöpacě tahe lyä lahyä dő vĩ Capernaum akü, rò èthi cuô o lahyä bínuô nyéthuônyě.

Jesū Cuô Dő Télühödu
(Matteo 21:12-13, Marko 11:15-17, Luka 19:45-46)

¹³ Mä dő Judaphú tècuôtalwópwě phûhyahó akhu-akhyě, Jesū cuô dő vĩ Jerusalem.[‡] ¹⁴ Bí a hyătuô dő télutyä hökü akhěnuô, a myáhtye kayä isě pý, thímí, htulwí tahe ná kayä onyä htulya rǔ dő díré khäshyé tahe. ¹⁵ Phúnuôrò a mē suplyë

[‡] 2:13 2:13 Tècuôtalwópwě ma pwě tópwě dő ū mêtë thénéhtya khyéthyá bí Cómarya mélwóhtekä Judaphú tahe dő tanéphú hyályä mëthyě ū phúvyápré akhěnuô.

iplí rò a véhtekyă lő thímí ná pú tahe dő télutyă hökű. Htuōrò a htulaklókyă lő ū léhtulya rű a dřréhtyalő nuôtahe rò a mē lúpruôkyă lópli èthi růzye tahe. ¹⁶ Htuōrò a hé kayă isé htulwí nuôtahe, “Cõhte taphäkyă lő yétahe. Nõhtwõhtya tă văphě ahi yěnuô ná klé támé.”

¹⁷ A khöpacĕ tahe taněhtya tuő lisásékŭ hé, “Vă théplòshyo mõní nyacó nèhi. Vă tèthéplòshyo mõní yěnuôma a ki ū lókyă có vă thyáná minuô có pă.”[◊]

¹⁸ Dő a mē phúyě akhu-akhyě, Judaphú khukló tahe sudyă lű, “Thyáphú pè ki thégně ná nè níbè tètaryeshyoső dő nè ki hyámę télupruôlupryă phúyě ma aní pré agnenuô, nè ki dyéluő pē pè tèprotèpryą itétě pă té?”

¹⁹ Jesú hésû, “Mę tăprókyă mő télühödu yěnuô. Thuōnyě akü, vă ki isóhtya khyéthyá pă.”

²⁰ Htuōrò Judaphú sudyă lű, “Thuōnyě akü, nè kíré isóhtya htuōbé khyéthyá nyă pă ē? Télühödu yěnuôma ū isóhtya ní è ma anyę có ana lwíshyě ná thuōthyó có meně~.” ²¹ Manárò bí Jesú hé ná télühödu ari-akyă akhěnuô ma a hélyă nídyédû anékló pré. ²² Phúnuô akhu-akhyě bí Jesú htwöprę kákhyě khyéthyá dő tèthyě akhěnuô, a khöpacĕ tahe taněhtya tuőbè khyéthyá dő a

[◊] **2:17** 2:17 Li Htuthéhtya 69:9

hébèkyă angó yěnuô rò èthi zûe lisasé ná è héokyă angó nuôtahe.

Jesú Thégné Lòu Théplò

²³ Bí Jesú opă bí vĭ Jerusalem tècuôtalwó pwĕkŭ akhenuô, ũ myáhtye a mĕ tèprotèpry  nuôtahe akhu-akhy  ũ zûe ényacó l . ²⁴ Manárò Jesú z en  èthi to, m t h r  a th gn  lupl  l opl  h   th pl  h . ²⁵   lo h solu  p  n  Jes  n  kay  pw -t pr  ari-aky  to m t h r  Jes  th gn  htu d h  ũ pw -t pr  ath pl  h .

3

Jes  N  Nicodemo

¹ Judaphú khukl  d  amw  n  Nicodemo o t pr .   ma a ot ku  d  Pharis oph  apl am  tahe ak . ² T th kh nu  Nicodemo hy  d  Jes  o r  a h  l , “Th r  , p  th gn  n  m  Th r  d  a o d  C marya a ohy  t pr . P  th gn  n  C marya ki oku  n  kay  t pr pr  to h nu ma a m cy  t pr t pry  ph  n  m  y nu  t pr - to.”

³ Jes  h s  l , “V  h soc c  n , kay  d  a opac ly  khy thy  t phu - to tahenu , a my htyeb  C marya ahty ak  t pr - to.”

⁴ Nicodemo sudy  l , “Kay  dupr h  t pr nu  a cu  opac ly  cy  khy thy  ph ut ? A k  kanu  khy thy  d  a mu h k  r  a opac ly  ny phu t - phu  ma a cy  p ny   ?”

⁵ Jesū hésû lǔ, “Vǎ hésocócó nè, kayă dő a opacělyą khyěthyá ná htyě ná Cómarya a Thé Sásě to tahanuô a nuǒní cyá dő Cómarya ahtyěakékű to. ⁶ Prèlu kayă opacělyą nídyé khyě prèlu kayă pré. Manárò tèopacělyą ná Thé Sásě Byacè nuô, a dyé ohtwöhtya taple ũ dôthudôthé tôkyě. ⁷ Dő vǎ hé pę nè, ‘Thí tōbè opacělyą pō tōphuő,’ phúyěnuô akhu-akhyérò, khyéthukhyéthé támé. ⁸ Kélathé nuô a lathécuő cý~ dû atè pré. Nè níhuő aprą tadúrò a o bítěhyă mátorò a kíré cuôtő bítě nuô nè thégněto. Lő~ kayă opacělyą ná Cómarya a Thé Sásě tahe nuôma a thyáphú nuôhó.”

⁹ Nicodemo sudyă lǔ, “A cuő htwöhtya cyá phútě?”

¹⁰ Jesū hésû è, “Nè htwö có Israel a tharádu-tôprè vähéto, phúyěpré rò nè cuő thégněto mětě? ¹¹ Vǎ hésocócó nè, pę hé pę ũ tè dő pę thégně tahe, pę dônyă pę ũ tè dő pę myáhyte tahe tadúrò thi phyésû pę těhébè yěnuô tôprè~ to. ¹² Vǎ héso pěhtuǒhó thi ná hekhu ari-akyă yětahe tadúrò thi zűe vǎ to. Vǎ ki héso pę pō thi ná mókhu ari-akyă tahe hénuôma thi kíré zűe cyá vǎ phútě? ¹³ Kayă htyatuőnó dő mókhu nuô a o tôprè~ to. Prèlu aphúkhű dő a o dő mókhu hyályą yětôprè htyatuő tú~ dû pré. ¹⁴⁻¹⁵ Thyáphú kayă pwǒ-tôprè dő a zúkanyáką vǎ tahe, ki níbè théhtwöprè tacúprè talèkré agněnuô, vǎ dő a mádûhó prèlu

aphúkhű yě ū ki tahtwóhtya kuôdû vă phú Mosè
mú~ nukhě cōhtya rýtalibyä zăzö dő hihtûlo rò a
tahtwóhtya è dő késéhtyékya lótamáku nuô pă.

¹⁶ “Cómarya mōní lő cō prëlu hekhuphú lő~
pli. Lő~ kayă dő a züe aphúkhű tahenuô,
thyáphú a ki nílbè théhtwöprë tacúprë rò a ki
tuő tă dő tèpyétèkyä támé nuô, a dyélyäkyä
aphúkhű o tú tóprë yěnuô dő prëlu hekhuphú
tahe agnë. ¹⁷ Mëtëhérò, Cómarya nõhyälyä
aphúkhű dő a ki cirya kayă hekhuphú agnënuô
máto. Mátôkhónuô a nõhyä lü dő a ki hyă mél-
wóhtekä kayă hekhuphú agnë nuôpré. ¹⁸ Kayă
dő a züe phúkhű tahenuô, Cómarya cirya èthi
to. Kayă dő a züe phúkhű to tahenuô, Cómarya
cirya èthi hó, mëtëhérò, a yō züe kuôu
Cómarya aphúkhű dő a o tú tóprë~ tuő yétôprë
to akhu-akhyë, a ciryahó èthi. ¹⁹ Mëtérò èthi
khyábè tèciryia hénuôma, Cómarya atèlì hyånuô
dő hekhuyé tadûrò prëlu hekhuphú tahe thézü
tèlì yěnuô to mëtëhérò èthi yō më témümyáricyä
tahe akhu-akhyë, a mōníklö dő tèkhítèlò. ²⁰ Lő~
kayă dő a më témümyáricyä tahenuô, a théhte tèlì
rò a hyă dő tèlì a o to, mëtëhérò kayă dő a më
témümyáricyä tahenuô, a théisë ná a tèthútèora
tahe oluôhtya rò a hyâtô to. ²¹ Manárò kayă dő a
më tècótètë tahenuô, a hyâtô dő tèlì a o, mëtëhérò
thyáphú ū pwö~ tóprë ki myáhtye luôryá ná a
mëtë tahenuô, atô ná Cómarya athéplö agnënuô,

a hyătō dő t  l   o.”

Jes   N   Giovanni Baptista

²² A h  tu   l   r  , Jes   n   a kh  pac   tahe htecu   d   Judak  . R   a cu  o ny  rare ku   n   a kh  pac   tahe b  nu   r   a cu  plw   p      hty  . ²³ Giovanni plw   p   ku  p      hty   b   kh  l   d         n   Aenon nu  t  pho. Aenon ma a oph   n   d   Salim htu  r   hty   oš. Kay   hy   d   l  o r   a plw   p     th   hty  . ²⁴ (Y  ma b      d  t   h   Giovanni d   ht  k   h  to akh  nu  ) ²⁵ b  nu  akh   Giovanni a kh  pac   tahe n   Judaph   t  opr   kr  kry   khy  l   n   l  kl  l  khya on   t  m  mw  pl   ph  ut   nu   ari-aky  . ²⁶   th   cu   d   Giovanni a o r   a h   l  , “Th  r  ~ kay   d   a oku   n   n   b   Jordano hty  kl   b  r   r   n   khy  lu   p      n      ari-aky   nu  t  opr   n  ~ kh  ny  y   a cu  plw   p  tu      hty   r      cu   l  pl   h   d   l  o h  .”

²⁷ R   Giovanni h  s   l  , “  p   b  b   Cómarya ki dy  t   l   to nu  , a n  b   cy   t   t  c  o~ to. ²⁸ V   h  tu  h   th  , ‘V   ma Krístu m  t  o tad  r   Cómarya n  hy   r   v   d     ny  hy   p  .’ V   h  tu  h   akhu-akhy   th   htw  h   v   pr  khy  th   tahe h  . ²⁹ V   ma athyáná pr  krw  kru   kh  m   pr  kh   t  opr  nu  . Kh  m   pr  m   ma kh  m   pr  kh   at  . Manárò pr  krw  kru   nu  t  opr   kaht   n  d   kh  m   pr  kh   h  b  . A n  hu   l  ng   akhu-akhy  , a th  kr  th  l   nyac  . Ph  nu  h   v   t  th  kr   y  nu   a l  h  tyab  h  tya h  . ³⁰    ma a t  b   lodukl  , v   ma a t  b   lo pat  kl  .

31 “Kayă o dő mókhu hyă yětôprènuô, aduklő ná ũ lő~ plí. Kayă o dő hekhu yětôprènuô a thégně hébè prétú hekhu ari-akyă pré. Kayă o dő mókhu hyă yětôprènuô aduklő ná ũ lő~ plí.
32 A hésoluō pé ũ ná lő~ a myáhtye nuôtahe ná lő~ a níhuō nuôtahe. Manárò a hésoluō pé ũ nuô ũ nídă phyésû lütè tóprè~ to. **33** Kayă dő a nídă phyésû lü tèhésoluō tahenuô a zűe tâtę lahyă ná Cómarya ma amáacó. **34** Kayă dő Cómarya nôtă è tóprènuô, Cómarya dyé lõbă hó lü Thé Sásë Byacè akhu-akhyé, a hébèpré Cómarya alăangó tahe pré. **35** Phĕ Cómarya mонí aphúkhŭ rò a dyétälö lü t  pw  ~ t  cô dő a takhuk   h  . **36** Kayă dő a z  eny  e phúkhŭ yětôpr   tahenuô, a n  b   théhtw  pr   tac  pr  . R   kayă d   a n  d   ku  u to r   a z  eny  e ku  u phúkh  y  e to tahenuô, a n  b   ku  u théhtw  pr   to. Cómarya a t  ciry  a t   o d   kayă nuôtahe alo.”

4

Jes   N   Samaria Mu  

1 Pharis  oph   tahe n  hu   n   Jes   a kh  pac   o  htya n   éhtya htu  r   a plw  n  é pé kl   ũ hty   n   Giovanni. **2** Ki h  lak   ma, Jes   plw   pé ũ hty   t  pr  ~ to, a kh  pac   tahe plw   shu  shu   pé ũ pré. **3** Bí Jes   n  hu   ũ dy   l  z   ph  y  e akh  , a htecu  ky   d   Judak   htu  r   a k  khy   khy  thy   d   Galilea k  .

⁴ Bí a cuő akhěnuô, a tōbè cuőbé ná Samaria kék. ⁵ Phúnuôrò a cuőtuő dő vỹ Sykar dő a o bí Samaria kéknuô. Vỹ yětovýnuô a ophû ná Jacob ledyékyä aphukhû Joseph hekhu khälé nuôtôpho. ⁶ Jacob ahtyéklû o bínuô. Rò Jesü cuő thépráladyá klyá akhu-akhyé a cuő onyäokuő bí htyéklû nuôtôò akhăshyé. Bínuôkhě nuôma phû- móhtuô hó.

⁷ Rò Samaria muő tōprè hyădyáhtyé, rò Jesü hé lǔ, “Dyéo pékuő vă htyé to~.” ⁸ (Bínuôkhě ma a khöpacę htecuő ipri lée dő vỹkű.)

⁹ Samaria muő hésû lǔ, “Nè ma Judaphú, vă ma Samariaphú, nè cuő kwio tuő văhtyé.” (A hé phúyé mëtěhérò Judaphú ná Samariaphú nuôma a rę lǔ to.)*

¹⁰ Jesü hésû lǔ, “Nè ki thégnëbye Cómarya a tedyékrä shyezü htuôrò prè dő a kwio nèhtyé yětôprè ma üpě nuô nè ki thégnë pöbye héma, nè ki kwio vă htyé pă rò vă ki dyéo nè htyé dő a dyé ũ théhtwöprè yěnuô pă.”

¹¹ Prëmò nuôtôprè hésû lǔ, “Thará~ nè cuő dyáhtya cyá htyé dő a dyé ũ théhtwöprè yěnuô bítě pă? Nè htyélécō rò a o toto, htyéklû yětônuô a ză nyacō tōkuôrò. ¹² Pëphě Jacob dő~ nyénu dyékyä pë htyékluyé. Jacob ná aphúalyę ná a tephútelyę tahe dyáo htyeyé. Ma nè duklonyä ná pëphě Jacob ē?”

* ^{4:9} 4:9 Ki máto ma phúyé, Judaphú nőe kuő Samariaphú bělő dő a nőe nýdyé nuôtahe to.

13 Jesū hésû lǔ, “Kayă dő a öhtyě yětahenuô, a théo khyěthyá pă, **14** manárò kayă dő a ki öhtyě dő vă dyéo è pă yěnuô, a théo pă htyě tóphuō-to. Htyě dő vă ki dyéo è pă yěnuô, a ki htwöhtya htyěhtekhu dő lükü pă. Rò a ki dyé lǔ théhtwōprè tacúprè talèkré pă.”

15 Prèmò yětôprè hésû lǔ, “Thárá~, thyáphú vă ki théo pă htyě tóphuō-to, htuǒrò thyáphú vă ki hyă dyáonó pă tă htyě bíyě táménuô dyémő vă htyě dő nè hé yěnuô.”

16 Jesū hésû lǔ, “Ką éhyă nèvè bíyě.”

17 Rò a hésû Jesū, “Vávè oto.”

Jesū hésû lǔ, “Nè hé ná nèvè oto nuôma atő pré. **18** Nèvè ohtuǒhó nyǎhtű rò prèkhű dő nèo nídyé khönyáyě tóprè nuôma nè vè máto. Nè héluǒcó héluǒtę pé cō vă hó.”

19 Prèmøyě hé lǔ, “Thárá~ vă myáhtye thégně tătēhó ná nè ma prèpro tóprè. **20** Pè klwilyă Samariaphú dő~ nyénu tahenuô, a cóběhtya Cómarya bí so yěnuôtomě alo. Manárò thi Judaphú tahenuô thi hé ná ū tōbè cóběhtya Cómarya dő v̄ Jerusalem akǔ nuô.”

21 Jesū hésû lǔ, “Mòmuő~ zűe vănuô, shuǒkhě ki hyătuǒhó dő thi ki cóběhtya Phě Cómarya pă. Manárò bí so yětômě alo nuô bëbè, dő v̄ Jerusalem akǔ yěnuô bëbè, ū lo hyäcóbě pă bínuô tohó. **22** Thi Samariaphú tahenuô, thi cóběhtya üpě nuô thi thégně tătē nídyé to. Manárò pè

Judaphú tahenuô, pè cóběhtya ūpěnuô pè thégně nídyé, mětěhérò témelwóhteká nuô a ohtya dő pè Judaphú aklě hó. ²³ Manárò kayá dő a cóbě sáprényacé Phě Cómarya tahenuô, shuókhě dő èthí ki cóbě dőthudóthé ná témátěcó nuô, a ki hyátuő pă. A hyátuő có hó khönyá hó. Mětěhérò Phě Cómarya myápü kayá dő a cóběhtya lǔ phúnuô tahe hó. ²⁴ Cómarya ma máthumáthé rò kayá dő a cóběhtya è tahenuô, a tōbè cóběhtya è phú Thé Sásé Byacé züklyázüklö è dő témátěcó akű nuô.”

²⁵ A hésû Jesú, “Vă thégně ná Messia (Dő ũ é amwí ná Krístu nuô) ki hyá pă, rò bí a hyátuő pă akhěnuô, a ki hyáheso pē pè télő~ plí pă a hé phúnuô.”

²⁶ Jesú hésû è, “Kayá dő a hébè ná nè khönyáyě tóprè nuôma má nuôtôprè hó.”

²⁷ Bínuôakhě, Jesú a khöpacé tahe kátuő rò a khyéthukhyéthé nyacó dő a myáhtye Jesú hébè ná prémò nuôtôprè. “Prémò nuôtôprè thézú íté?” nuô, èthí sudyá lǔ tóprè~ to, htuóto “Byacé Jesú cuôhébè tuő ná prémò nuôtôprè mětě?” nuô, èthí sudyá lǔ tóprè~ toto.

²⁸ Htuôrò prémò yětôprè bekyá ahtyěo rò a kahéso épélä ū dő výkunuô, ²⁹ “Hyá myákuő lahyá mő vă kayá tóprè lé! A héprø loplí có lő vă měhtuǒhó nuôtahe. È má Krístu có ē?” ³⁰ Phúnuô akhu-akhyě èthí o bí výků nuô rò a hyá lahyá dő Jesú a o.

31 Bínuôakhě, a khöpacě tahe kwíthézò Jesű, “Rabbi~, emő sèe yě~.”

32 Manárò a hésû èthi, “Vă sèe lée dő thi thégně tuǒkuǒ vă to nuô a o dû hó.”

33 Phúnuô akhu-akhyě a khöpacě tahe sudyä nídyé lǔ tōprè htuǒ tōprè, “Kayă tōprèprè hyádyé htuǒhó lǔ sèe ē?”

34 Jesű hé èthi, “Vă mëtő prè dő a nõhyă vă yětôprè a tèthézú rò vă mëhtuǒkyă tèmę dő a dyé vă yěnuôma máhó vă sèe hó. **35** Thi léklö hé nídyé lahyă, ‘A bähó Iwïlĕ pă ma shuôkhě tō kěhó buô pă.’ Tadûrò vă hé thi, myátătę lahyă kayă éprè dő athyáná lyá yětahenuô, èthi ma athyáná buô mibü tōké lõpli hó rò shuôkhě běhó dő tō kē cō hó khönyáhó. **36** Khönyáyě cō běbè, prékébuô tōprènuô a níbè akhwóakè rò a dya-opló tèthetèphö tahe dő a máhó tèhtwöprè tacúprè agně yěnuô hó. Phúnuôrò prëisôbuô yě ná prékébuô yě thényelö ki thékrü rólö lǔ pă. **37** Mephúnuôrò ngódonyă hé, ‘Tôprè rò isó, tōprè rò kē’ nuôma atō pré. **38** Vă nõcuô kěhó thi buô dő lyákhu dő thi mënó ná thíné tóphuô~ to yětôlé hó. Kayă dő aruô tahe mëhtuôhó bínuô rò dő èthi mëhtuôré hó akhu-akhyě, thi cuô níbè kuô hó tèbwítetaryě bínuôhó.”

39 Dő vïyé tóvï akünuô Samariaphú züenyáe ką élă Jesű, mëtëhérò má dő prëmò nuôtôprè

khyáthé rò a hé, “A hépro loplí tè dő vă mehtuôhó tahenuô,” akhu-akhyé èthi züenyáe ką élă. **40** Phúnuô akhu-akhyé bí Samariaphú tahe hyátuő dő Jesú o akhě, a kwíthézò lǔ ná a ki ką-okuő ná èthi dő avíkú rò Jesú ką-okuő ná èthi bínuô nyényé. **41** Ü hyă nídă élă a tèdônyă tahe rò ũ zükanyáką rólă.

42 Èthi hé prémò nuôtôprè, “Pè zûe Jesú khönyáyé nuôma mágdô nè heso pé pè akhu-akhyé nuô máto. Dő pè níhuő a tèhésodônyă ná pènë htuôrò pè thégné ná è ma Krístu dő a mélwóhteką hekhuphú yenuô tôprè málakō hó, akhu-akhyé nuôpré.”

Jesú Zasímé Khwí A Prémétèphú Tôprè Aphúkhū

(Matteo 8:5-13, Luka 7:1-10)

43 Jesú o bínuô nyényé htuôrò a htecuő dő Galilea kę. **44** Jesú héhtuő dû hó, “Prèpro nuô adöküphú nídû dyazúdyanyá nídyékuő lú to.” **45** Bí a cuôtuő dő Galilea kę akhenuô, Galileaphú bínuô tahe émosû è, mètêhérò èthi cuõnókuő tècuôtalwópwě dő v̄i Jerusalem akŭ rò a myáhtyenó lō htuôhó Byacè Jesú mē tèprotèpryä tèlō~ plí bí pwékhě nuôhó.

46 Htuôrò, Byacè Jesú kąkhyé khyéthyá dő v̄i Canan dő Galilea kékű bí alé mehtwóhtya htyé ná thòbithèhtyézä nuô. Bí v̄i Capernaum akŭ nuô, kayă htwō khwí a prémétèphú khukló otôprè rò

a phúprèkhǔ théswí. ⁴⁷ Bí a níhuǒ hó ná Jesú o dő Judaké rò a hyă dő Galilea kék akhěnuô, a cuő dő lűo rò a kwíthézò Jesú ná a ki krwókakuǒ lǔ dő vý Capernaum rò ką zasímé pé lǔ phúkhǔ dő a kíré thyétalí lähó yětôprènuô.

⁴⁸ Jesú hé è, “Thí dámýáhtye pépă tèprotèpryá ná tékhyéthukhyéthé tahe to hérò, thí zűe có takito.”

⁴⁹ Htuőrò kayă htwő khuklódu yětôprènuô a hésû lǔ, “Byacè- ką kuǒná vă khönyá bí văphú thyě tyahító akhěyě,” a hé lǔ phúnuô.

⁵⁰ Byacè Jesú hésû lǔ, “Kákhyě khyéthyá mő. Nè phúprèkhǔ ki omo kákhyě dû pă.”

Rò kayă htwő du yětôprè zűe Jesú a těhébè rò a kákhyě khyéthyá dő ahi. ⁵¹ Bí a ką dő klyálo akhěnuô, a prémétèphú tahe hyă lűsû è rò a héso lǔ, “Nè phúprèkhǔ omo kákhyě hó.” ⁵² A sudyá a prémétèphú yětahe ná aphúkhǔ omo kákhyě khyéthyá bíkhětě rò èthi hésû lǔ, “A tékú tă bí pahénu mókwílyá tómű akhěnuô.”

⁵³ Aphě tanéhtya tuôbèkhyě aphú tékú tă ashuôkhě nuôma, a tötû bí Byacè Jesú hé lǔ, “Nè phúkhǔ ki omo kákhyě dû pă shuôkhě bínuô.” Dő yě akhu-akhyě è ná a hiphúphyaphú tahe zűkanyáką loplí Byacè Jesú.

⁵⁴ Yěnuôma Byacè Jesú o dő Judaké rò htecuő khyéthyá dő Galilea kék rò a dyéluǒ atémę tèprotèpryá nyéphuôtôphuô yěnuô hó.

5

Byacè Jesù Zasímé Kayă Khăduôdá Tôprè

¹ Phúnuôhtuôrò, Jesù cuôkuô Judaphú tahe apwě dő vĩ Jerusalem. ² Dő vĩ Jerusalem akünuô htyěò o tōò. Htyěò nuôtôò nuô a ophû ná Thímílo Kadákŭ rò Hebreo ngó nuôma ũ é ná Bethesda.* Dő htyěò khupri alonuô ũ isó tavã ná lêthû nyämé. ³ Bí lêthû nuôtahe akünuô kayă mèthélĕ, kayă khăduôdá, ná kayă thyêtokyé tahe hyäomyé ró ékú lă lahyă bînuô. ⁴ (Èthi opô lahyă htyěkazuô mëtëhérò Cómarya a tanéphú hyälyä mëkazuô tamömö htyěyé rò bí htyě kazuô akhënuô, kayă dő a cuônuô rélô dő htyěkû tôprèprè nuô, atëswí sîmékÿä.)† ⁵ Kayă swí nyëhô thuôshyé ná näl-wîthyó obínuô tôprè. ⁶ Jesù myáhþe a omyékhûo bînuô rò a thégné ná aswí nyëhô akhu-akhyé a sudyă lû, “Nè thézû nösimé nè tèsé ē?”

⁷ Rò a hésû Byacè, “Byacè~, bí ū më kazuô htyěò akhënuô, kayă dő a ki cõnuô vă dő htyěò akünuô a o tôprè~ to. Rò bí vă yácû cuônuô akhënuô, kayă dő aruôtôprè cuônuôphe rékyă hó vă.”

⁸ Byacè hé è, “Ihtò talüní nè klolémyé rò cuômô.” ⁹ Atëswí sîmékÿä có tôphuôtuô rò a talüní alémyé rò a cuô.

* ^{5:2} 5:2 Liphá mú- nukhĕ tahehenuô, ũ é ná Bethzatha, tahehe rò a é ná Bethsaida. † ^{5:4} 5:4 Liphá dő ū rão mú- nukhĕ tahe akünuô, tahehe rò a rănuôotô lisâsé amă (4) yëtômă. Étaki rò a rănuô otô to.

Tèmę-anę yěnuô atō ná Judaphú a Mόnyeduô akhu-akhyę, ¹⁰ Judaphú khuklókhuklyă tahe hé kayă dő atęsę sİMę nuôtôprę, “Yětōnyę ma Mόnyeduô. Tèthyótèthya o ná nę phyácuőný nę lémyę phúnuô ma anj to.”

¹¹ Manárò a hésû èthi, “Kayă dő a zasİMę vă nuôtôprę hé vă, ‘Talüný nę klolémyę nuô rò cuőmő,’ a hé vă nuő~.”

¹² Èthi sudyä lü, “Kayă dő a nōmę nę phúyę tōpręnuô ma üpě?”

¹³ Manárò Jesü ma üpě nuô kayă yětôprę thégněto, mětěhérò Byacè Jesü htecuő mékyă dő kayă oróoé aklé.

¹⁴ Anonuô, Jesü myáhtye khyěthyá è dő tělǔhödu akǔ rò a hé lü, “Nídă, vă hé nę, khönyáyę nę těswí sİMehó. Thyaphú nę ki myáhtyebè pă tă ná tě dő acyę lőklő cō ná yě pă táměnuô měpă tă těthú támę ní~.” ¹⁵ Htuőrò a htecuő héso pé Judaphú khuklókhuklyă tahe ná kayă dő a zasİMę vă těswí nuôma amwı ná Jesü hénuő~.

¹⁶ Phúnuô akhu-akhyę, Jesü yō mę těyětahe dő Mόnyeduô khukhyę, Judaphú khuklókhuklyă tahe cáhtya měsúsáhyă lü. ¹⁷ Jesü hésû èthi, “Váphě mę těmę pwō~ phuő, a okuő tōphuő~ to rò vă tōbè měkuő phúnuô.” ¹⁸ Dő Jesü hébè ngó phúyę akhu-akhyę Judaphú khuklókhuklyă tahe lé yácú püměthyę shyolőklő pō ná dő arékhě nuô. Mák prétú a mę talwótalyę tō okuő Mόnyeduô a

tèthyótèthya túdû yěnuô máto, a yō hé pō ná Cómarya mamá aphě nídû rò a be krûnyaní ané ná Cómarya akhu-akhyé èthi pü mëthyé lü pré.

Jesű Taryëshyosò

19 Phúnuôrò, Jesű hésû èthi, “Vă hécócó thi, phúkhuyé a më cý- dû phú a thézumë nuôma aní to. A mëpré phú a myáhtye a Phě Cómarya mënuô tahe pré. Phě mëtë ité bëbè, a phúkhü më kuôdû phúnuô. **20** Mëtëhérò, phě mònì aphúkhü rò a dyéluô lü lô- tè dô a më ná ané nuôtahe. Aphě ki dyéluô lü tèmë dô adulôklö pă có ná yëtahe pă rò thi ki khyéthukhyéthé nyacó pă. **21** Phú vaphě mëhtwöprè kákhyé kayă dô a thyé rò a dyé ū théhtwöprè nuô, aphúkhuyé a ki dyépë kuôô théhtwöprè dô a théplòo thézü dyé pé ū nuôtahe pă. **22** Phě anébyacè nídû cirya ū tôprè- to. A dyétä lôbä lô tèciryia tahe dô aphúkhü khadákü hó. **23** Mëtëhérò, thyaphú kayă lô- plì ki bezûbenyá aphúkhü phú ū bezûbenyá phënuô rò a dyétä lô tèciryia dô lü khadákü. Kayă dô a bezûbenyá phúkhü to tahenuô, máhó a bezûbenyá phě dô a nôhyalya lü nuôtôprè to hó.

24 “Vă hécócó thi, kayă dô a níhuô vă lăngó yérò a züienyáe prè dô a nôhyalya vă yëtôprè tahenuô, a níbè théhtwöprè tacúprè hó. Rò a myáhtye bènôpä tèciryia to. A cuô talwóbé hó ná tèthyé rò a cuõnuô hó dô tèhtwöprè akü hó. **25** Vă

hésocócó thí, shuôkhé dő kayáthyé tahe ki níhuō Cómarya aphúkhü ngó, rò kayá dő a níhuō yětahe ki htwöprè pă nuô, a ki hyátuō pă. A hyátuō cóhó khönyä hó. ²⁶ Phú văphé odû ná a taryéshyosó dő a dyé cyá ū théhtwöprè nuô, phéyé a dyé kuôhó aphúkhüyé a taryéshyosó dő a dyé ū théhtwöprè hó. ²⁷ Rò è ma prèlukayá aphúkhü akhu-akhyé, Cómarya dyétäkuō hó è taryéshyosó dő a ki cirya kuôdú hó.

²⁸ “Khyéthukhyéthé lahyá támé, mëtëhérò shuôkhé dő kayá odô luôkú lô~ plí tahe ki níhuō Cómarya aphúkhüyé angónuô a ki hyátuō pă. ²⁹ Bínuôakhé pă, kayá o dô luôkú tahe ki ihtòhteká lahyá pă. Kayá dô a mëryá tè tahenuô a ki thyé ihtòkäkhyé rò htwöprè tacúprè talèkré pă. Kayá dô a më témümyä tahenuô, a ki thyé ihtòkäkhyé htuôpă rò ū ki cirya èthí pă.”

Prè Dô A Khyáthé Ná Jesú Ari-akyá Tahe

³⁰ Byacè Jesú héplehyá pó, “Vă më cý~ dû phú vă thézű më nuôma aní to. Vă cirya phú Phé Cómarya héso vă nuô pré. Vă tèciryá nuôma atô pré, mëtëhérò vă më cý~ dû vă théplònûô máto. Vă mëpré phú prè dô a nôhyályä vă yëtôprè a tèthézű o nuôpré.

³¹ “Hékuôrê, vă ki khyáluô nídyédû vărivákyä kihérò lézűnení akhälé o tôcô~ to. ³² Manárò kayá dô a ki khyáluöní pé thi ná vărivákyä nuô, a o

tôprè. Rò vă thégně ná a khyáathé ná vărivăkyă yěnuôma a málakō có.

³³ “Thi nöcuő thikayă dő Giovanni a o rò a khyáathé ná vărivăkyă nuôma amá pré. ³⁴ Vă lo ná prélukayă ki khyápé vărivăkyă tôprè~ to. Manárò thyáphú thi ki züe tè dő è hé nuôtahe rò thi ki tuókuő dő témelwóhtekä agnenuôrò, vă dyé théné kaķhyé khyéthyá thi ná Giovanni a hé vărivăkyă yěnuôtahe pré. ³⁵ Giovanni nuô a lítakhéhtya thyáná mikő tómě dő a kyahtya nuô. Thi théluő atèlî taplötaplyáphú pré, angólasá nuôma, a théhé ná thi thézű hyă nídă a tèithyó taplötaplyáphú pré a théhé phúnuô.

³⁶ “Manárò vă tékhyáthé dő adulőklő pă có ná Giovanni a tékhyáthé yěnuô a o tahe. Văphé dyé vă tèphyétémę dő vă bë mehtuőkyă, rò khonyáyé vă me hó témę yétahe hó. Témę yétahe nuôma, a khyáluő hó athé ná văphé nöhyă málakō hó vă nuô hó. ³⁷ Rò phé dő a nöhyă vă yětôprènuô, a khyákuő athé dő vagné. Thi níhuǒnó ná atală to, htuôrò thi myáhtyenó ná amèthè tóphuő~ to. ³⁸ Cómarya nöhyă có vă tadúrò thi zünení kuő vă to akhu-akhyé, Cómarya alaangó ohtwóprè kuő dő thi théplökű to. ³⁹ Thi myápüthégné lahyă lisásé tahe mëtêhérò thi tanę ná thi ki myáhtye théhtwóprè tacúprè bí li yěnuôtahe akú pă. Lisásé yétahe nuôma a khyáluő péhó athé ná

vărivăkyă hó. ⁴⁰ Manárò thyáphú thĭ ki níbè kuőú théhtwöpr  tac pr  agn nu , thĭ th z  hy  ku  lahy  d  v o to.

⁴¹ “V  my p  d    ki htuth htyan  v  agn nu  m ato. ⁴² Man r  th  ma kay  ph ut  tahe nu ma v  th gn  l h  r  v  th gn , d  th  th pl k nu , th  témo Cómarya oto. ⁴³ V  hy h  n  v ph  amw i tad r  th   s u v  to. Kay  d  aru t opr  ki hy  d  th o n  amw i n d  kih r , th   s u m on   . ⁴⁴ Th  th z  htuth  n dy  l  t opr  n  t opr  tad r  t pr  Cómarya t opr  ki htuth n  th  agn nu , th  my p  ku  lahy    to. Th  ki htuth  n dy  khy d  l  ph uy  kih r  th  cu  z y  cy  v  ph ut ?”

⁴⁵ “Tan  t  v  n  kay  t opr  d  a ki d a th  t th  d  ph  a m th ny  nu p  t m . Mos  d  th  my s  th l  n dy  l  nu t opr , ki d a th  t th  p . ⁴⁶ Th  ki z y  t t  m l ak  Mos  kih r , th  ki z y ku  ny  v  pr , m t h r  pr  d  a rá v riv ky  ma   h . ⁴⁷ Man r , m  d  th  z y  a t r ky  y nu tahe to akhu-akhy , th  cu  z y  cy  v  t h b e y tahe ph ut ?”

6

Byac  Jes  Bu e Kay  Ny r 

(Matteo 14:13-21, Marko 6:30-44, Luka 9:10-17)

¹ Ph nu htu r , Jes  htec ky  d  Galilea hty  du ab r  t ky . (    n  hty  du Tiberia ma am m .) ² Kay  b em  y  my h tye htu h 

tèprotèprya dő Byacè cuő mësímé pé kayäswí kayäsé tahe akhu-akhyé, èthi krwó cuőplucuőphè kuő lő lükhyé. ³ Rò Byacè Jesú htia dő solo rò è ná a khöpacé tahe htia onyão lahyá bínuô. ⁴ Bínuôakhé Judaphú tècuőtalwópwé yě a phû-bè hó.

⁵ Bí Byacè Jesú túmyá rò a myáhtye kayä tômudu hyă tő dő luo akhë, a hé Philipu, “Pè ki cuő ipri tópé kayă yétahe lée bíte ē?” ⁶ A sudyä myábyepré Philipu pré. A kíré mëpé èthi phútë pânuô, a tanę one htuõhó dő a théplökü hó.

⁷ Philipu hésû, “Pè ipri lő pé cō èthi ná růzye denari tôko* khälé cō ma, èthi e pré tóprë tômü nuô- apòeto.”

⁸ A khöpacé dő aruô tóprë dő amwi ná Andrea, a mädû Simonè Petru apuő yětôprë hé Byacè, ⁹ “Pacé prèkhüpú o bíyé tóprë. Akhómü dő ū më ná buõbaljnuô a o nyäklö ná těphú nyëbè. Manárò a ki pöe pé kayă báprëtë?”

¹⁰ Byacè Jesú hé, “Nõ onyão kayă nuôtahe,” a hé phunuô. Khälé bínuô tópho ma mithuölé duõtwóryálă. Rò shuõshuõpré lő- prèkhüdu dő a onyatä bínuô tahenuô, a phû- odû nyäri cō. ¹¹ Byacè Jesú phyé khómü yétahe rò a hébwihé-taryëhtya Cómarya. Htuõrò a dyétä ná a khöpacé tahe rò èthi zütä pélo ná kayă onyão bínuô tahe.

* **6:7** 6:7 Růzye denari tôbè ma a krünyá ná tonyě atèrya khwókè.

A phyéke těphúbí yényebè rò a mē thyákuō phú khómünuô. Rò kayă yétahe a thée kó cō bá~ tenuô a phyée lahyă cō.

¹² Bí èthi ekööbä lõhtuôhó pwő~ tōprë akhěnuô, Byacè Jesù hé a khöpacę tahe, “Phyédwóplö lõkhyě sée olökyă nuôtahe, nöokyälö dě támé,” a hé èthi phunuô. ¹³ Phunuôrò a khöpacę tahe phyédwó khómü balị nyäklö dő ũ e htuôhó rò a okyälö tahenuô a obă pă cō ná krínuô shyényemě cō.

¹⁴ Bí kayă yétahe myáhtyehtuô Byacè Jesù mē těprotěpryą yétahe akhěnuô, èthi hé lahyă, “Prëpro dő a kíré hyályą dő hekhuyě pă ũ hé nuôma a má nyă hó è hó,” a hé lahyă phunuô.

¹⁵ Byacè Jesù thégně ná èthi kíré hyänöshyo htyahtwö lü ná khwí akhu-akhyě, a cuôhtya khókyă dő sokhu túdû tōprë pré.

*Byacè Jesù Cuő Dő Htyékhu
(Matteo 14:22-27, Marko 6:45-52)*

¹⁶ Bí móhelyą hó akhěnuô, a khöpacę tahe tăkalyą cuő lahyă dő htyěòduhtű. ¹⁷ Èthi tă sidyání thòklyě bínuô rò a htecuő lahyă dő vĭ Capernaum. Vĭ yěnuô a o dő htyěò bérę tókyě. Mókhíhó tadúrò Byacè Jesù kătuő kuõhí èthi to. ¹⁸ Kélathé duhyă rò htyě háhodu háhósö hyă. ¹⁹ Bí èthi khyácuõtuő hó thuõmile, lw̄imile hó akhěnuô, èthi myáhtye Byacè Jesù cuő dő

htyěkhu rò hyāphûtō èthi thòklyě.[†] Rò èthi théisě taròthé loplí cō lülé. ²⁰ Rò Byacè Jesū hé èthi, “Väpré! Théisě lahyă támé.” ²¹ Yětôphuôrò èthi thékrûthélö ésû lahyă Jesú dô thòklyékü. Rò tôphuôtuô, thòklyéyé cuôtuô gně dô htyěhtü bí èthi lécuôyé tôpho.

Kayă Bémü Myápü Byacè Jesú

²² Shyéparō tonyěnuô, kayă bémü dô a okyă dô htyěòdu bérë tókyě tahe thégně ná dô pahénukhě nuô thòklyě okyapré tóbè pré. Rò Byacè a khöpacę tahe sidyání lahyă thòklyě nuôtôbè rò a htecuô nýdyédû lahyă pré. Kayă bémü tahe thégně ná Byacè Jesú sidyácuô tókuô ná a khöpacę nuôtahe to, èthi htecuô nýdyédû lahyă pré. ²³ Htuôrò thòklyě o dô vѣ Tiberia rò a hyă tahenuô, a hyă okuô phû lahyă bí Byacè lé hébwihétaryě htya Cómarya rò a buôe kayă bémü tahe ná khómü akhälé nuôtôpho. ²⁴ Bí kayă bémü tahe myáhtye pă Byacè Jesú ná a khöpacę tahe bínou to akhě, thyáphú èthi ki cuô myápü myáhtye Byacè Jesú agněnuô, èthi nuô lahyă dô thòklyě tahe akü rò htecuô lahyă dô vѣ Capernaum.

Byacè Jesú Ma Sèe Dô A Dyé Ŭ Těhtwǒprę

²⁵ Bí èthi cuô myáhtyehó Jesú dô htyěòdu bérë akhěnuô, a sudyă lű, “Rabbi, nè hyătuô bíyě bókhětě?”

† **6:19** 6:19 Mile ma a krûnyá ná aklí 880

26 Byacè Jesù hésû èthi, “Vă hécočó thi, thi myáhtye vă mē tèprotèprya rò thi pÿ vă máto. Thi ekó khómü rò thi pÿ vă pré. **27** Cyépryé ryapé tă sèe léeléo dő a nuôthuô a thöpyé cyá nuôtahe agnë támé. Cyépryé ryapé sèsèo dő a ki dyé thi théhtwöprè tacúprè yétahe agnenuô. Prèlukayă aphúkhuyé, a ki dyé ũ sèe phúnuô tahe pă, mëtëhérò Phë Cómarya dyéluô hó ná a théplò hó lú hó.”

28 Rò èthi sudyă lŭ, “Ki héphúnuô rò, thyaphú pë ki mëtô Cómarya athéplò rò pë bëmë kryá-maité?”

29 Rò Byacè Jesù hésû èthi, “Zûe lahyă vă dő Cómarya nôhyă è yënuô.”

30 Phúnuôrò èthi sudyă lŭ, “Thyaphú pë ki myáhtye tèprotèprya rò pë ki zûe agnenuô, nè ki dyéluô pë pë tèprotèprya iteté pă? Nè ki mëpë pë matepă ē? **31** Phú lisásékü hé, ‘A dyée èthi ná sèe o dő mókhu hyályä tahe,’[✳] lisásékü héphúnuô rò, pëphyépëphuô dő~ nyénu tahe e lahyă khómü dő ū é ná mäna dő késéhtyékyä lötamákhu nuô.”

32 Byacè Jesù hésû èthi, “Vă hécočó thi, sèe odő mókhu hyályä nuôma, Mosè dyée èthi máto. Väphë dyée èthi pré. Khönyárò a ki dyée hó thi sèe málakö dő a o dő mókhu hyályä yënuô pă. **33** Mëtëhérò Cómarya asèe málakö ma a o

[✳] **6:31** 6:31 Li Htuthéhtya 78:24

dő mókhu hyályaq rò a dyé pé prèlu hekhuphú théhtwóprè nuôtôprè hó,” a hé èthi phúnuô.

³⁴ Rò èthi hé, “Byacè, pwɔ̄~ nyénye~ dyé pé pè sèe yénuô.”

³⁵ Rò Byacè Jesù hésû èthi, “Vă ma sèe dő a dyé ũ théhtwóprè hó. Kayă dő a hyătō dő văo nuô, a thév̄ithée pă tóphuô~ to. Kayă dő a zűe vă nuô, a théópă takhyá~ to. ³⁶ Manárò, phú vă héhtuôhó thínuô, thi myáhtye có vă tadûrò thi zűe vă to. ³⁷ Lő~ kayă dő văphě dyé vă tahenuô, a ki hyă dő văo nuô, vă véhtekÿyá ná è taki~ to. ³⁸ Mętěhérò vă odő mókhu hyályaq rò vă hyámę cý~ dû vă théplò phúnuô máto. Vă hyámę phú prè dő a nōhyă vă yětôprè a těthézű nuôpré. ³⁹ Të dő atō prè dő a nōhyă vă yětôprè athéplò ma matě hénuôma, lő~ kayă dő a dyé vă nuôtahe vă běplwō lamékyäní èthi to. Shyé~ mónye dő khyétadûlő tonyé pănuô, vă bémę ihtòhtwóprè kákhyé èthi pă. ⁴⁰ Mętěhérò, văphě a těthézű ma máhó lő~ kayă dő a myáhtye aphúkhū yě rò a zűe tahenuô, a ki níbè théhtwóprè tacúprè, rò vă ki mę ihtòhtwóprè kákhyé èthi shyé~ mónye dőkhyé tadûlő nuôtônye pă.”

⁴¹ “Vă ma sèe odő mókhu hyályaq,” Byacè Jesù yō hé phúnuô akhu-akhyé, Judaphú tahe tamwōtalě lópli lǔ. ⁴² Èthi hé lahyă, “È ma Joseph aphúkhū Jesù hénuô tóprè pré văhéto? Amuğaphě ma pè

thègně pré vāhé? Mametérò a cuô hétuô nídyé ané, ‘Vă o dő mókhu hyályä’ phútě?’

⁴³ Byacè Jesú hésû èthi, “Tamwōtalě pă tă lahyă támé. ⁴⁴ Ki má ná vāphě dő a nōhyă vāyě tōprè ki nōhyă ũ dő vāo to hēnuô, ũ hyábé dő vă o tōprè~ to. Kayă dő a hyă dő vāo tahenuô, vă ki mē ihtōhtwōprè kákhyé èthi shyé~ mónyě dőkhyé tadûlô tōnyé pă. ⁴⁵ Prèpro tahe rāokyă, ‘Cómarya ki ithyóithya èthi lō~ plí pă.’[☆] Lō~ kayă dő a níhuô phě a tèithyóithya rò a hyă ithyóithya tè dő luo tahenuô, a ki hyă dő vă o pă. ⁴⁶ Kayă myáhtyenó Phě Cómarya tōprèprè, vă thézú hé phunuô máto. Ũ myáhtyenó phě tōprè~ to, myáhtyenó phě ma túpré a o dő Cómarya a o rò a hyályä nuôtôprè pré. ⁴⁷ Vă hécocó thi, kayă dő a züenyäe vă tōprèprè nuô, a ki níbèhó théhtwōprè tacúprè hó. ⁴⁸ Vă ma sèe dő a dyé ũ théhtwōprè. ⁴⁹ Thi phyéphuô dő~ nyénu tahe e khómümäna tadûrò a thyepä lahyă pré. ⁵⁰ Manárò, sèe o dő mókhu hyályä vă hé thi nuôma, a o bíyě. Üpěpě~ bëbë a ki e sèeyé hēnuôma, a thyé păto. ⁵¹ Vă ma sèe dő a dyé ũ théhtwōprè rò a o dő mókhu hyályä. Üpěpě~ bëbë, a ki e sèe yénuô, a ki htwōprè tacúprè pă. Sèe yénuôma máhó vāzye yénuô hó. Thyaphú prèlu hekhuphú ki htwōprè agnênuô vă dyélyäkyä vă néklö yé dő èthigné hó.”

⁵² Judaphú tahe kréthyékréo nídyélü, “A cuô

[☆] **6:45** 6:45 Isaia 54:13

dyée cyá pè ná azye phútě?”

⁵³ Rò Byacè Jesú hésû èthi, “Vă hécócó thi, thi ki e prèlukayă aphúkhü yě azye to, thi ki

ő lüthwi to hénuô, théhtwöprè o dő thikü to.

⁵⁴ Manárò kayă dő a e väzye ö väthwi tahenuô, a níbè théhtwöprè tacúprè, rò shyé~ mónyě tadû dő khyélö tonyě pânuô, vă ki mëhtwöprè ihtökäkhyě lü pă. ⁵⁵ Mëtähérò väzye ma lëe málakö, väthwi ma lëo málakö hó. ⁵⁶ Kayă dő a e väzye ö väthwi tóprèprè nuô, a ohtwöprè dő vâkű, rò vă ohtwöprè dő èkű hó. ⁵⁷ Phú väphé dő a nöhyă väyě tóprè htwöprè nuô, dő èkhuèkhyě rò vă htwöprè kuǒ. Phúnuôrò kayă dő a e väzye tóprèprè nuô, dő vâkhuvâkhyě rò a ki htwöprè kuǒ pă. ⁵⁸ Yëma sèe odô mókhu hyă hó. Thíphyéthíphuô mú~ nukhĕ tahe e khómümăna tadûrò a thyé lahyă pré. Manárò kayă dő a e sèe dő vă hé p  thi khönyá yëtahenuô a ki htwöprè tacúprè pă.” ⁵⁹ Bí a ithyót  ū dő v  Capernaum t c b  h k  akh nuô, a hé ū phúnuô.

A Kh pac  Épr  V ky  L 

⁶⁰ Èthi n hu  Byacè Jesú héphúnuô rá, a kh pac  épr  hé lahy , “A t ithy  y  apy  nyac .  p  t opr  k ré z eph ys  b ku  a t ithy y  p ?”

⁶¹ A kh pac  tahe tamw tal  lahy  ph y nu  a th gn  akhu-akhy , a hé èthi, “V  hé ph y  r  thi th pl py  l  lahy  n  v  t ithy  y tahe  ? ⁶² Ki m ph nu  h r , thi myáhtye pr lukay 

aphúkhuyé ki kąkahtya khyéthyá dő akhälé léo pă hérò, thĭ ki tanę lahyă phútë pă? ⁶³ Thé Săsĕ Byacè nuô a dyé théhtwöprë tacúprë. Prélukayă nuô, a dyé cyá théhtwöprë tacúprë to. Ngó dő vă hébè thĭ yětahe nuôma, Thé Săsĕ Byacè a tēhébè tahe rò a dyébé ū théhtwöprë tacúprë. ⁶⁴ Manárò dő thïklé nuô, kayă dő a zûe kuõu tonuô a o tahe.” Mętěhérò Byacè Jesú thégnë pă có dő akhăshyé, dő èthïklé nuô a zûe lü to, rò a ki isétäkyă lü pănuô a otoprënuô, a thégnë rò a hé èthï phúnuô pré. ⁶⁵ A hé plehyă pó, “Dő thïklenuô kayă zûe vă to otahe, tûrò vă hé hó thĭ, phĕ ki nõhyă ū dő văo to hénuô ū hyábé dő văo tóprë~ to, phúnuô hó.”

⁶⁶ Cáhtya bínuô rò a khöpacĕ tahe kąkyă élă rò krwókuô pă lükhyé to.

⁶⁷ Rò a sudyă a khöpacĕ shyéthényë yětahe, “Thilë, thĭ thézû htekäkyă kuõ vălé phúnuô văhéto?” A hé èthï phúnuô.

⁶⁸ Simonè Petru hé kąkhyësû lü, “Byacè, pë kíré cuôtõ kuõ ūpë? Tèithyóithya dő a dyé pë théhtwöprë tacúprë nuô a o prétú dő nèo pré. ⁶⁹ Pë zûe rò pë thégnë ná nè ma Cómarya a prësäsëphú tóprë, rò a nõhyälyä nè hó.”

⁷⁰ Htuôrò Byacè Jesú hésû èthï, “Vă nwóhtya htuôhó thĭ shyéthényë, máto ē? Manárò, dő thïklé nuô, khinéricyá khukló otôduõ,” a hé èthï phúnuô. ⁷¹ (A hé phúyëma a thézû hé

Simonè Iscariot aphúkhŭ Juda. È ma a otőkuō dō shyéthényĕyě aklĕ tadúrò dôkhyēnuô a isětăkyă Byacè Jesŭ.)

7

Byacè Jesŭ Ná A Puőprèkhŭ Tahe

¹ Byacè Jesŭ héhtuō phúyé rò, a cuō dō Galilea kék rò, a lě tôdō htuō tôdō bínuô. Judaphú khuklókhuklyă tahe yō myápŭ mĕthyĕ lŭ akhu-akhyĕ, a thézű cuō dō Juda kékŭ to. ² Manárò, bínuôkhĕ, Judaphú apw  isóléthû kíré b  nuô a phûhyă h . ³ Phúnuôrò Byacè Jesŭ a puőprèkhŭ tahe hé l , “Thyaphú n  kh pac  tahe ki myáhtyeku  n  m  t prot pry  tahe agn nuôr , n  t k  htecu  kh ky  n  b y  r  cu  d  Juda k k  nu . ⁴ Kay  d  a thézű mw  lu hty lu k  hénu ma, a m hu m ethw  t  t opr - to. N  ki m ny  h  t prot pry  ph nu tahe h r  dy lu  p  ku u n n  n  hekhu t bal  nu  k k .” ⁵ M t h r  Byac  a pu pr kh  n dy d  tahec nu , a z  e l  to.

⁶ A hé l  ph nu  akhu-akhy , Byac  Jes  hé èth , “Shu kh t  shu kh b nu  a hy tu  d  v agn  h to. Man r  d  th gn nu  th cu th k a b kh t  ma an  pr . ⁷ Pr lu hekhup  tahe th hte cy  thi to. Man r  a th hte lahy  v , m t h r  v  y  héhtelu  èth  m  t m my  tahe nu . ⁸ Cu d m  lahy  d  pw k  nu . V  cu  h to, m t h r  shu kh t  shu kh b  hy tu  d  v agn 

hítō.” A hésû apuő th̄itahe phúnuô. ⁹ Byacè Jesū héhtuő phúyě rò a okyă bí Galilea kékű nuô.

Byacè Jesū Cuő Dő Pwě Isóléthû

¹⁰ Manárò bí a puőprèkhû tahe htecuőkyă htuőhó akhēnuô, a hte cuőhuôcuôthwé kuő dőkhyě, a cuôlácuôlî to. ¹¹ Judaphú khuklókhuklyă tahenuô, “Jesū otô bítě?” A myápු sudyă lahyă lǔ phúnuô.

¹² Kayă bémü tahe dônyăhuô dônyăthwé ényacó lürilükyă. Tahehenuô, a hé lahyă, “È ma kayă ryá pré.”

Akhōruô tahe hésû, “Aryá máto. A pු ilolahō ũ pré,” a hé lahyă phúnuô. ¹³ Ū yō théisē lahyă Judaphú khuklókhuklyă tahe rò ũ hélahélî sübû tóprè~ to.

¹⁴ Bí ū pwě phû~ kläměhó akhēnuô, Byacè Jesū cuôhtyanuô dő tèlutyă hökű rò a cáhtya ithyóithya ū bínuô. ¹⁵ Judaphú khuklókhuklyă tahe khyéthukhyéthé rò a hé lahyă, “A htyadyánó kuő ū dő Judaphú thyólihō a thárádu tahe a khadákű to tadúrò a cuő thégně ényacó báyě nuôma a cuő ithyónító bíteté?”

¹⁶ Rò Byacè Jesū hésû èthí, “Vă ithyó ū yětahe nuôma vă tèithyóithya nídû máto. Tèithyó yětahe nuôma a hyă dő Cómarya dő a nõhyă väyě tóprè a o. ¹⁷ Kayă tóprèprè ki thézű lûmëtö Cómarya athéplò hénuô, tèithyóithya yětahe nuôma a o dő Cómarya a ohyă ē? Mátorò vă hébè nídyédû ná vă

taryēshyosō ě, nuô aklyá thégně nyă pré. ¹⁸ Kayă dő a hébè nídyédû ná a taryēshyosō tóprèprè nuô, a thézű nõhtuthéní ū ná ané pré. Manárò kayă dő a thézű nõhtuthéní ū ná prè dő a nõhyă lǔ yëtôprèprè nuô, a hébécó pré, a lahõlahya ū to. ¹⁹ Mosè dyéhō thi tèthyótèthya vähéto? Manárò thi lûkrwõmę kuõ tèthyótèthya tóprè~ to. Thi pු mëthyě vă mëtě?"

²⁰ "Khïné mëbè hó nè hó. Üpě tóprè pëmëthyě nè pë?" Kayă bémü hésû lǔ phúnuô.

²¹ Rò Jesú hésû èthi, "Dő Mónyëduô akhënuô, vă më pé thi tèprotèpryä tôcô rò thi khyéthukhyéthé lõ cõ pwõ~ tóprè vă! ²² Mosè mekyă thi, lõ~ thi phúprèkhü tahenuô thi bë dûtalí lúphá a hé rò thi dûtalí lahyă aphá bí Mónyëduô nuôtônyě. Ki héklyácó rò prè dő a më rélõ yënuôma, Mosè máto. Thiphýéthiphuõ dő~ nyénu tahe cáhtya mérélõ pré. ²³ Phúnuôrò thyáphú thi ki khë-talwócuõtalyę tă Mosè a tèthyótèthya támé nuô, thi ki tõ dûtalí lahyă thi phúprèkhü tahe aphá bí Mónyëduô akhënuô, kihérò thi dûtalí lahyă pré. Phúnuôrò bí vă zasímé kayåswí kayåsě dő Mónyëduô akhë rò thi cuõ théplödu vă mëtě? ²⁴ Dyatèthü tă ū phú thi myáhtye ū dő aklõ nuôtahe támé. Mátôkhónuô, dyalyacó dyalyatę lahyă thi théplò dő thi ki ciryatõ ciryabè ū nuôní."

È Ma Messia Ě?

²⁵ Jerusalemphú tahehe hé, “Judaphú khuklókhuklyă pÿ mëthyě lŭ nuôma è hó ē? ²⁶ Myámölé, a hébécó dő kayă tōplutôphè anyěhyă cō rò ū hé tătŭ lŭ tōprę~ to. Khönyáyě ma pë khuklókhuklyă tahe thégně tătę hyányă hó ná è ma Messia tōprę hó, phúnuô ē ha? ²⁷ Ü hé ná Krístu ki hyápă nuô, ū thégně adőaso tōprę~ to ū hé vähé, manárò èyě a o tō dőbítē nuô pë thégně préyě.” Èthi hé lahyă phúnuô.

²⁸ Bí Byacè Jesú ithyótăpă ū dő télütyă hökŭ akhěnuô, a éhtöhtya, “Thi thégně vă nuôma amávă. Vă o tō bítē hyă nuôma thi thégně málakō nyă vă ni. Vă hyă cý~ dû vă théplò máto. Prę dő a nõhyă vă yětôprę nuôma, thi thégně lŭ to. È ma prę dő acó tōprę. ²⁹ Manárò vă thégně lŭ, mëtěhérò vă yō o dő luo hyă pré nuǒ~. Prę nõhyă vă ma è pré nuǒ~.”

³⁰ A héhtuő phúnuôrò èthi pÿhtúpú Byacè Jesú. Manárò shuôkhě dő ū ki pÿ mëthyě lŭ agněnuô, a hyătuő híto akhu-akhyě ū pÿhí lŭ tōprę~ to. ³¹ Manárò ū zűeró zűeé pányă lŭ pré. Èthi hé lahyă, “Shyé~ Krístu ū hé nuôtôprę hyápă akhěnuô, a ki më tèprotëpryä éklöpă cō ná yětôprę pă ē?” A hé lahyă phúnuô.

Judaphú Khuklókhuklyă Tahe Nőpű Ŭ Ná Jesú

³² Èthi hébèhuô hébèthwé nídyélü ná Byacè Jesù Krístu ari-akyă phúyě akhěnuô, Phariséophú tahe níhuő rò èthi ná bwídukhu tahe nōcuōpű Byacè Jesù ná klyéphú dő a opó tèlühödu nuôtahe.

³³ Byacè Jesù hé, “Vă otő nyěkuōpă ná th̄i to. Nyětyato pám̄a vă ki kákhyě khyěthyá dő prěnōhyá vă yětôpr̄e a o hó. ³⁴ Th̄i ki myápřthú lahyá vă pă, manárò th̄i myáhtye vă to. Dő vă léo akhälé nuô, th̄i cuō cyá kuő vă tōpr̄e~ to.”

³⁵ Judaphú khuklókhuklyá tahe hé nídyé lǔ tōpr̄e ná tōpr̄e rò a hé lahyá, “Pè myáhtye cyá è to a hé nuôma, a kíré tanę cuō tō bítě ha? Ma a kíré cuō dő pè Judaphú cuōo kuōu dő Greekphú nuôtahe aklě rò a kíré cuō ithyóke Greekphú bínuôtahe ě ha? ³⁶ Htuőrò a hé, ‘Th̄i ki myápř vă pă tadúrò th̄i myáhtye vă to,’ a hé phúnuô htuőrò, a hé pó, ‘Dő vă léo akhälé nuô, th̄i cuō cyá kuő vă to,’ a hé phúnuôma a thézů hé itě ha?” A hé nídyé lǔ tōpr̄e ná tōpr̄e phúnuô.

Htyě Dő A Dyéü Théhtwōpr̄e

³⁷ Bí pwědulő dőkhyě tonyě akhěnuô, Byacè Jesù kahtò éhto, “Lő~ kayá dő a théo htyě tahenuô, nōhyá phyéo lahyá htyě dő vă oyě. ³⁸ Üpěpě~ běbě, dő a zůenyáe vănuô, phú lisásěků hé, htyě dő a dyé ũ théhtwōpr̄e ahtyěklö yěnuô, a ki htwíhte dő lükü pă.” ³⁹ Htyě dyé ũ théhtwōpr̄e dő Byacè Jesù hé yěnuôma má Thé Sásě Byacè

pré. Ŭpěpě~ běbè dő a zűe lǔ tahenuô, a ki níbè pă. Byacè Jesú níbè hí tětaryědu taryěhtü to, mětěhérò a thyě ihtòkákhyé rò a ką kahtya dő mókhu híto. Phúnuôrò Cómarya a Thé Sásě hyănuǒo dő èthi théplòkù tóprè híto.

40 Bí kayă bémü níhuǒ Byacè Jesú éhto hé phúyě akhěnuô, tahehe rò a hé, “È ma prèpro dő pè opómyásů lǔ nuôtôprè mányă hó.” A hé lahyă phúnuô.

41 Tahehe rò a hé, “Messia mányă hó,” manárò tahehenuô a hé, “Messia o dő Galilea kę rò a ki hyă pă máto. **42** Lisásěkù hé, Messia ki hyă ohtya dő Khwí Davi aklwíalyäkū pă, a ki hyă opacělyą dő Khwí Davi o nídyé vř Bethlehem akünuô pă, văhéto?” A hé lahyă phúnuô. **43** Dő Krístu akhukhyérò kayă bémü tahe tanę lükhoékhyélü tômü ná tômü. **44** Tahehenuô a thézů pů lǔ, manárò ủ pů lǔ tóprè~ to.

Judaphú Khuklókhuklyă Tahe Zűe Jesú To

45 Bí klyěphú opó tělühödu tahe kákhyé khyěthyá dő bwídukhu tahe ná Pharisěophú tahe a o akhěnuô, a sudyă èthi, “Thi půkäní è to mětě?” A hé èthi phúnuô.

46 Klyěphú opó tělühödu tahe hésû èthi, “Ŭ hébèdonyă thyáná ènuô a o tóprè~ to.”

47 Rò Pharisěophú tahe hétakèsû èthi, “Ma a ilo níkuǒ có hó thi kō? **48** Pè dő a htwō těcóbucóbě

a khuklókhuklyă aklé yětahenuô bëbè, Phariséophú aklé yětahe nuôbèbè, a zűe kuǒ lǔ nuôma a o nyă tōprèprè ē? ⁴⁹ A o tōprè~ to. Kayă bémü nuôtahe ma a thégně kuǒ ū Mosè a tèthyótèthya tōcō~ to akhu-akhyě, a cuő zűebō zűebye dûgně lahyă pré. Cómarya ki cirya èthi pă,” Phariséophú tahe hétakèsû èthi phúnuô.

⁵⁰ Kayámwi ná Nicodemo o tōprè. È ma a otőkuő dő Phariséophú aplóamuklě tōprè. Dő arékhě nuôma a hyánó dő Byacè Jesú a o. Rò Nicodemo yě sudyă èthi, ⁵¹ “Kayă tōprè měhtuǒhó kryá~ maítenuô pè ki níhuǒhí a hé to, pè ki myápůthégně htuǒhí atémę tahe híto nuô, pè bë ciryaní è to pè tèthyótèthya ophúnuô, vähéto?” A sudyă èthi phúnuô.

⁵² Èthi hésû lǔ, “Nè ma~ Galilea képhú prépré. Myápů rwó kákhyě khyěthyá mő lisăsě nuô, nè ki myáhtye thégně ná prèpro nuôtôprè ohtya dő Galilea kékű pă máto.”

⁵³ Htuǒrò kayă kákya lő dő ahi pwő~ tōprè.

8

Prémò Cuóthú Prèkhú Tōprè

¹ Manárò Byacè Jesú rò a cuőhtyakyă dő Oliva sokhu. ² Anotórò mółiromú akhěnuô, Byacè Jesú kákhyě khyěthyá dő télütyă hökű. Kayă pwő~ tōprè hyă otavă loplí lǔ. Htuǒrò a onyätă rò a ithyóithya èthi. ³ Prèithyó tèthyótèthya athará

tahe ná Phariséophú tahenuô a půhyňí prémò tóprè dő Byacè Jesú a o. Èthi myáhtye léní prémò yětôprè bí a cuôthú prèkhú akhenuô. Èthi nōihtòo prémò yětôprè dő kayă bémü a měthényě. ⁴ Htuôrò a hé Byacè Jesú, “Thárá, prémò yětôprè ma pè myáhtye léní có lǔ bí a cuôthú prèkhú akhenuô có. ⁵ Mosè a těthyótěthya akunuô, a mekyă pè ná prémò phúyé tahe nuôma tóbè táthyékyă è ná ló. Nè kuôkelé~, nè kíré hékuô phútě?” ⁶ Thyáphú èthi púní Byacè Jesú a těhébèthú ngó tahe agnenuô, a hyápř sudyá khobyepré lahyă Jesú.

Manárò Byacè Jesú onyă palotă rò a ngòlyá ră li ná akanő dő hemûklé. ⁷ Èthi yō sudyá htuôhtuô sudyá thyáthyá lǔ akhu-akhyé, a ihtò rò a hé èthi, “Kayă dő thíklé tóprèprè nuô, a ki hé nýdyé ané ná atěthú oto henuô, tá rélomő prémò yětôprè ná ló nuô,” a hé phúnuô. ⁸ Byacè Jesú onyátă khyéthyá rò a râtă khyéthyá li ná akanő dő hemûklé.

⁹ Bí èthi níhuôhó Jesú héphúnuô akhě, èthi htekakyă lő tóprè htuô tóprè. A muôpré tahe hteká rélô ū. Dökhýe rò prémò nuôtôprè ihtò okyă túkuôdû ná Jesú pré. ¹⁰ Byacè Jesú ihtò rò a sudyá lǔ, “Mòmuô, èthi cuôtôlô bíte? Ú cirya pă nè tóprè~ to ē?”

¹¹ Rò a hésû lǔ, “A opă tóprè~ to.”

Rò Byacè Jesú hé lǔ, “Vă ma~ vă cirya nè toto. Kämő rò mepă tă těthú támé ní~,” a hé lǔ phúnuô.

Byacè Jesù Ma Hekhu Atèl̄i

¹² Byacè Jesù hé khyéthyá kayă nuôtahe, “Vă ma hekhu atèl̄i. Kayă dő a krwō văkhyě tōpręprę nuô, a cuő pă dő tèkhítęłò aklę takhyá~ to. A ki níbè tèl̄i dő a dyé lǔ théhtwöprę athę yēnuô pă.”

¹³ Phariséophú tahe hé lǔ, “Nè hésoluő ní nèrinèkyä tahenuô lézüení akhälé o nátó. Mametérò pę züení nè tèhébè to hérò nè hébè nídyé lǒdû pré nèrinèkyä pré,” èthi hé lǔ phúnuô.

¹⁴ Byacè Jesù hésu èthi, “Vă hé nídyé có văriväkyä tadúrò vă hé yētahe nuôma atő pré mëtëhérò vă obítëhyä nuô vă thégnë nídyé, vă kíré cuő bítë pă nuô vă thégnë nídyé pré. Manárò vă obítëhyä, tomaná, vă kíré cuôtó bítë pănuô thi thégnë to. ¹⁵ Thi däciryा ū kihérò thi ciryा ū phú pręlu hekhuphú aléklö mënuô pré. Vă rò vă ciryा ū tōprę~ to. ¹⁶ Manárò vă ki ciryा ū hénouô, vă ki ciryा còcótętę ū pré, mëtëhérò vă ciryा túdû tōprę máto. Vă meró tőkuő ná văphě dő a nõhyä vă yëtöprę. ¹⁷ Dő thi tèthyótëthya akű nuô, ū rǎo ná ki kayă thényę hébèhte thyálǔ hénouô, èthi tèhébè tahenuô ū dya ná a tõhő. ¹⁸ Vă hébè nídyé văriväkyä vă. Văphě dő a nõhyä vă yëtöpręnuô, a hésodonyä níkuǒdû văriväkyäkyä, phúnuôrò pę thégnë héhte thyálǔ pré.” A hé èthi phúnuô.

¹⁹ “Nèphě otő bítę?” Èthi sudyä lǔ phúnuô.

Rò a hésu èthi, “Vă rò thi thégnë toto, văphě rò thi thégnë toto. Thi ki thégnë vă kihérò thi

thégně kuǒdū văphě pré.” A hésû èthi phúnuô.
20 Bí a ithyó ũ dő tèlutyă hökŭ akhĕnuô, a hé èthi phúnuô. Akhălé léithyó ũ dő tèlutyă hökŭ yĕnuôma, a ophû ná lébe-opló témelütô akhăshyé. Manárò dő Cómarya taritaryă one pé Jesú dő ũ ki mĕthyě lŭ agnĕnuô, a yō tuô tyahító akhu-akhyě, ũ pû lŭ tôprë~ to.

Bí Vă Kíré Cuô Akhălé Nuô Thi Cuôcyáto

21 Byacè Jesú hé pé pô èthi, “Vă ki htecuôhó pă, rò thi ki pÿthú vă pă. Thi ki thyě pă tadûrò Cómarya plwókyă thi tèthú yëtahe to. Bí vă lécuô khălé nuô thi cuôcyáto,” a hé èthi phúnuô.

22 Phúnuôrò Judaphú khuklókhuklyă tahe hé lŭ, “A hé ná bí élécuô akhălé nuô, p  cuôcyáto a hé phúnuôma a kíré mĕthyě n dyédû an  p  ē ha?” A hé lahyă phúnuô.

23 Byacè Jesú hé èthi, “V r  m khu a hty ph k ph  t opr , manárò thi ma hekhu a hty ph k ph  pré. L ~ thi t tan  tahenuô, a íc  l  n  hekhu pré. L ~ v  t tan  tahenuô, a íc  n  m khu. **24** Phúnuôrò, v  hé thi n  thi ki thy  p  tad r  Cómarya plw ky  thi t th  y tahe to v  hé thi nu ma y h . V  ma  p nu  v  h so p htu h  thi r  thi ki z eto h nu , thi ki thy  p  tad r  Cómarya plw ky  thi t th  y tahe to.”

25 Èthi sudy  l , “N  ma  p ?”

R  Byac e Jes  h s  èthi, “V  ma  p nu , v  h htu h  thi d  kal kh  nu p  c . **26** V  ki hé

thírithíkyă hénuôma, a léhé oélápă, htuôto vă lédyá thĭ t eth  nuô, a oél p p . Man r  ng  d  v  h  p  pr lu hekhuphú y tahe nuôma m apr  v  n hu  d  pr  d  a n hy  v  y nu  t opr  a o r  t  d  a h  tahe nuôma a t opr ,” a h s  èth  ph nu .

²⁷ Byac  Jes  h  p  èth  n  aph  ari-aky  nu , èth  th egn pl  lahy  to. ²⁸ D  èth  th egn pl oto akhu-akhy  Byac  Jes  h  èth , “Shy - th  m thy ehtha pr lu aphukh  m  v y  d  krusu d k e hiht l o akh p nu , th  ki th egn no n  v  ma kay  d  v  h solu  htu p h  th  nu t opr  p . Htu to th  ki th egn hy  n  v  m  c - d  v  th pl  m ato, r  v  h b pr  t  d  v ph  ithyóithya v  nu tahe pr  nu  th  th egn d  p . ²⁹ Htu r o pr  d  a n hy  v  y t opr nu , a oku  n  v . V  m t o l th pl  pw - t phu  c  akhu-akhy  a v ky  v  to.” ³⁰ B  ũ n hu  a h  ph uy  akh nu , ũ z eny e ényacó l .

T em t c  Ki Plw ky  Th  P 

³¹ Byac  Jes  h  Judaphú d  a z eny e l  nu tahe, “Ki th  c y  p uman  v  t eithy ithya y tahe hénu ma, th  htw h  v  kh pac  d  a t t  tahe h . ³² R  th  ki th egn  t em t c  p . R  t em t c  ki plw hte th  p ,” a h  èth  ph nu .

³³ Èth  h s  l , “P  ma Abraham aklw aly  tahe, p  cu htw n  n  ūc  t phu - to. N  cu  h  tu 

ná témátècó ki plwōhte thi pă, phúnuô phúté?”
Èthi sudyā lŭ phúnuô.

³⁴ Rò Byacè Jesū hésû èthi, “Vă hécocó thi, lő~ kayă dő a mĕ tēthú nuôtahe ma a htwōhó tēthú acúhó. ³⁵ Cú hénuôma, a ocű tōkuō ná hibyacè nuôma aní to. Manárò phúprék̄hó tōprè hénuôma, a ocű tōkuō ná hiphúphyaphú tacúprè. ³⁶ Phúnuôrò Cómarya aphúkhó mă vâyě ki ilyě plwōhtekyă hó thi ná tēthútèora yě hénuô, thi níbèhó tēpală málakō hó. ³⁷ Thi htwō Abraham aklwialyă nuôma vă thégně pré. Manárò vă ithyó thi rò thi khälèkŭ okuǒ ū to akhu-akhyě, thi pǖmëthyě vă. ³⁸ Vă hésoluō pé thi phú văphě hésoluō pé vă nuôtahe. Thi kuōke rò, thi mĕ phú thi níhuō dő thiphě tahenuô a o.” A hé èthi phúnuô.

³⁹ Èthi hésû lŭ, “Pèphě ma Abraham.”

Rò Byacè Jesū hésû èthi, “Thi ki málakō Abraham aphú tahe hénuô, thi ki mĕ thyaphú è mënuô kökō. ⁴⁰ Vă hésoluō pé thi ná témátècó dő vă níhuō văphě hésopé vă nuôtahe tadûrò thi pǖmëthyě vă. Abraham mënó phúnuô tóphuôto. ⁴¹ Thi krwömëkuō phú thiphě shyetó mënuô có,” a hé èthi phúnuô.

Rò èthi htésû, “Pèphě otû Cómarya tóprè~ tuō. Pèmuöpèphě cuothúcuöplá lŭ rò aphú o nídyé pè máto.” A htésû phúnuô.

42 Rò Byacè Jesù hésû èthi, “Thiphé ki málakō Cómarya hérò thi mɔn̄íkú vă kökō, mētēhérò vă o dő luo hyă rò khönyáyé vă hyăo bíyépréyé. Vă hyă cū~ dû vă théplò máto, văphé nōhyă vă pré.

43 Vă hé pé thi rò thi cuô thégnéplö có taki~ to rò ma a mē có phúté? Thi thégnéplö to mametēhérò thi thézú nídă cónyă văngó taki~ to. **44** Thiphé ma khinéricyá khukló dő ū é ná Satan nuôtôduō hó. Thi thézú krwömękuō phú thiphé a tèthézú nuôpré. Thiphé ma a htwö préméthyé kayă dő kalúkhé pă có. Témátècō o dő lükü to akhu-akhyé, a nídă krwömę kuǒu témátècō to. Bí a hébè akhenuô, a tèlahölahya tahe nuôma a htwö hó lü léklö hó. È ma kayă lahölahya tóprè rò a htwö hó lō~ tèlahölahya tahe aphé hó. **45** Mētēhérò vă yō hébè pé thi témátècō akhu-akhyé, thi zúe to. **46** Vă mētē nuôma a thûpré a hé rò a zübé nuôma dő thi klé nuô a otôprèprè ē? Vă ki hébètē dő amáacō tahepré kihérò mameté rò thi zúe vă to. **47** Cómarya aphúalyé tahe nuôma a thékrűthélö nídă Cómarya angó. Manárò thi ma Cómarya phumopphukhü tahe máto akhu-akhyé, thi nídă lüngó to.”

Byacè Jesù Ná Abraham

48 Phunuôrò Judaphú tahe hé Byacè Jesù, “Pè hé nè, nè ma Samariaphú tóprè, htuôrò khiné mēbè nè, pè héphunuô ma amányato ē?”

⁴⁹ Rò Byacè Jesù hésû èthi, “Khiné mèbè vă máto, vă bedubehtü văphĕ rò thi bedubehtü vă to. ⁵⁰ Vă thészű nöhtuthé ū ná väné phúnuô máto. Manárò Cómarya ma prè dő a thészű htuthéní vă. Prè dő a ki cirya ū pănuôma è hó. ⁵¹ Vă hécočo thi, kayă tōprèprè ki a cüe nídă vängó henuô, a thyepă takhyá~ to,” a hé èthi phúnuô.

⁵² Judaphú tahe hé lŭ, “Khonyárò pè thègně tătēhó ná khiné mèbè nè hó. Abraham thyéh-tuôhó, prèpro tahe~ ma a thyé htuôhóhó. Manárò nè cuôhétuô ná kayă tōprèprè ki cüe nídă vängó henuô, a thyepă takhyá~ to, nè hé phúnuô. ⁵³ Ma nè duklonyă ná pèphé Abraham è? È thyé htuôhó, prèpro tahe~ ma a thyé htuôhóhó. Nè tanę nídyé nènē ná üpě?” Èthi hésû lŭ phúnuô.

⁵⁴ Rò Byacè Jesù hékakhyésû èthi, “Vă ki htuthé nídyé väné kihérò vă tèhtuthé yenuô, lézűe théléní ná tōcô~ to. Văphĕ dő thi hé nídyé ná thi Cómarya yétôprènuô, è ma prèmeli metakhé vă hó. ⁵⁵ Thi thègně lŭ to tadúrò vă thègně lŭ. Ki vă hé ná vă thègněnó lŭ to hérò, vă htwô kayă laholahya thyáná thînuô hó. Vă thègně tătē có è rò vă nídă lüngó. ⁵⁶ Thiphĕ Abraham thélûõ myáhtye dő vă ki hyă dő hekhu yě. A myáhtyehó rò a thékrûthélô hó,” a hésû èthi phúnuô.

⁵⁷ Rò Judaphú tahe hé lŭ, “Nanyashyé~ rò nè bă hito rò nè cuô myáhtyenó Abraham phúté?”

58 Rò Byacè Jesù hésû èthi, “Vă hécócó thi, Abraham ohito akhě, vă one ré htuǒdû hó,” a hésû èthi phúnuô. **59** Yétôphuǒrò èthi ihtuô lahyá ló rò a kíré tâthyé lahyá ná Byacè Jesù. Manárò Byacè Jesù cuőt tadwōuǒbíkyá ané rò a htecuǒmékýá bí télütyá hökñuô.

9

Byacè Jesù Zasímékýá Kayá Phémèthèkhí Tôprè

1 Bí Byacè Jesù cuőt dő klyáló akhě, a myáhtye kayaphé mèthèkhí dő a muõhókú tôprè. **2** A khöpacé tahe sudyá lú, “Thará, kayaphé yétôprè cuőt mèthèkhí pă có dő a muõhókú ma, dő ètèthú khukhyé ē, mátoròma, dő amuõaphé tèthú khukhyé ē?” A khöpacé tahe sudyá lú phúnuô.

3 Rò a hésû, “A tèthú mätoto, amuõaphé tèthú mätoto. Manárò thyáphú Cómarya a tèprotèpрыя ki oluõhtya dő è tèohtwöprè akú rò a khí pré. **4** Dă mókhí híto nuô, pè bë me pé prè dő a nõhyá vă yétôprè atèmę. Mókhí rò ũ męcyá pă tôprè- to nuô, a ki hyätuõ pă. **5** Bí vă opă bí hekhuyé akhenuô, vă ma hekhu atèlì rò a dyé ū tèthékhuthégné dôthudôthé tókyé tôprè hó,” a hé èthi phúnuô.

6 A héhtuõ phúnuô rò, a htuplátă aplihtyé dő hekhu rò a nícópé he ná aplihtyé rò a kíré dő kayaphé yétôprè a mèthèplò ló. **7** Rò a hé kayaphé mèthèkhí yétôprè, “Cuõmõ, cuőt pléplíkyá nè

mèthèyě dő Siloa htyěò nuô ni~” (Siloa angólasá ma “nōcuō”). Yētōphuōrò kayāphě yētōprè cuō pléplíkyă htuō amèthè, rò a ką akhěnuô, a mèthè lǐ hyă.

⁸ Rò ahi khăsōkhăshyé tahe ná kayă dő a myáhtyenó lǔ kwiesè tahenuô, a sudyă nídyé lǔ tōprè htuō tōprè, “Kayāphě mèthèkhí onyă kwiesè nuôtōprè ma èhó ē?” A hé lahyă phúnuô.

⁹ Rò tahehe nuô, a hé lahyă, “È hónuō.”

Tahehe rò a hé lahyă, “È máto, a cô ná è phúnuôpré,” ū hé lahyă phúnuô.

Manárò anébyacè nídu rò, a hé sōkadő nídyé ané, “A kwiesè nuôtōprè ma văhó,” phúnuô.

¹⁰ “Rò nè cuō mèthèlī kákhyě cyá khyéthyá phútě?” Èthi sudyă lǔ phúnuô.

¹¹ “Jesū hé nuôtōprè nícōpé hemû rò a kíré dő vă mèthèplòlo. Rò a nōcuō pléplíkyă vă dő Siloa htyěò. Vă cuō pléplíkyă htuō rò vă ką akhěnuô, a lhyă pé vă,” a hé pé èthi phúnuô.

¹² “Khönyárò kayă nuôtōprè obítě?” Èthi sudyă lǔ, rò.

“Vă thégněto,” a hésû èthi phúnuô.

Phariséophú Tahe Sudyamyá Kayāphě Mèthèlī Kákhyě Khyéthyá Nuôtōprè

¹³ Èthi écuō kayă mèthèkhínó tóphuō nuôtōprè dő Phariséophú tahe a o. ¹⁴ Bí Byacè Jesū nícōpé hemû rò a mělīką kayāphě mèthèkhí nuôtōprè ma a yō tătō ná Mónyěduô nuôtônyě. ¹⁵ Rò

Phariséophú tahe cuő sudyákuő lahyă è ná a cuő mèthèlì ką phútě nuô ari-akyă. Rò a hé pé Phariséophú tahe, “A kírĕ paá dő vă mèthèplolo rò bí vă cuő pléplíkyă htuő lŭ nuô vă mèthèlì kąkhyě,” a hé phúnuô.

¹⁶ Phariséophú tahe hé, “È ma a o dő Cómarya a o hyă máto, mètěhérò a duô kuő Mónyeduô to nuő~.”

Manárò tahehenuô a hé lahyă, “Prèoraphú tóprè cuőmę cyá tuő tèprotèpryä phúyě tahe phútě?” Phúnuôrò èthi théplò lúkhó lókhyélü tômü ná tômü.

¹⁷ Dókhyě rò èthi sudyă khyéthyá kayaphě mèthèkhínó tóphuő yětôprè, “È mę lǐ kahó nè mèthè hó, phúnuôrò nè ki hé è ná è ma a htwö kayă phútě tóprè tě?”

Rò a hésû èthi, “È ma prèprø tóprè,” a hésû phúnuô.

¹⁸ È ma mèthèkhínó htuőtóphuő rò khönyáyě a lǐ kąkhyě nuô, Phariséophú tahe zűe nyă hí lŭ toto, rò a nőcuő é ke ū ná amuőaphě. ¹⁹ Rò èthi sudyă amuőaphě, “Yěma thiphú dő thi hé nídyé è ná a mèthèkhí pă có dő muőhókŭ nuôtôprè ē? Khönyárò a cuő mèthèlì kąkhyě cyá phútě?” A sudyă amuőaphě phúnuô.

²⁰ “È ma pèphú málakō ni. A mèthèkhí málakō pányă dő muőhókŭ ni. ²¹ Manárò khönyáyě, a mèthè líkąkhyě phútě, maüpě mělì kąkhyě pé lŭ pě nuô pè thégněto. Sudyă myádû ènuô.

A dutăthénéte hó. A hésûplö hésûphé cyá nídyéhó anéhó,” èthi hésû phúnuô. [22](#) Bínuôkhé nuô, Judaphú khuklókhuklyá tahe théplö sukú lő lű, kayă tôprèprè dähéhó ná Jesű ma Messia hénuôma, èthi véhtekÿyá cō kayă dő a hé phúnuô tôprè dő tècóbě höklö akhu-akhyé, amuôaphé tahe théisë Judaphú khuklókhuklyá tahe alé rò, a hé lahyă ná pè thégnékuô to, a hé phúnuô pré. [23](#) Tûrò amuôaphé hé, “Sudyâdû lű nuô, a dutăthénéte hó,” a hé phúnuôma dő tèritèkyá yé akhu-akhyé hó.

[24](#) Phariséophú tahe éhyă khyéthyá kayă mèthèkhínó yětôprè rò èthi hé lű, “Ólyacócó dő Cómarya anyéhyă nuô, pè thégné ná kayă mélíka nè mèthè nuôtôprè ma prèora-othyäphú pré,” a hé lű phúnuô.

[25](#) Rò a hésû èthi, “Prèora-othyäphú má ē, máto ē nuô vă thégné to. Vă thégné prétú dő arékhé vă mèthèkhí, khönyárò vă mèthèlî hó yénuô pré.”

[26](#) Htuôrò “È mékryá~ pè nè phúté? A mē lïká pè nè phúté?” Èthi sudyă khyéthyá lű phúnuô.

[27](#) “Vă hé péhtuôhó thi rò thi nída to. Thi thézû níhuô khyéthyá mëtë? Thi thézû htwökäkuô a khöpacë ē?” A hésû èthi phúnuô.

[28](#) Yëtôphuôrò, èthi théplödu, hé takhwótakè lű, “Nè ma èkhöpacë. Pè ma Mosè a khöpacë dû,” a hé lű phúnuô. [29](#) “Cómarya hébè ná Mosè mú-

nukhĕ nuôma p  th gn . Man r  kay  y t pr , a ot  b t hy  nu  p  th gn n  c  taki~ to.”

30 Kay ph  y t pr  h s  k khy  p  th gn . Man r  kay  y t pr  a m l  k khy  cy  c  v  m th pl  c  r , a ot  b t hy  nu  p  th gn to th  cu h  t ku r  a tap -ih  c ny  v h . **31** Pr oraph  kw  t m cw  nu , C marya n d  to nuôma p  th gn . A n d pr  t u  kay  d  a z y  l  r  a m t  l th pl  nu tahe pr . **32** U  m l  k  cy  kay  mèthèkhí d  mu h k  nu  d  hekhu htw l  m khu htw th  tu kh ny  nu  p  n hu n  t opr ~ to. **33** Kay  y t pr  a od  C marya a ohy  kim to h nu ma, a m cy  t c ~ to,” a h  k khy s  et ph nu .

34 Pharis oph  tahe h s  k khy  l , “N  t th t ora dup  c  d  n  opac ly  akh  r  n  cu  ithy  k khy  p  p  ph ut ?” A h  l  ph nu r  a v ht ky  l  d  t c b  h kl .

Kay  M th kh  D thud th  Tahe

35 B  Jes  n hu  n  u  v ht ky h  kay  m th kh  y t pr  akh nu , Byac  Jes  cu p  myáhtye l  rá a h  l , “N  z y  pr l ukay  aph kh  e ?”

36 R  a h s  Jes , “Th r , e  ma  p ? Thyáphú v  ki z y  e  r  h lu  p  v ,” a h  l  ph nu .

37 Byac  Jes  h  l , “N  myáhtye htu h  e  h . N  h b  l  kh ny  y t pr  nu ma e  h .”

38 R  kay  y t pr  h  l , “Byac , v  z y  h ,” a h  rá a d ng ly  c b htya Byac  Jes .

39 Rò Byacè Jesù hé lǔ, “Thyáphú prèlu hekhuphú tahe ki myáhtye lyä nídyé atèthú agnenuôrò, vă hyályä dő hekhuyé hó. Kayă dő athyáná kayă mèthèkhí rò a thégnékuō Cómarya a témátècó to tahenuô, vă ki meli ką èthi mèthè pă. Manárò kayă dő a hé lyä nídyé ané ná vă thégné htuôhó Cómarya a témátècó tahenuô, a ki htwö thyáná kayă mèthèkhí nuôtahe pă.”

40 Phariséophú dő a o lahyä bínûô tahe níhuô a hé phúyë rò a sudyä Jesù, “Nè thé hé pë ná pë mèthèkhí kuô phúnuô ē?”

41 Rò Byacè Jesù hé èthi, “Thi ki mèthèkhí kihérò thi thégné tătēhí témátècó to akhu-akhyé thi tèthú oto. Manárò khónyáyé thi hé ná thi mèthèlì akhu-akhyé, thi tèthúo,” a hé èthi phúnuô.

10

Téhébèkho Prèkyéthímí Ari-akyä

1 Byacè Jesù hékhongó, “Vă héköcó thi, kayă dő a hyánuôtö dő thímípö a kadákü to tóprèprè, rò a ki hyáhtya nuôbé dő aruô tóphopho hénuôma, prèehuôehí, prèpûphe zéplée ū pré. **2** Manárò kayă dő a hyă nuôtö dő kadáküyé tóprèprè nuôma prèkyéthímí má hó. **3** Prèopö kadákü yétôprènuô, a ki bámösü pé prèkyéthímí yétôprè kadákü pă. Thímí tahe nídă thégné lüngó. Rò a éhte nídyé athímí tahe tôduô ná amwị tócô, tôduô ná amwị tócô dő apoklò rò athímí tahe

krwōkuō lō lǔkhyě. ⁴ Athímí tahe yō tōnī dyé lǔngó akhu-akhyě, bí a éhte htuǒlō hó athímí tahe dō apɔklō akhēnuô, è rò a cuō ré dō nyě, athímí tahe rò a krwōkuō lō lǔkhyě. ⁵ Thímí yětahenuô, a krwōkuō kayă dō aruôtahe akhyěto, mětěhérò èthi níhuǒnó lǔngó to, a thégněnó lǔ to akhu-akhyě, a klya taphäkyă lō~ kayă dō aruô tahe alé pré.” ⁶ Byacè Jesú dônyă pé èthi ngókhákho yětôtó tadúrò èthi thégněplö lahyă angólasá to.

⁷ Phúnuô akhu-akhyě, Jesú hé khyěthyá, “Vă hécócó thி, vă ma thímípo a kadákŭ hó. ⁸ Lō~ kayă dō a hyă ré dō ványěhyă nuôtahe ma, prèehuôehí, prèpüphe zéplée ū tahe pré. Rò thímí tahe nídă èthi ngó to. ⁹ Vă ma kadákŭ hó. Lō~ kayă dō a hyănuō dítú ná vă dō a mágdû kadákŭ yětahe nuô, a ki nílbè témelwóhteką pă. A ki hyăhte hyănuō rò a ki myáhtye a léesè akhälé pă. ¹⁰ Prèehuônuô a hyámětě hénuôma, thyaphú a ki hyă ehuhéhí ní, a ki hyă měthyéní ū, a ki hyă měpyéměkyă ū agněpré. Vă rò thyaphú ū ki ní těhtwóprè htuôto thyaphú ū těohtwóprè ki lőbă tǎpótäpě agně nuôrò vă hyă pré.

¹¹ “Vă ma prèkyěthímí dō aryá tōprè. Prèkyěthímí dō aryá tōprènuô a dyélyąkyă athéplö htwóprè dō thímí tahe agně. ¹² Ki dakěkyěe thímí ná ū hénuôma, thímí yětahenuô atè máto akhu-akhyě, bí a myáhtye htwimí hyă akhě, a dyakyă thímí rò a hteklyakyă pré. Rò

htwimiyē ki hyă ąthyě pўekyă thímí pă, rò a hyă mę klyapruő klyapryäkyă lő thímí pă. ¹³ Prè dakèkyęe thímí yětôprènuô, a hteklya taphäkyă, mętěhérò a mo nídyé thímí yětahe to.

¹⁴ “Vă ma prèkyěthímí dő aryá tôprè. Vă thégně vă thímí rò vă thímí thégně vă. ¹⁵ Athyáná nuôhó, văphě thégně vă rò vă thégně văphě, rò vă dyelyäkyă vă théplò dő vă thímí tahe agně. ¹⁶ Vă thímí dő aruô dő a o bí apokŭ yětonuô a opă tahe. Vă bę ékă kuō èthi pă. Èthi ki nídăkuō vă ngó pă, rò èthi ki kă htwō tő lő lŭ thímí tôm̄tuō, prèkyěthímí a Byacè tôprè~ tuō pă. ¹⁷ Văphě mɔṇí vă mętěhérò thyaphú vă ki htwöprę kąkhyě khyěthyá nuô, vă dyelyäkyă vă théplò htwöprę. ¹⁸ Vă ki nōmęthyě ū ná väné to hénuô, ū męthyě cyá vă tôprè~ to. Vă dyelyäkyă vă théplò yěnuôma, ū nōshyo vă tôprè~ to, vă théplò ná vă théplò dyelyä nídyédû pré. Vă o ná vă těprotěpryä dő vă thézű dyelyäkyă văthé ma a níní, vă thézű phyédwókhyě è ma~ a níní pré. Văphě mehyäní vă ngó ná vă bémę phúyě,” a hé pé èthi phúnuô.

¹⁹ Dő a hébè phúnuô akhu-akhyě, Judaphú tahe lükhoxyă khyělű nyěmu. ²⁰ Kayă eprę hé, “È ma khiné mębè lŭ rò a tamwí pré. Cuő nídă tuő lüngó mętě?”

²¹ Manárò dő aruô tahenuô a hé kuőke, “Khiné mębè kayānuô a hébè mephuyě to. Khiné męlikă cyá nyă ümèthè ē?” A hé lahyă phúnuô tahe.

Judaphú Tahe Zýe Jesú To

22 Bínuôkhě dő vي Jerusalem akۇnuô, a tõná Judaphú thïtahe mي pwي tôpwي dي ū é ná tèthénéhtya kاkhyي tيebe sاsيe tيlاhيodu mاnuhي nuô, a o tôpwي.^{*} **23** Bínuôkhě a tõná kérókhي rيo Jesú o bí tيlاutyي hاkاnuô rيo a cuôrwي bí khälé tيpho dي ū é ná Khwí Solomo hidäkuô nuôtôpho alي. **24** Judaphú tahe hyي oplu tavalي lي rيo a hé lي, “Nيe ma üpي nuô nيe hاsoluôpي pي pي tيphuôي to, nيe nيopي myásي nyepي pي cي pي bيa- tيe pي cي? Nيe ki málakي Krístu hérي hاsoluô pي pي,” a hé lي phúnuô.

25 “Vي héhtuô pي hو thi rي thi zýeto. Tèprotèprya dي vي mي ná vيaphي amwيi tahenuô, a hébي pيhو dي vيagnي hو. **26** Manárي thi yو htwي vي thímي máto akhu-akhyي, thi zýe vي to. **27** Vي thímي tahe nuôma a nýdي vي ngó. Vي thégnي èthي, rيo èthي krwي vيakhيyي. **28** Vي dyé èthي théhtwöprي tacúprي. A ki thyي pي tيphuôي to. Ü hyي cwihte cyي pي èthي dي vي takhukي tيoprي to. **29** Vيaphي yوnuô aduklي cي ná ū pwي tيoprي. Thímي yوtahe nuôma è dyé vي rي ū hyي cwihtekyي cyي pي èthي dي vي phي a takhukي tيoprي to. **30** Vي ná vيaphي ma tيoprي tuô prي.”

* **10:22** 10:22 Bí Krístu hyâlyي hítي ana 164 akh nuô, Syria képhú tahe hyânuô m ap r  m um av gn  t l h odu y  thu na htu r o Judaphú tahe m pl m ph o k y thy  rيo a bes s  taple k khy  t l h odu y  rي apw  n dy  lahy .

³¹ Judaphú tahe ihtuôlyá khyéthyá lahyá ló rò kíré tâthyé lǔ. ³² Manárò Byacè Jesú hé èthí, “Témeryá dő văphé nōmę vă tahenuô, vă dyéluő é~ pélahó thí hó. Manárò thí kíré tátuő vă ná vă mę teryá yétahe bítē tôcôté?” A hé èthí phúnuô.

³³ “Dő nè témeryá yétahe akhu-akhyérò pè kíré tâ nè ná ló máto. Nè yō hébèthú Cómarya yěnuô pré, mëtëhérò nè htwo pré prëlu hekhuphú tóprëpré rò nè cuõ dákwó lyá nídyé có nènè ná Cómarya,” èthí hé lǔ phúnuô.

³⁴ Rò Byacè Jesú hésû èthí, “Dő thí tèthyótèthya akű nuô, a rão tômä, ‘Vă hé ná thí ma cómarya tahe,’³⁴ a hé phúnuô văhéto? ³⁵ Cómarya alăangó nuôma atoabè tacúprë có. Ū htulya taple cyá lǔ tóprë~ to. ³⁶ Phúnuôrò phé nwóhtya vă rò a nöhyályá vă dő hekhuyé. Rò bí vă hé, ‘Vă ma Cómarya aphúkhü tóprë’ akhenuô, thí cuõ hétuő vă ná vă héthú Cómarya phúté? ³⁷ Vă ki mëtö phú văphé mënuô to hérò zûe tă vă támé. ³⁸ Manárò ki vă mëhó phú văphé mënuô hérò thí ki zûe lahyá có taki~ to hénuô, patítadû rò thí tökò zûe sálé lahyá tè dő vă më tèprotëpryá nuôtahe. Thí ki zûe vă témę tahe hérò thí ki thégnéhyá ná phéo dő văkù rò vă odő èkù pă,” a hé èthí phúnuô. ³⁹ Èthí thézû pû lǔ tadûrò a htecuõ taphäkyá èthilé.

⁴⁰ Byacè Jesú kákhyé khyéthyá dő Jordano htyéklö bérë tókyé, bí Giovanni léplwö rélő pé ū

³⁴ **10:34** 10:34 Li Htuthéhtya 82:6

htyē akhälé nuôtôpho, rò a ką-o bínuô. ⁴¹ Kayă hyäróhyäé nyacó dő luo. Rò èthi hé nídyé khyélü tôprè htuō tôprè, “Giovanni meluō tèprotèprya tōcô~ to tadûrò lō~ a hé kayă yětôprè ari-akyă nuô, ato löplícó,” a hé lahyă phúnuô. ⁴² Kayă bínuôtahe zűenyáe ką élă Jesű.

11

Lazarú Thyę

¹ Kayämwi ná Lazarú hé yětôprènuô aswí. È ná a vyáprèmò Maria ná Martha ma a o lahyă dő dő Bethania. ² Maria yětôprè ma máhó a lyátă htyenuômú dő Byacè a khăduôlo rò a htúpli ná akhuluô nuôtôprè hó. Lazarú dő aswí yětôprè nuôma a puôprèkhü hó. ³ A vyáprèmò yéthényë nōcuõ héso ũ ná Jesű, rò èthi cuõ hé Jesű, “Byacè, nè khöbóthyómø Lazarú théswi hó.”

⁴ Bí Jesű níhuô tèritèkyă yě akhenuô, a hé, “Dő tèsawyé akhu-akhyé ũ ki myáhtye Cómarya alí atakhé pă. Htuôto dő tèsawyé akhu-akhyérò ũ ki mělímętakhé kuôdû Cómarya aphúkhü yenuô pă.” ⁵ Jesű mōný löpli Martha ná apuôprèmò, ná a puôprèkhü Lazarú théthuôlò. ⁶ Rò a níhuô ná Lazarú swí tadûrò a o tadû plehyápä bínuô nyĕnyé.

⁷ Htuôrò a hé a khöpacę tahe, “Pè ką dő Judaké pó~.”

8 Manárò a khöpacĕ tahe hé lǔ, “Thárá, dő pánunu~ hupré rò Judaphú tahe thézű pŭ tá nè ná ló rò nè kíré kákhyétō khyéthyá èthi bínuô ò?”

9 Jesű hésû èthi, “Tônyě ma a o shyényemű ha vähé? Kayă tóprèprè dő a cuôklyá dő móséklé yěnuô, a taphō lakhú náto, mëtěhérò a yō myáhtye hekhu atèlì nuǒ. **10** Manárò kayă tóprèprè a ki cuő dő mókhí hénuô, a ki taphō lakhú pă, mëtěhérò a yō khí nuǒ.”

11 A héhtuǒ phúyě rò, a hé plehyā pó èthi, “Pè khöbóthyó Lazarú omyění sötapa hó, manárò vă ki cuő hturyă ihtò lǔ.” A hé èthi phúnuô.

12 “A ki omyění sötapa pré hérò, a omo-oryá hyákhyé dû pă kökő,” a khöpacĕ hésû lǔ phúnuô.

13 Jesű thézű hé angólasá ná Lazarú thyě hó manárò èthi tanépré ná a omyění phúnuopré.

14 Yétôphuôrò a héluǒlí p  èthi, “Lazarú thyěh ,

15 manárò, vă oku  ná Lazarú bínuô to rò vă thékr  pré, mëtěhérò dő a htw htya phúyě akhu-akhy , thi  t z ue vă ki duhtya ná duhtya p . T y etahe htw htya phúyě nu ma, a htw htya d o a ki htw bw htw tary  d o th ign  pré. Phúnuôr o cu ~, p  cu ku    p ~.”

16 Thomazo d o   p  l umw  n  Didymo* y t opr  hé Jes  a kh pac  tahe, “P  cu thy  r oku  n  p  Byac  p !” A hé phúnuô.

* **11:16** 11:16 Didymo angólasá ma od kry .

Byacè Jesù O Dő Dő Bethania

¹⁷ Bí Byacè Jesù cuôtuő dő dő Bethania akhenuô, ũ iluő[†] Lazarú nuô a ohó lw̄nye hó.
¹⁸ Dő Bethania yě a oyę ná v̄ Jerusalem a phū~ o nȳmile. ¹⁹ Martha ná Maria yě a puɔ̄prèkhǔ thyě akhu-akhyě, ũ hyă ilő èthi, ũ hyă okruôolę ékuő lă èthi. ²⁰ Bí Martha n̄ihuő ná Byacè Jesù hyahó akhenuô, a htecuő myásu lű. Manárò, Maria rò a okyă dő hi pré.

²¹ Martha hé Byacè Jesù Krístu, “Byacè, n̄e ki okuő ná p̄e býye hénuôma, vă puɔ̄prèkhǔ thyě cyá ītě. ²² Manárò, khönyáyě có bëbë, vă thégně ná n̄e kw̄i Cómarya ītētě~ nuô, a ki dyé n̄e pré.”

²³ Jesù hésu lű, “Nepuő ki htw̄oprè kąkhyě khyéthyá pă.”

²⁴ Rò Martha hésu lű, “Bí ũ pw̄~ tōprè ihtökąkhyě lő dő t̄ethyě dő khyelő tonyě pānuô, è ki thyēihtò kakuő pānuô vă thégně pré,” a hésu lű phunuô.

²⁵ Byacè Jesù hé lű, “Vă ma pr̄e dő a m̄ehtw̄opr̄e kąkhyě kayathyě tahe. Vă ma pr̄e dő a dyé ũ théhtw̄opr̄e. Kayă dő a z̄ue vă tahenuô, a thyě có tadûrò a ki htw̄opr̄e kąkhyě pă. ²⁶ M̄etehérò kayă dő a z̄ue vă tahenuô, a ki n̄ibè théhtw̄opr̄e tacúpr̄e pă, a thyepă tōphuő~ to. Vă héyě n̄e z̄ue ē, Martha?”

[†] **11:17** 11:17 Judaphú tahenuô a ikhunuő luǒkǔ dő lókǔ sorǒlo rò a iluǒnuő kayathyě bínuô.

²⁷ “Ò, vă zűe vă, Byacè,” a hésû phúnuô. “Vă zűe málakő có ná nè ma Messia máhó Cómarya a phúprèkhü dő a kíré hyă dő hekhu yětôprè nuôhó.”

Jesű Ngu᷑

²⁸ Martha héhtuǒ phúnuôrò a ką dő apu᷑ Maria o rò a ką hébèhuô lǔ, “Thárá hyătu᷑ bíyě hó, rò a sudyă nídyé nè.” ²⁹ Maria níhu᷑ rò a taplu᷑taplyě htecuôtō Byacè Jesű. ³⁰ Manárò bínuô akhěnuô, Jesű nuôhí dő dökü to. A opápré bí Martha lécuô myáhtye tăsû lǔ nuôtôpho pré. ³¹ Bí Judaphú dő a hyă okruôolę, a hyă ilő Maria th̄itahe myáhtye ná Maria ihtò htecuô taplu᷑taplyě akh̄, èthi krwōcuôkuǒ lükhyě. Èthi tanę ná a kíré hyăngu᷑ dő lu᷑khu.

³² Bí Maria cuômyáhtye ná Jesű akhěnuô, a hyădángûlyą dő lükhađuô khăshyé rò a hé lǔ, “Byacè~ ki nè okuǒ ná pę bíyě hénuôma, vă pu᷑prèkhü thyě cyá ítě?”

³³ Bí Jesű myáhtye Maria ná Judaphú dő a krwō hyăkuǒ lǔ tahe ngu᷑ akhěnuô, a théplę, a thému᷑ rò a théplomoto. ³⁴ A sudyă èthi, “Thi cuô iluôtō lǔ bítě?”

Rò èthi hésû lǔ, “Byacè, hyămyámő.”

³⁵ Rò Jesű ngu᷑.

³⁶ Rò Judaphú tahe hé lahyă, “Myámőlé, a mo có lǔ bá~ těnuô.”

³⁷ Manárò tahehe rò a hé, “A mè lì cyá có ūmèthè vă hé rò a cuō plwóthyétuő kayă yětôprè phúté?”

Byacè Jesù Mè-ihtòkakhyé Lazarú Dő Tèthyé

³⁸ Jesù théplé thémüő khyéthyá rò a cuöttő dő ũ léiluő nuǒ lǔ dő lókú yěnuô a o. Luǒkú yěnuô ũ htulóbí lǔ ná lódu tómě. ³⁹ Rò a hé ũ, “Htulő taphäkyá lódu yěnuô.”

Manárò kayäthyé yětôprè a vyáprèmò Martha hésû lǔ, “Byacè, tuőkhönyá yěnuô, a thyé bähó lwïnyehó. A ki nuôthónuômyá lóhó,” a hé lǔ phúnuô.

⁴⁰ “Vă héhtuőhó nè, nè ki zûe rò nè ki myáhtye Cómarya a tèlítetakhé pă, vähéto?” Byacè Jesù hé èthi phúnuô.

⁴¹ Phúnuôrò èthi htulő taphäkyá lódu nuôtômě. Rò Jesù tûhtya dő mólë rò a hé, “Kő~ Phĕ, nè nídă vă tèkwicóbě akhu-akhyé, vă hébwihétaryé nè. ⁴² Vă thégné ná nè nídă vă tèkwicóbě pwó~ phuő. Manárò vă myá dő a ki htwöbwí htwötaryé pé kayă dő a ihtò bíyé tahe agnë, rò thyaphú èthi ki zûe ná nè nõhyă vă agnenuôrò, vă hé phúyé pré.”

⁴³ Bí Byacè Jesù kwicóbě htuõnuô, a éhtohtya, “Lazarú! Htemő!” ⁴⁴ Rò kayă thyé yětôprè hte. Atakhu khäduô tahenuô a taluoma lõpă ná ikĕ bápli rò amèthè nuô a bo tavabí lõpă ná ikĕ.

Rò Jesù hé èthi, “Htulyékyá pé lǔ rò nõcuô è nuô.”

*Ŭ Kre Męthyě Jesű
(Matteo 26:1-5, Marko 14:1-2, Luka 22:1-2)*

45 Judaphú dő a hyă olĕ kuŏ Maria tahe myáhtye Jesŭ męyě akhu-akhyě a zûkanyáką élă Jesŭ.
46 Manárò tahehe nuô a cuô dő Phariséophú tahe a o rò a cuô hésoluō pé èthi ná Jesŭ mętęyě.
47 Phunuôrò bwídukhu tahe ná Phariséophú tahe épló Judaphú khuklókhuklyă dő aruô tahe rò okúokyá nídyé lŭ.

Rò èthi hé, “Pè ki męphútě yě? Kayă yětôprę męluō pé ū tèprotęprya élă hó. **48** Pè ki dya-o tadû è phuyě henuôma, ū züe kuôlō lŭ hó. Htuôpärò Roma klyéphú tahe ki hyă pă rò hyă mępruôkyă lō pè télühöduhō, pè myécôphúphú nyęcôlō pă.”

49 Yětôphuôrò dő èthi aklě nuô, kayämwi ná Caipha otôprę. Bínuô tôna ma a htwō bwídukhulō. Rò a héhtya, “Thi thégně lahyă tōcô~ to. **50** Dő Judaphú myécô yětômuő tōcôlō kírépyékírékyă lō agněnuô, kayă yětôprę ki thyékyă dő Judaphú yětahe agně nuô aryáklō nuôma, thi thégněto ē?”

51 A hé phuyě nuôma a hé nídyédû ná a tècyátèdè nuômáto. Cómarya nőhébè lŭ pré. Bínuô tôna akunuô, è yō htwō bwídukhulō rò a héprę one ré ná Jesŭ ki thyě dő Juda myécôphú tahe agně pă, phunuôprę. **52** Htuôrò a tèhéprę yěnuô, a tōprétú Jesŭ ki thyě pé dő Judaphú tahe agně nuômáto, a ki thyetuő pékuô Cómarya aphúa-lyę dő a o lahyă dő htyéké aruô tahe agněgně.

Thyáphú a ki mēhtwōhtya kayă yětahe tôm̄tuō pă agněnuô, ū bě mēthyě lŭ pă. ⁵³ Phúnuôrò, cähtya bínuô tōnyě tǎplehyă rò kayă htwō Judaphú khuklókhuklyă tahenuô, a pŭ kremēthyě lahyă hó Jesű.

⁵⁴ Phúnuôrò, Jesű cuō nuǒlánuǒlí pă dő Judaphú tahe aklě to. A cuō okhókyă dő késěhtyékyă lótamákhu akhăshyé khălé tópho. A cuō o nídyé dő yětôdō nuôma ū é ná dō Ephraim, a cuō otôrō kuō ná a khöpacě tahe bínuô.

⁵⁵ Judaphú pwě dő ū é ná tècuôtalwó pwěduyě a phûhyăhó rò, kayă dôphúsophú otavítava bínuô tahe htyaró ékú- lă lahyă dő vĭ Jerusalem. Bí pwě bětyahíto akhěnuô, thyáphú èthi ki mē mwöpliré lahyă athéplò phú tècóbě léklö o nuô rò a cuō ré lahyă dő vĭ Jerusalem pré. ⁵⁶ Èthi myápŭ lahyă Jesű. Rò bí èthi opló tőlű dő télütyă hökű akhěnuô, a sudyă nídyé khyélű tóprę ná tóprę rò a hé, “Thi tanę phútě? A hyă pwě pă văhé?” ⁵⁷ Bínuôakhě prélütyă khukló tahe ná Pharisěophú tahenuô a hétă lahyă angó, thyáphú pę ki půný Jesű nuô rò, kayă dő a myáhtye lŭ tópręprę nuô, a tōbè hésoluō pé pę.

12

*Jesű O Dő Dő Bethania
(Matteo 26:6-13, Marko 14:3-9)*

¹ Bí tècuōtalwópwě bëtya híto anyě thuǒthyó akhěnuô, Jesú cuõ dõ Lazarú o nídyé dõ Bethania nuô. Lazarú yětôprè nuôma máhó Jesú më ihtòhtwóprè kákhyé lǔ nuôtôprè hó. ² Ū taritaryä buôebuôosû Byacè Jesú ná dímöhé rò Martha buôebuôö kuôň bínúô. Lazarú onyä otôkuõ dõ kayä onyä e lahyä dí bí dírë khäshyé aklë nuôtahe. ³ Bínúôakhě Maria phyéhyäní htyěnuômú dõ ũ é ná nardú yětôpyä. Htyěnuômú yěnuôma angüdu nyacó rò a phû- lyähtuô tôcž khälé cõ. A hyä lyátä dõ Byacè Jesú khäduôlø rò a htûthûkyä ná akhuluô. Htyěnuômú yěnuô, a nuômú cuôpyë lõ cõ hi tômě cõ.

⁴⁻⁵ Manárò, dõ a khöpacë aklěnuô, amwí ná Juda Iscariot héyěnuô a otôprè. Dõ khyě rò a isěkyä Byacè nuôtôprè hó, rò a hé, “Isěkyä htyěnuômú rò a ní rů yěnuô cuôdyé ná kayä sôphásoryaphú nuôtahe to mëtë? Nè ki isěkyä ma a ní cõ růzye denari thuǒcwé cõ menél!” ⁶ A thézòní málakö kayä sôphásoryaphú rò a hé phûyěnuô máto, mëtëhérò è ma a htwõ prèehuô. A bë pý pé ũ rů, sápé ũ rûpyë rò a bôphyéhuô tamõmõ rů rò a nõe nídyédû ná agnëpré.

⁷ “A o dû, mëdídya tă è támé” Byacè Jesú hékákhyësû phúnuô. “A phyé odwó péhó vă htyěnuômú dõ ũ léiliuõ vă pă tonyë agnëhó. ⁸ Kayä sôphásoryaphú tahe otôkuõ ná thi pwô- tóphuô cõ, manárò väyěnuô vă otôlă kuõ ná thi to.”

Ŭ Tanę Kremethyě Lazarú

⁹ Judaphú bémudu tahe n̄ihuō ná Byacè Jesū obí dō Bethania nuô rò a cuô lahyă bínuô. Èthi thézű hyāmyáhtye lahyă tú Byacè Jesū nuô máto, èthi thézű hyă myáhtye tuōkuō Lazarú dō Byacè Jesū mehtwöprë kąkhyě lŭ nuôtôprëprë. ¹⁰ Phúnuô akhu-akhyě prëlütyă khukló tahe tanę kremethyě tōkuō Lazarú. ¹¹ Mëtēhérò dō Lazarú akhu-akhyě, Judaphú éprë v̄ikyă bwídukhu tahe rò htecuōkhó lahyă dō Jesū o rò z̄ue lahyă Byacè Jesū akhu-akhyě a tanę kremethyě tōkuō lŭ pré.

Jesū Cuōnuō Dō V̄i Jerusalem Akü (Matteo 21:1-11, Marko 11:1-11, Luka 19:28-40)

¹² Dókhyě tōnyēnuô, kayă bémü dō a hyă tècuōtalwópwě yētahe n̄ihuō lahyă ná Jesū hyă dō v̄i Jerusalem yě dō klyálō hō phúnuô. ¹³ Phúnuôrò a p̄uný lahyă kanōdulè tahe rò a htecuō myásu lŭ, rò a éhtō lahyă,

“Htuthéhtya lahyă Cómarya!”

“Cómarya ki s̄ori è dō a hyă ná Byacè amwi yétôprë!”[☆]

“Cómarya ki s̄oridû Israel akhwí yétôprë ní~”

¹⁴ Byacè Jesū phyéný myaôlyă talóphú tōduō rò a htya sidyáný lŭ. Rò yēma a m̄e lōbăhó lisásékū hé,

[☆] **12:13** 12:13 Li Htuthéhtya 118:25-26

15 “Kő~ Jerusalem* víphú thi~! Théisě tǎ lahyǎ támé ní! Myámǒ lahyǎ, thi khwícóphya dyání myaólyǎ talóphú rò a hyátokuǒ dő thío hó.”[◇]

16 Bínuôakhě a khöpacě tahe thégnéplöhí témehtwóhtya angólasá yétahe híto. Tè yétahe nuôma a mé lóbähtyahó prèpro a tèhéone mú-nukhě tahehó. Manárò, bí Byacè Jesú kakahtya htuóhó dő mókhu akhenuô, èthi thénéhtyabè nopré ná a mé tèyé tahenuô a tòlò ná prèpro a tèhéone mú-nukhě tahe. Rò a khöpacě tahe thénéhtya tuqbè ná a métò pélò lú phú prèpro héone nuôtahe.

17 Kayă bémú dő a myáhtye Jesú éhte Lazarú dő luòkù rò méhtwóprè kákhyě lú tahenuô, èthi hésoluǒ plehyǎ pé pó ū phú èthi myáhtye nuô.

18 Èthi níhuǒ lahyǎ ná Byacè Jesú mé tèprotèpryaq pé ū tèyé akhu-akhyě, èthi htecuǒ myáplumyáphě lú ná tèritèkyě yě akhu-akhyě hó. 19 Phúnuôrò Phariséophú tahe hé nídyé lú tòprè ná tòprè phútě hérò, “Myámólé! Pè hépé pá èthi tohó. Hekhu tòbalò krwókuǒ ló lúkhyě hó!”

Jesú Hépro One Ré Nídyé Atéthyé Ari-akyǎ

20 Kayă cuǒ lahyǎ tècuôtalwó pwědu dő a ki cuǒ cóbě Cómarya dő ví Jerusalem yétahe aklěnuô,

* 12:15 12:15 Dő Greek ngó ma a hé, “Zion a phúprémò”

◇ 12:15 12:15 Zekaria 9:9

Greek myěcôphú okuň tahe. ²¹ Greekphú yěta-henuō, a cuőtő dő Philipu a o, rò a hé lǔ, “Thárá, pě thé myáhtye kuǒlă Byacè Jesú.” Philipu ma vři Bethsaida, Galilea kěphú tōprè. ²² Philipu cuő héso pé Andrea rò è ná Andrea cuő hésoluň pé Jesú.

²³ Rò Byacè Jesú hé, “Shuőkhě hyătuňhó dő prělukayá aphúkhuyě ki nýběhó tětaryědu taryěhtü hó. ²⁴ Vǎ hécocó thǐ, buőkůlăplò tōplonuō, ũ ki iluňtä lǔ dő hekhu to hénouō, a phéhtya a thěhtya cyáto. Manárò ũ ki iluňtä lǔ hénouō, a ki phéhtya thěhtya ényacó pā. ^{† 25} Kayá dő a mō nýdyé a thěhtwöprè dő hekhuyě tōprěprè nuō, a nýbě thěhtwöprè tacúprè to. Manárò kayá dő a ki thélő nýdyé a thěhtwöprè dő hekhuyě to tōprěprè nuō, a ki nýbě thěhtwöprè tacúprè pā. ²⁶ Ũpěpě~ běbě dő a mē vǎ těmě nuō, a běkrwō văkhyě. Túma, vǎ obítě~ tōpho běbě, è ki okuň bínuō pā. Văphě ki mělímětakhě kayá dő a mē vǎ těmě nuôtōprè pā.

Jesú Héluň Pé Ū Ná Atěthyě Ari-akyă

²⁷ “A cyě nyacó vǎ thěplò. Vǎ tōbě hé phútě? Kő~ văphě thědő, nőkhyábě tǎ vǎ ná těcyětěcū yě támě ní~ vǎ tōbě hé phúnuō ě? Vǎ tōbě hé phúnuō to. Vǎ hyălyą nyă hó dő těyěnuō agněhó.

^{† 12:24} 12:24 Byacè Jesú ma athyáná buőkůlăplò tōplò nuôhó. Thyáphú ũ ki nýbě thěhtwöprè athě agněnuō, a khyáthyě hó athě dő krusu díkě hihtûlo hó.

28 Kő~ phě, nè taryeduhtū cō bá~ tě nuô, dyéluǒ pé ū ní~.”

Yétôphuôrò ngó o dő mókhu hétă, “Vă dyéluǒ htuôhó vă tētaryedu taryehťu hó, vă ki dyéluǒ khyéthyá pă.” **29** Kayă bémü o lahyă bínuô tahe níhuǒ lahyă aprayě rò tahehe nuô a hé lahyă, mókrő prarúpraté, tahehe rò a hé, mókhu tanéphú hébètă lű.

30 “Ngóprahtya yěnuôma thi lénibwí nítaryě agněpré, vagně máto,” a hé èthi phúnuô.

31 “Khönyárò shuôkhě hyătuôhó dő ū ki cirya prëlu hekhuphú hó. Khönyárò shuôkhě hyătuôhó dő ū ki véhetykyă khinéricyá khukló Satan dő a pô kayă dő a zúeto tahe yěnuô tôduô hó. **32** Manárò shyé~ ū mûthyéhtyalôhó vă dő krusu díkè hihtûlo akhëpânuô, vă ki éhyă lõ kayă pwô~ tóprë dő văo pă.” **33** A hé phúyě nuôma a thézú dyéluǒ thégně pé ū ná a ki thyě phútě pă nuôpré.

34 Kayă bémü hésû, “Pè níhuônó têthyótêthya hé ná Krístunuô a bë ohtwöprë tacúprë vă, rò nè cuô hétuô, ‘Ü bë mûthyéhtya prëlukayă aphúkhuyě dő hihtûlo’ phútě? ‘Prëlukayă aphúkhü’ ma üpě?” A hé lahyă phúnuô.

35 Yétôphuôrò Byacè Jesü hélyä nídyé ané, “Tèlì yěnuô a okuôpó ná thi taplôphú păpré. Bí tèlì okuôpă ná thi akhënuô, tarú cuôplehyă lahyă. Tèkhí ki hyătuô khyé thi pă. Kayă cuô dő tèkhíklé tóprënuô, a cuôtô bítenuô, a thégně nídyé ané to.

³⁶ Thyáphú thi ki htwöhtya tèlíphú tahenuô, bí tèli okuöpä ná thi akhĕyě, zûe lahyă è ní~.” A hébè htuö phunuô rò a htecuö taphä uôkhókyă ná èthi.

Kayă Sōdō Tèzütènyá

37 Byacè Jesǔ dyéluō pé có èthi lō témē tèprotèprya yětahe dō èthi mèthènyé có tadúrò a zúe pányahí lǔ toto. **38** Dō a zúe phúyě to akhu-akhyě, atō lóhó Prèpro Isaiah léhéone angóyě, “Kő~ phě, úpě zúehó pè hésodônyă pé ũ yěnuō tahe pě? Nè dyéluō péhó nè tèprotèprya yě ná úpěhó?”¹⁵ Prèpro Isaiah héphúnuô.

³⁹ Mętěhérò èthi zýebé to hénuô, Prèpro Isaiah héküpä,

40 "Thyáphú èthí ki kákhyétó tă lahyă Byacé támé, htuôto thyáphú èthí nőzasímé tă lahyă ané ná Byacé támé nuôrò, Byacé měkhíhó èthí mèthè, Byacé měpryěhó èthí théplò khukhyé èthí myáhtye cyá ná amèthè to, èthí tanéplöbé lahyă ná athéplò to." A hé phúnuô.

⁴¹ Prèpro Isaiah héphúyé mëtëhérò a myáhtyenó Byacè Jesù a taryédutaryéhtü túrò a hé lürilükÿá phúyé pré.

⁴² Manárò bínuôkhě kayă zûe róélă Byacè Jesù. Judaphú khuklódu khusuhtü aklé tahenuô a zûekuô cō lü cō. Manárò théisë ná Pharisëophú

✡ 12:38 12:38 Isaia 53:1 ✡ 12:40 12:40 Isaia 6:10

tahe v hteky   th  d  t c b  h kl  r ,  th  h sohte lu b  p   n  at z  to. ⁴³ M t h r ,  th  th z  n htuth n  lahy  an  n  pr lu kay  nu  adu l kl  c  n  a th z  n htuth n  an  n  C marya c .

Byac  Jes  Al ang  Ki Cirya   P 

⁴⁴ Y t ph r  Byac  Jes   ht htya, “B i kay  t pr pr  z e v  akh nu , a z e t  v  m to, a z e tu ku h  pr  d  a n hy la  v y  t pr  h . ⁴⁵ Kay  d  a myáhtye v  nu , a myáhtye ku h  pr  d  a n ly  v y  t pr  h . ⁴⁶ Thyáphú l - kay  d  a z e v  tahe ki op  t  d  t kh l  t m  nu  v  hy  l t akh htya ph  t l  t m  d  hek  y nu h .

⁴⁷ “Kay  t pr pr  ki n hu  v l v ng  rá a ki z eto h nu , v  cirya l  to. M t h r , v  hy la  d  hek  y nu ma, v  ki hy  cirya   agn nu  m to, v  ki hy  m lw htek    agn pr . ⁴⁸ Kay  d  a ht s  v  rá a phy s  ku  v l v ng  to tah nu , pr cirya  th  a ot pr . M ny m th  d k hy l  t ny p  nu , ng  d  v  h b  y tahe ki ht w   th  pr cirya t  p . ⁴⁹ M t h r , v  h b  y nu , v  h b  n  v  t ry sh y os  n d nu  m to. M t kh nu  v  h b  ph  v ph  d  a n hy  v y  t pr  n h b  v  nu pr . ⁵⁰ V  th gn  n  v ph  a t mek y ng  y nu  a th cu    d  t ht w pr  tac pr . Ph nu r  v  h  ph  v ph  n h  v  nu tahe pr .”

13

Byacè Jesù Siplí Pé A Khöpacé Tahe Akhăduô

¹ Bí tècuõtalwópwě bëtya híto akhĕnuô, Byacè Jesù thégnĕhó ná shuõkhĕ dő a ki bë vĭkyă hekhu rò a bë ką dő aphĕo nuô a hyătuõhó. Rò a mõný a khöpacé dő a o dő hekhu yétahe pwõ~ tóphuõ cō. A mõ tuõ cō èthĕ dő a tadû cō.

² Bínúõkhĕ Byacè Jesù ná a khöpacé tahe e lahyă pă dĩ móh . Rò Simonè Iscariot aphúkh  Juda Iscariot y t opr nuô, thyaphú a ki is t ky  Byacè Jesù agn nuô, kh n r cy  khukl  Satan héb nu  htu h  ang  d  l  th pl k  h . ³ Byac  Jes  th gn d h  n  aph  dy t  htu l h  l  t prop ry  shyos  d  t l ~ pl  akhu h . A th gn  n  a o d  C marya ohy  r  a ki k khy  khy thy  d  C marya a o p . ⁴ Ph nu r  a kaht  d  èth  l   d r  kh shy  r  a pl oky  a c kl ht  htu r  a c ma any t  n  khuht  l ht th  t ba. ⁵ A m ht u  ph nu r , a z nu  hty  d  b l  ta du k z  t b e ak  r  a c ht ya sipl  pé a kh pac  tahe akh duô. R  a ht th ky  pé èth  n  khuht  d  a c  d  a ny t k  nu t ba.

⁶ A cu t  d  Simonè Petru a o r  a h s  l , “Byac  n  k ré sipl  v  kh duô  ?”

⁷ R  Byac  Jes  h k khy s  l , “V  cu m  tu  ph y  mam t h r  kh ny y  n  th gn  h t  tad r  t ny ny  p nu , n  th gn pl d  p .”

8 “To~, nè bè sipliní vă khăduô taki~ to,” Petru hésû lŭ rò Byacè Jesű hé lŭ, “Vă ki sipliní nè to hérò, nè htwō vă khöpacę máto.”

9 Rò Simonè Petru hé khyě, “Ki mephúnuôrò, Byacè, sipli tú tă vă khăduô támé. Sipli tuő pékuő lǒdū vă takhu ná vă khukló yěnuô.”

10 Rò Byacè Jesű hésû kąkhyě lŭ, “Kayă dő a iluő htuôhó htyé tōprēnuô, ané tōprēlő a plilohó, a lo sipli prétú akhăduô pré. Thí théplò mwɔplithiplo lőhó vă, manárò a mwɔplithiplo lő pwɔ~ tōprē to.” **11** Mętěhérò a thégné ná ū kíré isetäkyă lŭ tōprē pă, túrò a hé ná thí mwɔplithiplo lő pwɔ~ tōprē to, a hé phunuô pré.

12 Bí a sipli htuôhó èthi khăduô akhĕnuô, a thyáhtya khyéthyá acaklō rò a kąkhyě onyă khyéthyá dő akhälé. Rò a sudyă èthi, “Vă mę pé thí phuyé nuôma thí thégnéplö lahyă ē?” A hé phunuô. **13** “‘Thará,’ tomaná, ‘Byacè,’ thí é lahyă vă phunuôma atō pré, mętěhérò vă htwō málakō phú thí é vă nuônuő~. **14** Phunuôrò khönyáyé vă htwō thí Byacè thí Thará có rò vă ki sipli pé thí khăduô kihérò thí tō sipli pékuő lŭ khăduô tōprē ná tōprē ní~. **15** Vă mękyă pé thí lékrwō mębyábŭ yětôcô hó. Thí tō krwömękuő lahyă phú vă mę pé thí yěnuô. **16** Vă hécócó thí, lulénuô aduklō ná abyacè tōprē~ to. Kayă dő ū nő lŭ yětôprēnuô aduklōlő ná a nő lŭ nuôtôprēnuô a o tōprē~ to. **17** Khönyárò thí thégné lahyă hó tèyétahe hó. Thí

ki ohtwōprè krwōmē tèyētahe hénuô, thī ki níbè tèsori.

Byacè Jesū Héprø One Ré Dő Ū Ki Isětăkyă Lǔ Pă
(Matteo 26:20-25, Marko 14:17-21, Luka 22:21-23)

18 “Vă thé hé lōpli thī pwō~ tōprè phúnuô máto. Lō~ thī dő vă nwóhtya yētahe nuôma vă thégné nídyé lō thī pwō~ tōprè. Manárò thyáphú lisásékú héone ki lōbähnya agnenuô, ‘Kayă dő a etőtőkuô tè ná vă yětōprè théhte vă rò a tapē kákhyékyă hó vă ná akhănuôkyă hó.’¹⁸

19 “Shyé~ a htwóhtyahó pănuô, thyáphú thī ki zűe ná vă ma Messia nuô tōprèhó nuôrò, vă hésoluôkyă pé hó thī khönyá hó. **20** Vă hécócó thī, kayă tōprèprè dő a émosû kayă dő vă nōhyă è yětōprè nuôma, a émosû hó vă hó. Kayă tōprèprè dő a émosû vă nuôma a émosû hó prè dő a nōhyă văyé nuôtôprè hó.”

21 A héhtuô phúnuôrò, a sorya nyacó lúthéplò rò a héhte luõlîkyă pé èthi, “Vă hécócó thī, dő thíklé yēnuô kayă dő a ki isětăkyă vă pănuô a o tōprè,” a hélîkyă èthi phúnuô.

22 A khöpacę tahe myáotyá nídyé lō lú tōprè ná tōprè rò a thézű hé bítē tōprè nuô, a tanëplö lahyă to, a hte tapa lōpli cō èthi. **23** Dő a khöpacę aklé dő a mō nídyé nyacó lú yětôprènuô, a

¹⁸ **13:18** 13:18 Li Htuthéhtya 41:9

onyăphû dő Byacè Jesű khăshyé tôkyě. ²⁴ Simonè Petru nuôcuô akhukló dő a onyăphû lǔ khăshyé nuôtôprę rò a hé lǔ, “Sudyā è nuô, a thézў hé maüpě?” A héhuô cuô lǔ phúnuô.

²⁵ A taterě Byacè Jesű rò a hé lǔ, “Byacè, nè hé nuôtôprę ma úpě?” A sudyā lǔ phúnuô.

²⁶ Byacè Jesű hé lǔ, “Vă tōnuǒ khómŭ tôkyě dő ithwíběkŭ rò vă dyérě ná lǔ nuôtôprę ma èhó.” A héhtuô phúnuô rò a phyé khómŭ tôkyě rò a tōnuǒ dő ithwíběkŭ rò a dyécuô ná Simonè aphúkhŭ Juda Iscariot. ²⁷ Juda phyéhtuõhtuô khómŭ, khinéricyá khukló hyănuô dő lükŭ.

“Nè kíré mę itěnuô, cuô mepryámň,” Byacè Jesű hé lǔ phúnuô. ²⁸ Mamětěhérò Byacè Jesű cuô hétuõ lǔ phúyě mětě~ nuô, èthi o bí dřré khăshyé nuôtahe thégně tôprę~ to. ²⁹ Juda yő pů pé èthirű khukhyě, èthi tahehe nuô, a tanę lahyă prę ná Byacè Jesű nōcuô ipri lǔ ná tě dő a lo ná pwěduyě agně tomaná a nōcuô dyé lǔ ná kayă soryasöphaphú tahe tětôcôcô prę, a tanę lahyă phúnuô. ³⁰ Juda phyéhtuõhtuô khómŭ, a htecuô có. Bínuôkhě ma mókhí hó.

*Byacè Jesű Hépro One Ré Petru Ná A Ki
Htébíkyă Lǔ Pă*

(Matteo 26:31-35, Marko 14:27-31, Luka 22:31-34)

³¹ Juda htecuô htuõhó akhěnuô, Byacè Jesű hé èthi, “Khonyáyě shuõkhě hyătuõhó dő prélukayă

aphúkhǘ máhó́ vāyě ki níbèhó́ tētaryédu taryéhtǘ hó. Cómarya ki níbè dítú tētaryédu taryéhtǘ dő pręlu kayá aphúkhǘyě a o hó. ³² Cómarya ki níbè dítú a tētaryédu taryéhtǘ dő è o kihérò Cómarya ki mēlimetakhé aphúkhǘyě ná ané nídū pă. A ki mēlimetakhé có lǔ khönyáco.

³³ “Väphuvályę thi, vă otő nyékuópă ná thi tohó. Thi ki myápüthú vă pă. Phú vă héhtuóhó Judaphú khuklókhuklyá tahenuô, vă ki hé pé pō thi khönyáyě ná khälé dő vă kíré cuő yënuô, thi cuócyáto.

³⁴ “Phunuôrò khönyáyě vă ki mekyá thi ngó athě tômű. Mo nídyé lahyá lǔ tóprę ná tóprę ní-. Phú vă mo nídyé thïnuô, thi bě mo nídyé lǔ tóprę ná tóprę. ³⁵ Thi ki mo nídyé lǔ tóprę ná tóprę hénuô, ũ pwó̄ tóprę ki thégně ná thi htwó vă khöpacę pă.”

³⁶ “Byacè, nè kíré cuő bíte tóphotě pă?” Simonè Petru sudyá lǔ phunuô.

Rò Byacè Jesú hésû lǔ, “Khälé dő vă kíré cuő yëtôphonuô, khönyárò nè krwöcuő cyá kuöhí vă to. Manárò nè ki krwöcuő kuöno vă dökhyě pă.”

³⁷ “Byacè, vă ki krwöcuőkuő nè khönyárò a cuő cyátuőtorò mëtě? Vă o taritaryá onehó väné ná vă ki thyé dő nègnéhó yě.” A sudyá lǔ phunuô.

³⁸ Yëtôphuôrò Byacè Jesú hésû lǔ, “Nè o taritaryá one hó nènè ná nè ki thyé dő vagně mälakö hó ē? Vă hécócó nè, bí shyéphě i-uhtya tyahíto

nuô, nè ki htébíkyăsû* ū ná vă thégnénó è to thuôphuô cō pă,” a hé lŭ phúnuô.

14

Byacè Jesū Ilō Théplò Mokyă Nídyé A Khöpacę Tahe

¹ Byacè Jesū hé èthi, “Théplöký théplökyă lahyă támé ní-. Zűe lahyă Cómarya rò zűekuǒ lahyă vă ní-. ² Dő văphě ahikŭ nuô, hidókŭ léo akhälé o ényacó. A ki omáto hérò, vă cuô hé tuő thi mëtě? Vă kíré cuô taritaryă one pé hó thi khälé tópho hó. ³ Vă cuô taritaryă pé htuő thi khälé tópho pă rò vă hyă khyéthyá dő thio pă. Thyaphú thi ki ką otőkuǒ ná vă bí vă léką-o akhälé yěpănuô rò, vă hyă éką khyéthyá dû thi pă ní-. ⁴ Klyá dő vă kíré cuô yětôphonuô, thi thégnépré,” a hé èthi phúnuô.

Byacè Jesū Ma Klyácuő Dő Phě A O

⁵ Thomazo hé lŭ, “Byacè, nè kíré cuôtó bíte tópho nuô pè thégnéto, phúnuôrò pè cuô thégné cyá klyá phútě?”

⁶ Rò Byacè Jesū hésû lŭ, “Vă ma klyá ná témátècó ná těhtwöprè hó. Vă htwo péhó ū klyácuő dő phě a o akhu-akhyě, üpěpě~ bëbè, a ki cuô dítú ná vă to hénuô, a cuôtuő cyá dő phě a o tóprè~ to. ⁷ Thi ki thégné tätéhó vă hénuô, thi thégné tuőkuǒ dûhó văphě hó. Cáhtya khönyáyě

* **13:38** 13:38 Tahehe nuô a hé ná sumwó

tăplehyănuô, thi klyá thégně nyăhó văphĕ hó rò thi klyá myáhtyenó nyă hó è hó.”

⁸ Philipu hé lǔ, “Byacè, nè ki dyéluő pé tû pè ná phĕ henuôma pohó.”

⁹ Byacè Jesú hésu lǔ, “Philipu, vă otőkuő ná thi nyěkú~ lă cöhó rò ma nè thégnenó nyă vă to ē? Kayă dő a myáhtyenó vă nuô, a myáhtyenohó phĕ hó. Rò, ‘Dyéluő pé pè ná phĕ,’ nè cuôhétuő phúnuô mëtē? ¹⁰ Vă okuő dő phékü rò phĕ okuő dő văkü nuôma, nè zűe nyăto ē? Vă hébè thi yěnuôma, văngó nídyédû máto. Vă me tè yëtahe nuôma phĕ dő a o dő văkuyé tōprë mëný loplí pré. ¹¹ Bí vă hé pé thi ná vă okuő dő phékü rò phĕ okuő dő văkü yěnuôma, tarú zűe lahyă. Thi ki~ zűelă vă to hérò, patítadû rò thi tő myá vă me tèprotëpryä dő vă dyéluő htuohó nuôtahe rò zűetë dő vă hé pé thi yëtahe nuô. ¹² Vă hécócó thi, kayă dő a zűe vă tahenuô, a ki mëtë dő vă mëhtuohó yěnuôtahe pă. Vă kíré cuôhó dő phĕ a o akhu-akhyé, a ki mëdu mëlyá mëélö klöpă có ná yëtahe pă. ¹³ Dő văkhuvăkhyé rò thyaphú ũ ki mëlmëtakhëtya văphĕ agnenuô, thi kwítë itëtë~ bëbë, thi ki kwí ná vämwi henuô, vă ki dyé thi pă. ¹⁴ Thi kwí tèitëtë~ bëbë, thi ki kwí ná vämwi henuô, vă ki mëpë thi phú thi kwïnuô pă.

Jesú Ólyɑ Dő A Ki Nõhyă Pé Èthi Thé Sásé Byacè

¹⁵ “Thi ki mo vă hérò, thi ki nídă cüe vă tèmekyängó tahe. ¹⁶ Vă ki kwïhtya phĕ dő a

ki thútă pé thi prèmęcwó thi tōprę dő vă khälé yěnuô pă. Rò a ki okuő ná thi tacúprę pă. ¹⁷ È ma mähö Thé Säsé Byacè hó. È ki ithyóithya züklyázüklö thi ná témátęcő yěnuô pă. Prëlu hekhuphú tahe myáhtyenó lŭ toto, thégnénó lŭ toto akhu-akhyě, a ésu lŭ to pă. Manárò thi thégněhó lŭ, mëtěhérò a ohtwöprę tőkuő ná thi rò a ki hyǎo dő thi théplökű pă. ¹⁸ Vă dyakryákyä thi to. Vă ki hyǎ khyěthyá dő thiо pă. ¹⁹ Taplöphú akünuô, prëlu hekhuphú tahe myáhtye pă vă to. Manárò thirò, thi ki myáhtye vă pă. Vă htwöprę akhu-akhyérò thi ki htwöprę kuő păpă. ²⁰ Bínuôtönyě pănuô, thi ki thégně ná vă o dő văphě akü rò thi o dő văkŭ rò vă o dő thiķu pă. ²¹ Kayă tōpręprę dő a pýmaní vă témekyāngó yětahe, rò a krwö ohtwöprę tahe nuôma mähö kayă tōprę dő a mo mähö vă hó. Kayă dő a mo vă nuô văphě ki möní lŭ pă. Värò, vă ki möníkuő è pă rò vă ki dyéluő shyéklö cō è ná väné pă.”

²² Yëtôphuôrò Juda (Juda Iscariot máto) hé, “Byacè, nè thézü dyéluő pé pë ná nënë tadûrò mametérò nè dyéluő tuöpéküő prëlu hekhuphú tahe to mëtë?”

²³ Byacè Jesú hésû kaķhyě lŭ, “Lő kayă dő a mo vă tahenuô, a ki më phú vă hé lŭ nuô pă. Văphě ki möní èthi pă, rò pë ki hyǎ dő èthi a o pă rò pë ki hyǎ isó o cō pëhipëphyä dő a théplökű pă. ²⁴ Kayă tōpręprę dő a mo vă to nuô, a nídă vă těithyóithya

to. Ngó dő thi níhuō yétahe nuôma vângó nídû máto. Mádû phé dő a nôhyá vă yêtôprè angó pré.

²⁵ “Bí vă okuôpă ná thi khönyákhe yě, vă hé-soluō p  h   thi t  y  tahe h  . ²⁶ Manárò, ph   ki nôhyá p   thi pr  m  cw   thi Th   S  s   Byac   n   v  amw   p  .   ki ithyóithya p   thi t  l  ~ pl   p  , htu  to l   t   d   v   héhtu  h   thi tahenuô, a ki dy  th  n   k  khy   khy  thy   thi p  . ²⁷ V   dyaky   p   thi th  pl   a t  kac  ukab   h  . R   v   dy   p   h   thi v   t  kac  ukab   h  . V   dy   thi y  nu  ma athyáná pr  lukay   dy   thi nuôtahe m  to. Th  pl  k   th  pl  ky   t   lahy   t  m  m  . Th  is   t   lahy   t  m  m  .

²⁸ “Th   n  hu   htu  h   v   hé thi, ‘V   cu  ky   thi  lé p   tad  r   v   ki k  t  ku   khy  thy   thi p  .’ V   k  ré cu   d   ph   a o p  , v   hé thi ph  y  nu  , thi ki m   v   h  r   thi th  kr   pr  , m  t  h  r   v  ph   nu   adukl   n   v  . ²⁹ Shy  ~ a ht  w  hty  ah   p  nu  , thyáphú thi ki z     agn  nu  r  , v   héso one p   c  h   thi b   a ht  w  hty   tyah  to y  nu   h  . ³⁰ V   ki héb   ny  ny   n   thi nu  ma ash  oakh   o é p  t  oh  . Kh  n  ricy   khukl   Satan d   a p   hekhu y  t  du  nu  , a k  ré hy  h  . A t  t  ary  shy  os   y  nu  , a m   p   n   v   to. ³¹ Thyáphú pr  lu   hekhuphú thi thégnéhyá lahy   n   v   m   ph   agn  nu  , v   m   t  t  ú  pr   ph   ph   mehy   v   ng   nu  tahe pr  .

“Cu  ~! P   htecu  h   p  !”

15

Jesű Ma Thòbïthémó A Málakō Tômó

¹ “Vă ma thòbïthémó dő a málakō tômó, văphě ma prébyacè. ² Thòbïthèphyā dő a ícū ná vă rò athèaphō hteto tahenuô, è ki pãkyā lõ pă. Aphyā dő athèaphöhte tahenuô bëbè, thyáphú a ki thèhte éhtyapó agněnuô a mélákyā lóke aphyā tahe. ³ Thi mwöplibüphuő hó ná vălavăngó dő vă hé pé thi yě akhu-akhyě pré. ⁴ Oklòsóma lahyā dő văkŭ rò vă ki oklòsóma dő thikŭ pă. Thòbïthèphyā tóphyaphyā dő a osóicúma ná vă to nuô, a thèhtya cyá nídyédû ané tóphyā- to. Phúnuôhó thi ki oklòsóma dő văkŭ to hénuô, thi thèhtebé cyá thòthè dő a mädû mëtëryá yënuô tóprè- to.

⁵ “Vă ma thòbïthémó, thi ma aphyā tahe. Kayă dő a ki-o kisó dő văkŭ rò vă ki-o kisó dő èthi akŭ tahenuô, èthi ki thèhtyaphöhtya ényacó pă. Mëtëhérò thi ki o ícū ná vă to hénuô, thi mëcyá tè tòcô- to. ⁶ Kayă tóprèprè dő a oklòsóma dő văkŭ to nuô, athyáná thòphyā dő ū vïhtekyā è dő aklö, rò a nókyäkräkyā tahe nuôpré. Thòphyā phúnuô tahenuô, ū ihtuôpló è rò ū vïnuôkyā lú dő mikŭ rò ū isúûkyā è pré. ⁷ Thi ki oklòsóma dő văkŭ, rò vălavăngó ki osóklòma dő thikŭ kihérò thi thézûkwí iteté- bëbè nuô, vă ki dyé thi pă. ⁸ Dő thi thèhtyaphöhtya é thòthè dő a mähó mëtëryá yëtahe akhu-akhyě, ū ki mélímëtakhéhtya văphě

pă. Dő thĭ thèhtyaé phúnuô akhu-akhyĕ thĭ dyéluõhó ná thĭ htwō vă khöpacĕ tahe hó.

9 “Vă mōkuõ thĭ phú văphĕ mō vă nuô, khönyárò oklõsóma lahyă dő vă témø akŭ yěnuô ní-. **10** Thĭ ki nýdă cüe vă témekyăngó yětahe hénuôma thĭ oklõsóma hó dő vă témø akŭ hó. Thĭ ki mē phúyé hénuôma a thyáhó ná vă nýdă văphĕ angó rò vă oklõsóma dő a témokŭ yěnuô hó. **11** Thyáphú thĭ ki théluõphòphű thyákuõ phú vă théluõphòphű yě agněnuô, vă hésoluõ pé hó thĭ hó. **12** Mō nýdyé lŭ tópr  ná tópr  phú vă mō nýdyé thĭ yěnuô ní-, yěma máhó vă témekyăngó hó. **13** Témø dő aduklõlõ ná kayă tópr pr  dő a khyáthyékyă có athé dő a khöbóthyó tahe agněnuô a o pă to hó. **14** Thĭ ki mē phú vă mekyă thĭ ngó yě hénuôma, thĭ htwöhó vă khöbóthyó hó. **15** Vă é pă thĭ ná lulé to hó, m t h r  lulé hénuôma a thégn  nýdyé kuõ abyac  at m  ariakyă to. Vă ki ékh  h  th  n  th  ma v  kh b thy  tahe h , m t h r  l - v  n hu  t  d  v ph  a o tahenu , v  h s lu  p l h  th  h . **16** Th  nwóhtya v  máto. V  nwóhtya th  r  v  d y htyah  th  d  th  ki h tecu  lahy  r  cu  th htyaph htya  lahy . V  d y htyah  th  n  th  ki th ic matu  lahy  d  atad . Th  ki m ph nu  t uma th  kw  it t - b b , th  ki kw  n  v mw  h n u , ph  ki dy  th  p . **17** V  t m eky ng  y n u ma máh  m  n dy  l  t pr  n 

tôprè yěnuôhó.”

Prèlu Hekhuphú Ki Théhte Byacè Jesù A Khöpacę Tahe Pă.

18 “Prèlu hekhuphú tahe ki théhte thí hérò tanéhtya tuôbè lahyá ná a théhte réhtuôhó vă nuô ní~. 19 Thí ki thyáná prèlu hekhuphú yětahe hénouô, a ki mo nídyé thí phú èthí kayá nídû nuôtahe pă. Manárò thí rò, thí khódû ná èthí hó. Vă nwóhtekhókyá hó thí dő prèlu hekhuphú tahe aklé hó. Èthí théhte thí akháshyékháryä ma mágó dő thí yō khódû ná èthí hó, htuôto vă yō nwóhtekhókyá hó thí ná èthí yě akhu-akhyérò èthí théhtethéhă hó thí hó. 20 Thénéhtyabè lahyá ngó dő vă hé pé thí, ‘Lulé duklõlõ ná abyacè nuô a o tóprè~ to,’ yěnuô ní~. Èthí mècyémecü htuôhó vă akhu-akhyé, a ki mècyémecü kuǒ ke thí pă. Èthí ki cüe nídă htuôhó vângó hénouô, a ki cüe nídă kuôdû thîngó pă. 21 Thí htwô vă khöpacę akhu-akhyé prèlu hekhuphú tahe ki mècyé thí pă, mètêhérò èthí thégné lahyá phě dő a nôhyá vă yěnuô tóprè to. 22 Vă ki hyá hésodônyä pé èthí to kihénuô, Cómarya dya ná èthí tèthú to. Manárò khönyáyé vă hyá hésodônyä luô pé èthí akhu-akhyé, aléhé siplé nídyé angó ná atèthú agnenuô a opă tômű~ to hó. 23 Kayá dő a théhte vă nuô a théhte tuôkuôhó vâphě hó. 24 Tèmë tèprotèpryä dő ū mècyá tóprè~ to

yětahenuô, vă ki dyéluǒ dő èthi aklě to henuô, èthi tèthú o takhyá~ to. Manárò, khönyáyě, èthi myáhtye tèmę tèprotèpryä yětahe rò a théhte loplí hó vă ná văphě hó. ²⁵ Manárò yěnuôma, èthi mělőměbähtya péhó phú lisásě héo htuǒhó, ‘Vă mě théhtethéhánó èthi ná väné tōcô~ to tadûrò èthi théhte vă.’[☆]

²⁶ “Vă ki nöhyă prèmęcwótè dő a o dő phěo yěnuô tōprę dő thi o pă. È ma témátęcó a Thé Sásě Byacè dő a o dő phě a o hyă. Shyé~ a hyătuő pănuô, a ki hésoluǒ pé thi ná vărivăkyă pă. ²⁷ Thi otőkuǒ ná vă dő akhăshyékhě pă có akhu-akhyě thi bë héso pé kuǒu ná vărivăkyă ní~.”

16

¹ “Thyáphú thi ki vĭkyă tă thi tèzütènyä támé nuô, vă hésoluǒ lópé htuǒhó thi tèyétahe hó. ² Ü ki věhtekyă thi dő tècóběhō tahe aklő pă. Kayă dő a měthyě thi tahenuô a tanę nídyé ané, ‘Pè mě hó Cómarya atémę hó,’ shuőkhě phúyěnuô, a ki hyătuő pă. ³ A cuő mětuő lahyă phúyě mětěhérò èthi thégněnó phě tóphuǒ~ to, htuǒrò a thégněnó vă tóphuǒ~ to. ⁴ Shyé~ tèshuǒtěkhě hyătuőhó pă akhěnuô, thi ki khyábè tècyětěcü tahe pă. Thyáphú thi ki thénéhtyabè tuő tè dő vă dyérò one thi tèyétahe agněnuôrò, vă héso-one pé hó thi khönyáyě hó. Dő akhăshyékhě nuôma vă

[☆] 15:25 15:25 Li Htuthéhtya 35:19, 69:4

yō okuō ná thi akhu-akhyē vă hésoluōnō péhí thi to.”

Thé Sásě Byacè Atémē

⁵ “Khönyárò, vă ki kahó dő prè dő a nōhyă vă yětôprè a o hō. ‘Nè kíré cuôbíté tôphoté pănuô,’ thi sudyă vă tôprè~ to. ⁶ Vă héluō pé thi phúyē rò thi thépléthézò loplí cō. ⁷ Ki hé lõlõ~ ngó ma, vă cuôkyă thilé ma aryá klõlõ cō dő thiğnécō, mëtöhérò vă ki cuô to hénûô, prëmecwó máhó Thé Sásě Byacè yětôprè hyă dő thiô to. Manárò vă ki cuô hénûô, vă ki nōhyälyä ke lǔ dő thiô pă. ⁸ Bí Thé Sásě Byacè hyåtuôhó pă akhénûô, a ki dyéthégné pé prëlu hekhuphú tahe ná èthi më tèthû pă, htuôrò a ki dyéthégné pé pô èthi ná tècôtètè aklyá pă. Htuôto, a ki dyéthégné pékuôpó èthi ná Cómarya ki cirya èthi pă. ⁹ Dő èthi zûe vă to akhu-akhyē, a dyéthégnéhò èthi ná èthi tèthû o hō. ¹⁰ Mëtöhérò, vă ki ką dő phë a o pă rò thi myáhtye pă vă to akhu-akhyē, Thé Sásě Byacè ki dyéthégnéplö pé èthi ná tècôtètè aklyáaklō pă. ¹¹ Cómarya ciryahó khinéricyá khuklō Satan dő a pô hekhu yětôduō hó akhu-akhyē, a dyéthégnéplö péhó prëlu hekhuphú tahe ná Cómarya ki cirya èthi pă hō.

¹² “Tè dő vă thézû hé pé pô thi tahenuô a o élápă, manárò thi thégnéplóbé lõhító. ¹³ Bí Thé Sásě Byacè dő a dyéluō tèmâtècó yě hyápă akhénûô, a

ki zűklyázűklő pé thi ná lő témátécó nuôtahe pă. A ki hésoluő pé thi ná a tètanę nídûnuô máto. A ki hésoluő pé thi phú a níhuő hyänı dő Cómarya a o nuôtahe pă. A ki dyéluő pé thi ná tę dő a htwohtya híto nuôtahe pă. ¹⁴ Dő a hyă hésoluő pé thi ná lő a níhuő tę dő văo nuôtahe akhu-akhyě, a ki męlímętakhě văpă. ¹⁵ Lő-tę dő a o ná phě tahe nuôma vătę lő- plı hő. Túrò vă hé pé thi ná Thé Săsě Byacę ki hyă hésoluő pé thi lő- a níhuő tę dő vă o nuôtahe pă, phúnuô hőnıuő.”

Tëthéplę Htwwohtya Tëthékrų

¹⁶ “Nyętyato păma thi myáhtyenó pă vă to hő, manárò nyętyato khyěthyá păma thi myáhtye khyěthyá văpă.”

¹⁷ A khöpacę tahehe nuô, a sudyă nídyé lü tōprę ná tōprę rò a hé lahyă, “A cuő hé tuő, ‘Nyętyato păma thi myáhtyenó pă vă to hő, manárò nyętyato khyěthyá păma thi myáhtye khyěthyá văpă’ a hé phúyěnuôma a théhé angólasá phútę?’” Htuőrò èthı hé lahyă, “‘Mętehérò vă kíré cuő dő phě a o hő,’ a hé phúnuôma a thézű hé angólasá phútętę?’” ¹⁸ Rò èthı ná èthı sudyă tadü nídyé pălü, “‘Nyętyato păma,’ a hé yětômű nuôma a théhé itę?’ A thézű hé matenuô, pę thégnęplę htwópăto hő.”

¹⁹ Byacę Jesú thégnę dő èthı thézű sudyă lü tèritękyă yě akhu-akhyěrò a hé èthı, “Vă hé pé thi, ‘Nyętyato păma thi myáhtyenó pă

vă to hó, manárò nyětyato khyěthyá pámá thí myáhtye khyěthyá vă pă,’ yěnuô vă thé hé angólasá itěnuô thí sudyä nýdyé khyélü tōprè ná tōprè vähéto? ²⁰ Vă hécocó thí, bí prèlu hekhuphú tahe ki thékrûthélö tapûlûsû có pă akhěnuô, thí kinguôkihè lahyä pă. Dő vă khyábè tècyětècû akhu-akhyě, thí ki théplěnebè nyacó pă, manárò thí tèthéplěnebè yěnuô a ki htwöhyla taplekhó péke thí ná thí tètheluôphòphû pă. ²¹ Athyáná prémò phúo hösé nuô pă. Bí a hösé akhě, a khyábè tèsôphásoryä tadûrò bí aphúohó akhěnuô, a sôtapakyä a tèsôphásoryä tahe, mětěhérò aphúoní pacěphú tōprè dő hekhuyě akhu-akhyě a thékrûthélö hyä pă. ²² Tè ki htwöhyla thyákuôdû ná thí phúyenô pă. Khonyárò thí ki théplěnebè pă, manárò vă ki myáhtye khyěthyá thí pă rò thí ki thékrûthélö nyacó pă. Htuôto ū phyékyä cyá pă có thí tèthékrûthélö tōprè- coto pă. ²³ Bínuôtônyé pānuô, thí sudyä pă có vă tōcô- to hó. Vă hécocó thí, thí ki kwí vaphě itětě- běbě, thí ki kwí ná vämwi hěnuô, vaphě ki dyé thí pă. ²⁴ Tuôkhonyä yěnuô, thí kwí ná vämwi tōcô- to. Kwí lahyä, thí ki nýbè pă. Rò thí ki nýbè lôbă có tètheluôphòphû pă.

Témepé Hekhu

²⁵ “Vă hébè pé thí tèyětahe ná ngókhákho tahe. Manárò shuôkhě dő vă lo hébè pă ná ngókhákho

to nuô, a ki hyătuô pă. Vă ki héluôlî pélo thî
ná văphĕ ari-akyă pă. ²⁶ Bínuôtônyĕ pănuô, thî
kwicóbéhtya lahyă ná vămwî pă. Rò vă lokwî
pé pă dô thigné to. ²⁷ Mëtëhérò văphĕ mònî thî
ná ané nûdûcô. Dô thî mònî hó vă, thî zûenî hó
vă ná vă o dô phĕ a o hyă akhu-akhyĕ, a mònî
hó thî hó. ²⁸ Vă o dô phĕo hyă rò vă hyălyâ dô
hekhuyé. Khönyárò vă ki htekâkyă dô hekhuyé
rò vă ki kâkhyĕ khyéthyá dô văphĕ a o.”

²⁹ Yëtôphuôrò a khöpacĕ tahe hé lû, “Khönyá
rò nè hébè pă ná ngókhákho to rò a plöryálâ.
³⁰ Pë sudyă tyahí nè tôcô~ to tadûrò nè thégné
lörédûhó tè dô pë kíré sudyă nè nuôtahe hó.
Phúnuôrò khönyáyé pë thégné ná nè thégné lô
tèpwôtôcô. Dô nè thégné phûyé akhu-akhyĕ, pë
zûe ná nè o dô Cómarya a o hyălyâ mányă hó.”

³¹ Rò Byacè Jesù sudyă èthi, “Khönyárò thî zûe
málakô hó nuô~? ³² Manárò shuôkhĕ dô thî ki
klyapruôklyapryă lô pă, rò thî ki kâkyă lahyă dô
thîhi tôprë ná tôprë nuô, a ki hyătuô pă. Hétât ~
ma a hyătuô cöhó. Thî pw ~ tôprë ki dya-okyă
tûdû vă pă. Manárò vă otûdû máto, mëtëhérò
văphĕ okuô ná vă.

³³ “Thyaphú thî ki n b  t th pl  kacükabé ag-
n nuô, v  hé pé htu  l  h  th  l ~ y tahe h .
D  th  htw htyah  t t c ~ tu  n  v  akhu-akhy ,
th  n b h  th pl  a t kac kab  h . D  heku
y nuô, th  ki my htyb  n  t py t s  t cy t c 

pă, manárò dyashyodyasō lahyă thi théplò ní~. Vă mĕpĕ htuõhó hekhunékhu a taryeshyosō yëtahe hó.”

17

Byacè Jesú Kwicóbě Nídyé Agnē

¹ Byacè Jesú héhtuõ phúyě rò a túhtya dő mókhu rò a kwicóbě rò a kwí phúyě,

“Phé~, shuôkhé hyåtuõhó. Thyaphú vă ki mĕlimetakhé htyaluô n nuô, mĕlimetakhé m  vă m d  n  phukh y . ² M t h r  thyaphú l ~ kay  d  n  dy  v  tahe ki n b  th htw pr  tac pr  agn nuô, n  dy  htu l h  v  t - taryeshyos  d  v  ki p  l  kay  y tahe h .

³ Cómarya m ma t  n  t opr pr , r o kay  d  a th gn  n  r o a th gn  n  v  ma Jes  Krístu d  n  plw hy  l  t opr  tahe nu ma m h  t th gn  d  a dy  et h  th htw pr  tac pr  h .

⁴ V  m  p  htu l  h  n  t m  d  n  n m  v  nu tahe akhu-akhy , v  m limetakh  h  n  d  hekhuy  h . ⁵ Ph ~, ph  v  t l t takh  ot ku  n  d  hekhu htw htya tyah to p  akh nu , dy khy m  v  t l t takh  y nu  d  n ny hy  kh ny y  to.”

Byac  Jes  Kwic b  P  D  A Kh pac  Tahe Agn 

⁶ “Kay  d  n  nw htekh  et h  d  hekhuy  r o n  dy  n  vă tah nu  vă dy lu  p h  et h  n  n 

hó. Èthi tahe nuôma nètè hó. Èthi tahenuô, nè dyé ná vă rò èthi nídă lahyă nèngó. ⁷ Khönyárò lő~ tè dő vähé vämę yëtahenuô, a o dő nèo rò a hyă prënuô èthi thégnë hó. ⁸ Mëtëhérò, tèritëkyă dő nè dyé vă nuôtahenuô, vă dyé ná èthi rò èthi phyésû htuõhó. Èthi thégnë tătë hó ná vă o dő nè o hyă rò èthi zýe ná nè nõhyă vă. ⁹ Vă kwicóbë pé dő èthi agnë. Vă kwicóbë pé prëlu hekhuphú nuôtahe agnë máto. Manárò kayă dő nè dyéhó vă tahenuô, nètè akhu-akhyé, vă kwicóbë pé dő èthignë. ¹⁰ Lő~ a o ná vă tahenuô, nètè hó, rò lő~ a o ná nè tahenuôma, vätë hó. Vă níbë dítú télitakhë dő èthi o. ¹¹ Vă o tadû pă dő hekhuyé to, manárò èthi yëtahe ki o tadûpă dő hekhuyé pă. Värò, vă ki kákhyé khyéthyá dő nè o pă. Kő~ Phë sásë! Thyaphú èthi ki olü ná théplò tômë~ cǚ phú vă ná nè olü ná théplò tômë~ cǚ akunuô, takótakë bínídû èthi ná nèmwı dő aproapryä, nèmwı dő nè dyé vă yënuô ní~. ¹² Bí vă otókuô ná èthi akhenuô, vă takótakëbí nídyé èthi hó, vă opó myákhwèní èthi ná mwı dő nè dyé vă nuô hó. A lamékyă ná tóprë~ to. Thyaphú lisásë ki lõbáhyă agnenuô, a lamékyă túpré kayă nuôtôprë dő ū dya one nyähó è dő a ki pyényă pă nuôtôprë túdû pré.”

¹³ “Vă hyähó dő nè o khönyá hó. Thyaphú èthi ki olõbă ná tèthéluõphòphuhú agnenuô, bí vă opă bí hekhuyé akhë, vă héluõ pé hó èthi

ná tèyétahe hó. ¹⁴ Vă dyéthégně péhó èthi ná nèlänèngó, rò kayá dő a zúe vă to tahenuô, a théhtethéhă lő èthi metehérò phú vă oícütő ná hekhu to nuô, èthi thyákuõ hó ná vă akhukhyé, ũ théhtethéhă lő èthi. ¹⁵ Vă kwicóbě ná phyéhte taphakyă èthi ná hekhuyé phunuô máto. Mátôkhónuô, vă kwicóbě ná nè ki takó-takè bíní èthi ná kayacyę kayaricyá dő ũ é lǔ ná Satan yēnuô tōduõ. ¹⁶ Phú vă oícütő ná hekhu to nuô, èthi thyákuõdû ná vă hó. ¹⁷ Mësasë khòdû èthi ná nèlänèngó dő acó yēnuô ní~. ¹⁸ Phú nè nöhyă vă dő hekhu yēnuô, vă nöcuõhó èthi dő hekhuphú yétahe a o hó. ¹⁹ Thyaphú èthi ki besasë kuõ lahyă athé ná nèlänèngó a témätècó yēnuô rò, vă dyelya lölâtakli htuõhó vă théhtwöprë dő èthi akhälé hó.”

Byacè Jesù Kwicóbě Dő Prèzütèphú Tahe Agně

²⁰ “Vă kwicóbě pé tú vă khöpacę yétahe agnenuô máto. Èthi yétahe cuõ khyáthé pă rò kayá dő a níhuõ rò a zúenyáę ką kuõ vă pă tahe agnëbèbè, vă kwicóbě pé tókuõ lő dő èthignégně. ²¹ Kő~ phě, phú nè o dő vákű, rò vă o dő nèkű yēnuô, thyaphú èthi lő~ plí ki okuõdû lǔ ná théplò tômëtuõ rò, vă kwí thézòhtya hó nè hó. Htuõto thyaphú prèlu hekhuphú tahe ki zúe ná nè nöhyalya vă nuôrò, vă kwicóbě ná

èthi ki okuõdû dô pèkû ní~. ²² Thyáphú èthi ki olû ná théplò tômë~ cû phû vă ná nè olû ná théplò tômë~ cû akunuô rò, vă dyé hó èthi télitètakhé dô nè dyé vă yenuô hó. ²³ Thyáphú èthi ki théplò ícûryá lû tômëtuõ agnë, htuõto thyáphú prèlu hekhuphú tahe ki thégnéhyá ná nè nôhyályä vă, rò nè mònì prè dô a zûe vă tahe phû nè mònì vă nuôrò, vă o dô èthi akû rò nè o dô vâkû.”

²⁴ “Kô~ Phě, kayă dô nè dyé ná vă yétahenuô, vă o bíté tóphonuô, vă thézý é okuõ èthi bínuô. Vă thézý dô èthi ki myáhtye vă télitètakhé dô nè dyé vă yétahe, mêtéhérò, nè mo pă vă dô pè byályä tyahí hekhu to akh  p  c .”

²⁵ “Phě dô ac at , pr lu hekhuphú tahe th gn  n  to tad r  vă th gn  n , htu to kay  d  a z e v  y tahe th gn  n  n  n hy  v . ²⁶ Thyáph  n  témo v y  ki o d  èthi ak , htu to thy ph  v  ki oku  d  èthi ak  agn nu , v  dy th gn  p h  èthi n  n , r  v  ki dy th gn  plehy  p  p  èthi n  n  p ,” Byac  Jes  kw c b  r  a h  ph nu .

18

*U Is t ky  Byac  Jes  R  U P  L 
(Matteo 26:47-56, Marko 14:43-50, Luka 22:47-53)*

¹ A kwicóbě htuōrò è ná a khöpacę tahe htecuőbě Kidro lyążäkră nuôtôbō. Dő lyążäkră nuôtôbō. Dő lyążäkră nuôtôbō. Dő lyążäkră nuôtôbō. Rò è ná a khöpacę tahe cuõnuõ lahyä bínuô.

² Byacè Jesü ná a khöpacę tahe cuõ myáhtye tăsû tamõmõ nídyé lű bí khälé nuôtôpho akhu-akhyé, Juda dő a isétäkyä Byacè Jesü yëtôprënuô, khälé nuôtôpho ma a thégné pré. ³ Phúnuôrò, Juda cuõ dő prënuô tôlekhu. Rò bwídukhu tahe ná Pharisëophú tahe nõhyä tőkuõ Roma klyéphú tahe ná klyéphú dő a opó télühödu nuôtahe ná Juda. Èthi phyéhyäní mikò thïtahe, mikyä tarébõ tahe ná takuôtabě tahe.

⁴ Tè kíré htwöhtya ané ná Jesü phútě nuô, a thégné löpli akhu-akhyé a hyätö èthi rò a sudyä èthi, “Thi myápü üpë?”

⁵ Èthi hésû lű, “Pè myápü vĩ Nazarèphú Jesü,” A hé rò Jesü hésû èthi, “Vä ma èhó.” Rò Juda dő a isétäkyä lű nuôtôprë ihtò tőkuõ ná èthi bínuô. ⁶ Bí Byacè Jesü hé èthi, “Vä ma èhó,” akhënuô, èthi thyékäkhyé rò a lakhútä lõ dő hekhu.

⁷ Yëtôphuôrò Byacè Jesü sudyä khyéthyá èthi, “Thi myápü üpë?”

Rò èthi hésû, “Pè myápü vĩ Nazarèphú Jesü,” a hésû lahyä phunuô.

⁸ “Vä héhtuôhó thi ná vä ma èhó. Thi ki myápü má vä hérò plwökäkyä kayä dő aruô nuôtahe,” a hésû èthi phunuô. ⁹ Tèhébè yëtômňnuô, a më

lõbähtya ngó dő a héhtuõhó, “Kayă dő nè dyé vă tahenuô, a lamékyänó tôprè~ to,” yënuõhó.

¹⁰ Yëtôphuõrò Simonè Petru dő a phyéhyäní né tóbè yëtôprè báhte ané rò a pătûkyä bwídukhulõ a prëmetephú tôprè a khälèkuõ dő cõhtwó tókyë. Kayă yëtôprènuô amwì ná Malko.

¹¹ Rò Byacè Jesù hé Petru, “Ryänuõ dwókyă nè né dő aklokú nuô. Tëcyëtëcû abélõ dő vaphě nõõ vâyë nuôma, vă tõ ò nyă to ē?”

*Ü Éhyă Byacè Jesù Dő Anna Anyëhyă
(Matteo 26:57,58, Marko 14:53,54, Luka 22:54)*

¹² Htuõrò Roma klyéphú ná èthi klyékhukló tôprè ná Juda klyéphú dő a opõ tèlühödu tahe pû cõklõma lõ Jesù. ¹³ Rò a é cuõ rélõ lû dő Anna ahi. È ma Caipha apré. Caipha ma bínuô tònakû a htwõ bwídukhulõ hó. ¹⁴ Caipha ma kayă tôprè dő a dyé thégnécwó pé Judaphú khuklókhuklyă tahe, “Phû~ ná kayă lõ~ plí ki thyelõ nuô, kayă yëtôprè ki thyékyă nuôma aryáklõ” a hé phunuô.

*Petru Htébíkyă Ná Vă Thégnénó Jesù To.
(Matteo 26:69-70, Marko 14:66-68, Luka 22:55-57)*

¹⁵ Simonè Petru ná Jesù a khöpacë dő aruô tôprènuô, a krwöcuõkuõ Byacè akhyë. A khöpacë dő aruô yëtôprènuô, bwídukhulõ yëtôprè thégnë tätë lû akhu-akhyë a cuõnuõkuõ ná Byacè Jesù dő bwídukhulõ yëtôprè ahi vïkû. ¹⁶ Manárò Petru

ihtò okyă dő lokatdaklo pré. A khopace do aruo
do bwídukhulo thégne lu yetóprènuo, a htekhye
ro a htehé prèopo lokatda prèmòphu yetóprè ro a
énuo Petru ye do hivíku.

¹⁷ Prèmòphu opo kada yetóprè hé Petru, “Nè ma
nè otókuo do Jesú hénuo tóprè a khopace nuotahe
akle tóprè hó, váhéto?” Ro a hésu lu, “Vá máto.”

¹⁸ Yo kéró ro prèmetèphu tahe ná klyéphu do a
opo téluhódu tahe ihtòswi tavä löplí mi. Ro Petru
ihtòswi tókuo mi ná èthi.

Bwídukhulo Tóprè Cémyá Jesú
(Matteo 26:59-66, Marko 14:55-64, Luka 22:66-
71)

¹⁹ Bwídukhulo nuotóprè sudyámyá Jesú ná a
khopace tahe ari-akyä ná a tèithyóithya tahe ari-
akyä.

²⁰ Byace Jesú hésu lu, “Vá ithyóhuo ithyóth-
wénó ná ū to, vá ithyóláithyóli ū do kayä pwö-
tóprè anyéhyä pré. Lö- Judaphu tahe léhyä
myáhtye täsu ní lu akhälé do tècóbé hökú nuo
bébé, do télutyä hökunuo bébé vá ithyó ū pwö-
tóphuocó. ²¹ Phúnuoro nè cuö sudyátuö vá mëtë?
Sudyákuo kayä do a níhuo vá tèdônyä nuotahe
kökkö. Vá dônyä pé èthi kryä- mëtë nuo, a thégne
löplí pré,” Byace Jesú hékäkhyësu èthi phúnuo.

²² Bí Byace Jesú hé phúyë akhënuo, klyéphu opo
téluhódu do a ophu bí lükhäshyé nuotóprè plyä lu
khälishyé ro a hé lu, “Nè cuö hésütuö bwídukhulo
yetóprè phúnuo mëtë?” A hé lu phúnuo.

²³ Byacè Jesù hésû lǔ, “Vă ki hé thú hérò a thúkryá~ itěnuô, z̄ȳluō pémyá vă, a ki tō hérò mametérò nè cuō plyátuō vă khálíshyé mëtě?” A hésû lǔ phúnuô. ²⁴ Htuôrò Anna c̄oklòma pâpré lǔ rò a nôthücuô ũ ná Jesù dő bwídukhulô Caipha hé yëtôprè a o.

Petru Htébíkyákhyé Jesù
(Matteo 26:71-75, Marko 14:69-72, Luka 22:58-62)

²⁵ Simonè Petru iswílè tadûpă mi bínuô. Rò kayă dő aruô tóprè hé lǔ, “Nè ma èkhöpacĕ vähéto?” A sudyă lǔ.

Rò a hé kákhyésû, “Vă má náto.”

²⁶ Bwídukhulô a prëmetèphú dő apuɔvyá ná Petru pătű lǔ khálèkuō nuôtôprè sudyă lǔ, “Vă myáhtyenó nè dő olivaphè tarékŭ nuôrò nè otókuō ná Jesù vähéto?” A sudyă lǔ phúnuô.

²⁷ Petru htésû bíkyă khyéthyá ná vă máto a héh-tuôhtuô ná shyéphě i-uhtya.

Ü Écuô Byacè Jesù Dő Khwí Pilato Nyéhyá
(Matteo 27:1-2, 11-14, Marko 15:1-5, Luka 23:1-5)

²⁸ Yëtôphuôrò Judaphú tahe o dő Caipha hi rò a écuô lahyă Byacè Jesù dő Roma Khwí Pilato hökŭ. Èthi écuô lǔ bí mólî rømû akhenuô. Judaphú tahe thézû o mwöplithiplo lahyă ané phú èthi tècóbě léklolékhya o nuô. Phúnuôrò èthi nuô lahyă dő Khwí Pilato hökŭ to, mëtêhérò èthi ki nuô henuô, ũ dyée èthi tècuôtalwópwě asèe móhé yënuô to.

29 Phúnuô akhu-akhyé, Khwí Pilato hte dő hōklō rò a myáhtye hébèsû ná èthi rò a sudyă èthi, “Thí cuô dyatèthû lŭ ná ité akhu-akhyé tě?”

30 Èthi hésû, “A ki mēthú tè to rò pè éhyă lŭ dő nèo takhyá~ to,” a hésû lŭ phúnuô.

31 Khwí Pilato hésû èthi, “É cuô nídyédû lahyă rò cirya nídyédû lahyă phú thi tèthyótèthya onuô.”

Manárò Judaphú tahe hésû lŭ, “Pè taryeshyoső dő pè bë cirya thyékyă kayă nuô, a oto,” a hésû phúnuô. **32** A hé lahyă phúyě ma thyáphú a ki lóbähtya phú Byacè Jesű héone hékhokyă ná a kíré thyě phútě tōcô pă nuôhó.

33 Phúnuôrò Khwí Pilato nuǒ dő ahökŭ rò a nőénuǒ ū ná Byacè Jesű rò a sudyă lŭ, “Nè ma Judaphú akhwí tōprè málakó ē?” phúnuô.

34 Byacè Jesű hésû lŭ, “Yéma nè tètanę héhte nídyédû ē? Måtorò kayă tōprèprè hyädyá pè nè ná värifyă ē?” A sudyă kákhyésû lŭ phúnuô.

35 Rò Khwí Pilato hé lŭ, “Nè tanę vă ná Judaphú ò? Prè dő a thühyă nè dő văo tahe nuôma nè myécôphú nídû ná nè bwídukhu nídû nuôtahe pré. Nè cuõmēthú kryá~ itétē?” Khwí Pilato sudyă lŭ phúnuô.

36 Byacè Jesű hésû lŭ, “Vähthyeváké ma bí hekhuyě måto. Ki a má bí hekhuyě henuô, thyáphú vă ki tuõdő Judaphú a khuklókhuklyă yétahe a takhukû támé nuô, vâkhô dő a krwókuň vă tahe ki vúsû htuõhó èthi kō. Phúnuôrò

văhtyěváké ma bí hekhuyěnuô máto.” A hé phúnuô.

³⁷ Khwí Pilato hé lǔ, “Ki héphúnuô hérò nè htwō khwí tōprè hó nuǒ?” A sudyā lǔ phúnuô.

Byacè Jesű hésû lǔ, “Vă ma khwí tōprè málakő phú nè hé nuôhō. Thyáphú vă ki hésopé ū ná témátècō nuôrò, vă hyă opacělyą dő hekhuyě hó. Lő~ kayă okuǒ dő témátècō tókyě tahenuô a ki nídă vângó pă.” A hé phúnuô.

(*Matteo 27:15-31, Marko 15:6-20, Luka 23:13-25*)

³⁸ Khwí Pilato sudyā lǔ, “Témátècō ma ítětě?” phúnuô. Rò Khwí Pilato htető khyěthyá dő Judaphú yětahe a o rò a hé èthi, “Vă kíré cirya è agněnuô vă myáhtye atěthú tōcô~ to.” A hé èthi phúnuô. ³⁹ “Manárò phú thi těcóbě aléklö o ná bí thi měhó těcuōtalwópwě akhěnuô, vă plwöhte pé thi kayă tă dő htökü tōprè pwō~ tóphuő. Phúnuôrò ma thi thézű plwöhtek'yă ‘Judaphú akhwídu yětôprè’ ē?” A sudyā èthi phúnuô.

⁴⁰ Rò èthi éhtohtya lahyă, “Plwöhte to. Plwöhte dő Barabba nuô,” a hé lahyă phúnuô. Barabba ma prěpǔphe zéplée útę tōprè.

19

¹ Phúnuôrò Khwí Pilato é Byacè Jesű rò a nőmű ū ná suplyę iplí. ² Klyéphú tahe ikhu tavä thòshyámó thyáná khuklwő nuôrò a klwóhtya pé

ná Jesű. Rò a thyáhtya pé lǔ cącwő taphèóhtü dő athyáná khwí léthyá yětôba htuǒrò, ³ a hyătő lǔ rò a hyăhé kąkhyékhyé hyănyenyélü, “Kő~ Juda akhwídu, ohtwöprę mónyě htüdû ní~!” A hé lavilavő kaníkano htuǒ lǔ phúnuô rò èthi plyá lǔ khălíshyé.

⁴ Khwí Pilato hyăhte khyëthyá rò a hé Judaphú tahe, “Thyáphú thi ki thégně lahyă ná vă cęmyá è rò vă myáhtye a mę těthú tōcō~ to agněnuô, vă ki éhteluǒ pé khyëthyá thi býyě.” ⁵ Byacè Jesű klwõhtený khuklwõ thòshyá rò thyáhtený cącwő taphèóhtü tōba rò htető èthi. Rò Khwí Pilato hé èthi, “Yélé, è ma kayă nuôtôprę hó.” A hé èthi phúnuô.

⁶ Bwídukhu tahe ná klyëphú dő a opó tělühödu tahe myáhtye lülü, “Mushmanhyéhtyaakyă è dő krusu díkè hihtûlo nuô, manáhyéhtyaakyă è dő krusu díkè hihtûlo nuô,” a éhtohtya lahyă phúnuô.

Manárò Khwí Pilato hé èthi, “Écuő nídyédû lahyă rò manáhyéhtya nídyédû lahyă dő hihtûlo nuô. Dő vagně rò, těthú dő vă ki cirya è nuô, vă cęmyá è rò vă myáhtye tōcō~ to,” a hé èthi phúnuô.

⁷ Judaphú tahe hé tadû lahyă, “Pę těthyótěthya o ná è běthyě prę, mętěhérò a dákwó lyą nídyé anę ná vă ma Cómarya aphúkhü, a hé nídyé anę phúnuô.” A héhtya tadû lahyă phúnuô.

⁸ Khwí Pilato níhuō pó ngóphúyě rò a lé théisě hyăshyoshyo. ⁹ A ką kanuō khyéthyá dő ahökű rò a nuō sudyă Jesű, “Nè obítě hyă?” Manárò Jesű hékákhyésu lǔ tōcō~ to. ¹⁰ Rò a hé Jesű, “Nè hékákhyésu vă tōcō~ to mëtě? Vă níbè tètaryeshyosö dő vă ki plwókyă nè ma a níní, mátorò vă ki mŭthyéhtyakyă nè dő hihtûlo nuôma a níní pré nuôma nè thégně to ē?” A hé lǔ phúnuô.

¹¹ Rò Byacè Jesű hésu lǔ, “Cómarya ki dyétă nè taryeshyosö yě tonuô, nè níbè cyá to. Phúnuôrò kayă dő a dyétăkyă vă dő nè takhukű yëtahenuô, atëthú duklõlõ pă có ná nè.”

¹² Cáhtya bí a héhtuo phúnuô rò, Khwí Pilato yácú myápü klyá dő a ki plwóhtekyă Jesű. Manárò Judaphú tahe éhtö plehyă tadûpó, “Nè ki plwóhtekyă kayă nuôtôprę héma, nè ma Khwí Caesare akhöbóthyó máto. Kayă tópręprę dő a dákwó lyä nídyé ané ná khwí nuô, máhō kayă dő a htésu Khwí Caesare hó.”

¹³ Bí Khwí Pilato níhuō èthi héphúyě akhěnuô, a éhte Jesű rò a onyätă dő tèciryā léonyă khälé dő ū é, ū byáthye kayă lécuō ná ló. Hebreo ngó ma a hé, Gabbatha. ¹⁴ Bínuô tonyě ma atō bí móhtuôkhě ū tari one tècuôtalwópwě agně nuôtonyě.

Rò Khwí Pilato hé Judaphú tahe, “Yélé thíkhwí,” a hé èthi phúnuô.

¹⁵ Manárò èthi éhtöhtya lahyă, “Mëthyékyă è, mŭthyéhtyakyă lǔ dő krusu díkè hihtûlo nuô.”

Rò Khwí Pilato sudyä èthi, “Thí thézü nő műthyěhtyakyă vă ná thikhwiyě dő krusu díkè hihtûlo ē?”

Rò bwídukhu tahe hé, “Pè khwí oprétü Khwí Caesare tóprę tuō. Pèkhwí dő aruô ma a o tópręto,” èthi hé lahyă phúnuô.

¹⁶ Dőkhyětadû rò Khwí Pilato dyétäkyă Jesü dő èthi atakhukü dő èthi ki műthyěhtyakyă lü dő krusu díkè hihtûlo.

Ü Műthyěhtya Byacè Jesü Dő Krusu Díkè Hihtûlo.

(*Matteo 27:32-44, Marko 15:21-32, Luka 23:26-43*)

Phúnuôrò klyěphú tahe půcuőkyă Jesü. ¹⁷ Rò a zácuő nídyédû a krusu rò a htecuő dő khuklókrwí akhälé. Khälé yětôpho ma Hebreo ngó hé, “Golgotha.” ¹⁸ Ü műthyěhtyakyă lü dő krusu díkè hihtûlo bínuô. Ü műthyěhtya tő lü ná kayă thényě, tókyě ná tópręprę. Jesü rò a o dő aklämékü.

¹⁹ Khwí Pilato nőră ü témátědyă aliplò rò a nőműthyěhtya ü dő krusu díkè hihtûlo. Èthi ră liployě, “Judaphú tahe akhwí, vř Nazarèphú Jesü” phúnuô. ²⁰ Ü műthyěhtya Jesü yěnuô, a ophûpré ná vř akhu-akhyě, Judaphú tahe hőmyá élă liyě. Rò liyěnuô ü rão loplí ná Hebreo ngó dő Judaphú hébè nídyé yěnuô, ná Latin ngó ná Greek myěcôphú angó. ²¹ Prělůtyă khukló tahe hé Khwí Pilato, “‘Judaphú tahe akhwí,’ raphúnuô támé. Ră taple khyěthyá ná kayă yětôprę ma a

dákwólyä nídyé ané ná Judaphú tahe akhwí,” ră taple khyě phúnuô.

22 Manárò Khwí Pilato hé lǔ, “Tè dő vă răhtuǒhó nuôma, a htuǒhó.”

23 Bí klyéphú tahe műthyěhtya htuǒhó lǔ dő hihtûlo akhěnuô, klyéphú thélwí yěnuô a phyé Byacè Jesù hyeca tahe rò, a ibě nídyé lǔ tōprè tôba. Rò èthi phyé pô lǔ cäcwohtü dő ū bócü tähüpplú pré lǔ rò ū léiséhtü lǔ oto yětôba.

24 Èthi tōprè ná tōprè hé nídyélü, “Pè htózě è to ha, üpě tō níbèpě pănuô, pè bô těbyäbwí tōcô pô!” A hé nídyé lǔ phúnuô.

Thyáphú lisäsékü ki lõhtyabähnya rò těhtwö ané phuyé pré. Lisäsékü hé,

“Èthi ibě phyé nídyé lahyä väca tahe hó. Thyáphú èthi ki phyéní väca rò a bô lahyä těbyäbwí hó.”[◇]

Rò klyéphú yětahenuô, a më lahyä phúnuô hó.

25 Bí Byacè Jesù a krusu akhăshyénuô, Byacè amuõ ná Byacè amuõ apuõprémò, ná Clopa amě Maria ná Magdalena dökümuõ Maria ihtò o lahyä bînuô. **26** Bí Byacè Jesù myáhtye amuõ ná a khöpacë dő a mõ nídyé lǔ yětôprè ihtò ophû ná lǔ akhě, a hé cuõ amuõ, “Muõ- khönyáyé kayä yětôprè ma a htwöhó nèphú hó,” a hé cuõ amuõ phúnuô. **27** Htuôrò a hé kuõke a khöpacë nuôtôprè, “Khönyáyé vämuõrò a htwöhó nèmuõ

[◇] **19:24** 19:24 Li Htuthéhtya 22:18

hó.” Cáhtya bínuô rò a khöpacĕ yëtôprë ékaš-o
Byacè amuøyé dô ahi.

Byacè Jesü Thyě
(*Matteo 27:45-56, Marko 15:33-41, Luka 23:44-49*)

²⁸ A héhtuǒ phúnuô rò Byacè Jesü thégně ná a
mehetuǒlǒhó tèpwǒ~ tōcô hó. Rò thyaphú lisasě ki
lôbâhtya agnenuô, Byacè Jesü hé, “Vă théo htyě”
a hé phúnuô. ²⁹ Bínuô tóphonuô, htyezashye o
tôtho. Rò èthi klyacuöphyé tètôcô dô athyáná
phyaplyé rò a cuöcyenuô dô htyezashye thökü rò
a cöklöma dô thöphyä dô ū é ná hyssóphyäyé alo
rò a túdyahtyatô dô Byacè a khäulo. ³⁰ Bí Byacè
Jesü puömyá yě akhenuô, a hé, “A htuǒhó.” Rò
a khukló tængökyä, htuörò a dyélyäkyä athéplö³¹
htwöprë dô Cómarya a takhukü.

Ü Sû Lürö Ná Tabyä

³¹ Bínuô tonyenuô atô ná mónyě dô ū taritaryä
one shyéparö Judaphú a Mónyeduô nuôttonyě
agně. Mónyeduô yenuôma mädû Mónyeduô dô
a tâtô khódû bí pwë dô ū é ná tècuôtalwópwë
akhenuô. Phúnuôrò Judaphú khuklôdu khusuhtü
tahenuô, bí Mónyeduô akh  y  , èthi théz   dya-
o lu  to y  tahenuô dô krusu d  k   hihtûlo to.
Thyaphú èthi ki thyepry  nuô rò, èthi cu   kw  
Khwí Pilato dô a ki n  d  k  ky   ū n   èthi nuôtahe
akh  py   rò ki phy  t  ky   èthi dô krusu d  k   hi-
htûlo. ³² Phúnuôrò kly  phú tahe hy  d  k   r  l  

ň mňthyěhtya tőná Jesú yěthényě aklě tōprě. Htuňrò a cuő dòké kuňpóke a okyă nuôtôprě. ³³ Manárò bí èthi cuôtuň dő Jesú o akhěnuô, èthi myáhtye ná a thyě htuňhó akhu-akhyě a dòké lú khapyň tókhó~ to. ³⁴ Manárò klyěphú yětahe aklě tōprěnuô, a sú Jesú rňklě ná tabyă rò tóphuňtuň thwi ná htyě sätňhte. ³⁵ Kayă dő a myáhtye a htwňhtya phýyě tōprěnuô a hésoluň pé ũ. Rò a héso luňtö pé ũ pré. A thégně tăte nídyé ná a hé yěnuôma acóate pré. Thyáphú thí ki zúe kuňu nuô, a hésoluň pé thí pré. ³⁶ Thyáphú lisásě ki lóbähhtya agněnuô, těyětahe htwňhtya hó. Lisásěkú hé, “Akrwí ki lakéní tóbó~ to,”³⁷ a hé phúnuô. ³⁷ Lisásě dő aruôtôpho hé pó, “Èthi sú nídyélü ná tabyă yětôprěnuô, èthi ki myá lú pă.”³⁸

Ü Iluň Jesú
(Matteo 27:57-61, Marko 15:42-47, Luka 23:50-56)

³⁸ Htuňrò vň Arimatheaphú Joseph cuňkwí Jesú aluňtö yě dő Khwí Pilato a o. Joseph ma Byacè Jesú a khöpacě tōprě, manárò a yň théisé Judaphú tahe alé akhu-akhyě a htwňhuňtowňwé pré lú khöpacě pré. A cuňkwí Khwí Pilato yěnuô, a cü lú rò a hyă phyédwó cuňkyă Byacè aluňtö yě. ³⁹ Nicodemo krwňcuňkuň ná è. Kayă dő a hyă olě kuň Byacè Jesú dő mókhíkhě dő arékhě nuôtôprě

³⁷ **19:36** 19:36 Li Htekă 12:46, Li Lěmňklě 9:12 ³⁸ **19:37** 19:37 Zekaria 12:10

ma Nicodemo hó. A phyéhyäní léplő nuômú nyěcô dő ū é, myrra ná alósa. A lyahtruônuô, a phû- o có nyeshyé ná nyäcwé có. **40** Èthi yéthényé phyé Jesü a luňtoyé rò a bo talú ná iké bápli tôba rò a bobí talú tő lú ná tenuômú nuôtahe. Judaphú aléklö iluô luň nuôma a më lahyä phunuô. **41** Bí ū lémňthyehya Jesü dő krusu díkè hihtulö akhăshyenuô, pré o tôle. Dő pré nuôtôlé akunuô, ū ikhüknuô othě luňkù tökù dő lókù, rò ū iluõnó hí ná luňtôprę- híto. **42** Bínuô tonyenuô ato ná mónyé dő ū taritaryä one shyéparo Judaphú a Mónyeduô nuôtônyé, htuõto luňkù yö ophû bínuô tökù akhu-akhyé, èthi cuõ iluõnuôkyä lú bínuô.

20

Luňkù Okókhükyä

(Matteo 28:1-10, Marko 16:1-8, Luka 24:1-12)

1 Judaphú a Mónyeduô htuõ anotôrõ mölî rømú mökhíopä akhenuô, Magdalena dökumuõ Maria hyä dő luňkhu rò a myáhtye ná lódu dő ū htulõbí lú ná luňkù nuôtômënuô ū htulõtaphä cuôkyä lú. **2** Rò a klyakä dő Simonè Petru ná Jesü a khöpacę dő a mō nídyé lú dő aruôtôprę a o rò a héso pé èthi, “Èthi phyécuôkyämé hó Byacè nuô dő luňkù hó. Èthi cuôdya-otö lú bítë~ nuô pë thégnë to.”

3 Yétôphuôrò Petru ná Byacè a khöpacę dő aruô tôprę klyahyä lahyä dő luňkhu. **4** Èthi klyahyä prö lú pré tadûrò Byacè a khöpacę dő aruô yétôprę

klyapryäklö ná Petru akhu-akhyě, a klyahyä tuɔ̄réklö lǔ dő luɔ̄khu. ⁵ A hyä ngòmyácōnuǒ dő luɔ̄kū rò a myáhtye ik̄e báplihtü yě okyä bínuô, manárò a hyānuǒ dő akü to. ⁶ Yëtôphuɔ̄rò Simonè Petru dő a klyahyä täno dő lükhyékhu yëtôprë hyätuɔ̄ rò a hyānuǒ dő luɔ̄kū. Rò a myáhtye ik̄e báplihtü nuôtôba okyä bínuô. ⁷ Htuɔ̄rò a myáhtye tuɔ̄kuǒ khuhtö dő ū bobí pé ná Byacè Jesü akhuk-ló nuôtôbaba. A khuhtöphú yëtôbanuô a otɔ̄kuǒ ná ik̄e báplihtü nuôtôba to. A botalü kyä khódû tópho. ⁸ Dökhye rò a khöpacë dő a klyahyä tuɔ̄ré dő luɔ̄khu yëtôprë hyānuǒ dő akü. A hyä myáhtye rò a züe ná Jesü htwöprë kákhyě hó. ⁹ Lisasé héone cóhó, Byacè Jesü ki thyě ihtökákhyě pă tadúrò, tuɔ̄ cóhó bínuôkhénuô, phú lisasé héone yēnuô, a khöpacë tahe thégnéplö híto.

¹⁰ Htuɔ̄rò èthi yëthényë kákhyě lahyä dő ahi.

*Byacè Jesü Oluɔ̄htya Pé Magdalena Dȫkümüɔ̄
Maria
(Marko 16:9-11)*

¹¹ Manárò Maria rò a ihtö okyä bí luɔ̄kükhtünuô rò a nguɔ̄. Bí a nguɔ̄ khě, a ngò takò myácōnuǒ dő luɔ̄kū. ¹² Rò a myáhtye mókhu tanéphú thyání hyecabü thényë onyäo dő Jesü luɔ̄tö léo nuô. Tôprë rò a o dő a khuklóhté tókyě, tôprë rò a o dő a kházó tókyě.

¹³ Rò èthi sudyä Maria, “Mòmuɔ̄, nè nguɔ̄ mëtë?”

Rò Maria hé kákhyésû èthi, “Èthi phyécuôkyámé hó vă Byacè hó, èthi cuôdya-o tō lǔ bítenuô vă thégnéto,” a hésû phúnuô. ¹⁴ Bí a tarí kákhyé akhěnuô, a myáhtye Byacè Jesù kahtòo dő lükhyékhu tadúrò a thégné ná Byacè Jesù máto.

¹⁵ “Mòmuő~, nè nguő mëtě? Nè myápű ũpě?” A sudyă lǔ phúnuô.

Maria tanetyá Byacè Jesù ná prëopó myákhwè taré rò a hé lǔ, “Vyá, nè ki phyécuő lǔ hérò nè cuôdya-o tō lǔ bíté tóphonuô, héluő pé vă rò vă ki cuôphyékhyé è,” a hé lǔ phúnuô.

¹⁶ “Maria,” Byacè Jesù hé lǔ phúnuô.

Rò a tarí cuôtó lǔ rò a hésû lǔ ná Hebreo ngó rò a hé, “Rabboni~.” (Angólasá ma Thárá)

¹⁷ Rò Byacè Jesù hé lǔ, “Pű tă vă më, mëtěhérò vă ką dő văphě o híto. Cuő dő vă puővyá nuôtahe a o rò cuôhé pé èthi, ‘Vă ki kákhahtya dő văphě ma amámá, thi phě ma amámá, vă Cómarya ma amámá, thi Cómarya ma amámá yëtôprë a opä’” a hé lǔ phúnuô.

¹⁸ Magdalena dökumuő Maria yë cuő dyásopé a khöpacę tahe ná tèritękyă yë rò a hé pé èthi, “Vă myáhtyehó Byacè hó!” Rò a héluő pé èthi ná Byacè hé pé lǔ nuôtahe.

*Byacè Jesù Oluőhtya Pé A Khöpacę Tahe
(Matteo 28:16-20, Marko 16:14-18, Luka 24:36-49)*

¹⁹ Bí Judaphú a Mónyeduô mókatò nuôtônyé htuô shyéparö tonyé mókhípaló akhenuô, a khöpacę tahe théisë lahyä Judaphú a khuklôdu tahe alé rò a mëma lahyä kadä, rò bí èthi opló tólü dő hidökü akhenuô, Byacè Jesü hyäihtò oluôkhyé pé dő èthi klämékü rò a hé èthi, “Tëthéplò kacükabé ki okuôdû ná thiñí~,” a hé èthi phúnuô. ²⁰ A héhtuô pé èthi phúnuôrò a dyéluô pé èthi ná atakhu ná aröklé. Bí a khöpacę tahe myáhtye lü akhenuô, a thékrüthélö tapa lahyä có.

²¹ Byacè Jesü hé khyéthyá èthi, “Tëthéplò kacükabé ki odû ná thiñí~! Rò phú văphé nõhyä vă nuô, vă nõcuôkuô thi.” ²² A héhtuô phúnuôrò a thécuô dő èthikhu rò a hé èthi, “Phyésû lahyä Thé Sásë Byacè yé. ²³ Thi ki plwökyä ütëthú tahe hérò ütëthú ki plwökyä pă. Thi ki plwökyä ütëthú to hérò, ütëthú ki plwökyä to.”

Byacè Jesü Oluôhtya Pé Thomazo

²⁴ Bí Jesü cuõnuô oluô pé a khöpacę dő hikü akhenuô, Thomazo dő ū épó lümwi ná Didymo yëtôprë okuô ná èthi bïnuô to. ²⁵ A khöpacę yëtahe hé Thomazo, “Pë myáhtyehó Byacè hó,” a hé pé lü phúnuô.

Manárò a hésû èthi, “Vă ki myáhtye lipana akhälé cwëokyä dő a takhukü to, htuôrò vă ki kaübènì lipana cwëkhälé ná vă kanö to, vă ki

phübèní aröklě acwě ná vă takhu to hénuô, vă züeto.”

²⁶ Dőkhyě thuőthyótônyénuô, Byacè Jesú a khöpacě tahe opló tőkhyélű dő hinuô tômě akű. Bínüoakhě Thomazo otőkuő ná èthě bínüo. Èthě mëma kadä tadúrò Byacè Jesú hyănuő ihtò dő èthě kläměkű rò a hé èthě, “Tëthéplò kacükabé ki okuődû ná thǐ ní~” phúnuô. ²⁷ Yëtôphuőrò a hé Thomazo, “Hyămyámõ vă takhuküyě, hyă rò kaümyádû ná nè kanõ nuô. Zóhyă nè takhunuô rò phümyádû vă röklě acwěyě. Théplò rare tämé. Tarú züenuô.” A hé lü phúnuô.

²⁸ “Vă Byacè, vă Cómarya,” Thomazo hésû lü phúnuô.

²⁹ Htuőrò Byacè Jesú hé lü, “Nè yõ myáhtye vă khukhyérò nè züe pré. Kayă dő a myáhtye vă to rò a züe tahenuô a ki níbè tësõri,” a hé lü phúnuô.

Ü Rä Li Yëtôba A Tëtaze Myásü Tahe

³⁰ Byacè Jesú dyéluő pé tëmë tëprötëpryä dő a khöpacě tahe anyéhyă dő ũ rämánuô tő bí li yëtôba akű to tahenuô a oélă pă có. ³¹ Manárò ũ räo li yëtôba ma thyáphú thǐ ki züe ná Jesú ma Messia, è ma Cómarya aphúkhű töprë, rò dő thǐ züe lü akhu-akhyérò, thǐ ki níbè théhtwöprë agnenuô, ũ rä pé thǐ pré.

21

*Byacè Jesú Oluōhtya Pé A Khōpacé
Thuōthyótôprè.*

¹ Dőkhyě nyětyato nuô, Byacè Jesú oluōhtya pé a khōpacé tahe dő Tiberia htyěòduhtű. A oluōhtya pé lǔ phútě hérò, ² Simonè Petru, Thomazo dő ū épó lǔmwị ná Didymo,* ná Galilea kę vĩ Cananphú Nathanael ná Zebedeo aphúprèkhǔ thényě ná Jesú a khōpacé dő aruô thényě cuô opló rólō lǔ. ³ Simonè Petru hé èthi, “Vǎ cuôpûe tě,” a hé rò, èthi hé lǔ, “Pē cuôkuô ná nè,” a hé lǔ phúnuô. Phúnuôrò èthi sidyání thòklyé rò htecuô pûe lahyá tě tadúrò tóthě~ tóthě a ní tóbè~ to.

⁴ Mólibûhó rò Byacè Jesú ihtò dő htyěhtű nuô, manárò a khōpacé tahe thègně ná Jesú máto.

⁵ A sudyá èthi, “Khōbóthyó thǐ, tě ní sálé ē?”
Rò èthi hésu lǔ, “Aní tóbè~ to.”

⁶ Rò Jesú hé èthi, “Vítä thǐ itaví dő thǐ thòklyé cōhtwó nuôtôkyě, tě nídû pă.” Rò bí èthi mephú a hé akhěnuô, těný ényacó akhu-akhyě, a cwihtya pé nídyé pă cō a itaví dő thòklyékü to.

⁷ Yétôphuôrò Jesú a khōpacé dő a mo nídyé yětôprè hé Petru, “È ma Byacè nuô~” a hé pé lǔ phúnuô. Bí Simonè Petru níhuô lǔ hé, “È ma Byacè nuô~” phúnuô akhě, tóphuôtuô a thyáhtya

* **21:2** 21:2 Didymo angóglasá ma odíkryé.

khyéthyá acä dő a plwókyă lŭ nuôtôba htuôrò a pátă dő htyékü. ⁸ A khöbóthyó dő a okyă dő thòklyékü yëtahenuô, a krwókhyákă kuô lŭ. Èthi khyă cwitarú kañí itaví dő a níbă ná tĕ yënuôtôba dő htyéhtü. Èthi oyę lă ná htyéhtü to, a oyę pré aplé nyézè pré. ⁹ Bí èthi kabantă ohó athòklyě dő khölökhu akhënuô, èthi myáhtye ū isûe tĕ dő miklwókhu htuônná khómü tahe.

¹⁰ Byacè Jesù Krístu hé èthi, “Phyé hyápemyá vă tĕ dő thi púní nuôtôkló bíyě tahe.”

¹¹ Rò Simonè Petru cuõhtyanuõ dő thòklyékü rò a cwitarúhtya itaví dő a níbă ná tĕyé dő khölökhu. Lő~ tĕbèdu dő a ní nuôma a o tôzè ná nyashyé ná thuôbè. Tĕ ní ényacó tadûrò itaví lazë tôcoto. ¹² Byacè Jesù hé èthi, “Hyă emô lahyă.” Èthi thégnéhó lahyă ná è ma Byacè Jesù akhu-akhyé, “Nè ma üpě?” Èthi sudyă bû lahyă lŭ tôprè~ to. ¹³ Byacè Jesù phyéní khómü rò a cuõtò èthi rò a zúe pé èthi. Rò a phyéní tĕ rò a cuõ zúe pékuõ èthi phunuônuô. ¹⁴ Byacè Jesù thyě ihtòhtwöprè kakhyě htuôrò a dyéluõ pé ané ná a khöpacé tahenuô, yě ma thuôphuôtôphuô hó.

Byacè Jesù Ná Petru

¹⁵ Èthi e htuôrò, Byacè Jesù sudyă Simonè Petru, “Giovanni† aphúkhü Simonè, nè moklõ málakó vă ná kayă yëtahe mō vă nuô  ?” A sudyă lŭ.

† 21:15 21:15 Tahehenuô, a é lümwı ná Bar Jonna.

Rò Simonè hésû lǔ, “Ò, Byacè, vă mō nè nuôma nè thégnédû hó,” a hé lǔ phúnuô.

Byacè Jesù hé lǔ, “Myá buôení vă thímíphú nuôtahe ní~.”

¹⁶ Rò Byacè Jesù sudyă khyéthyá lǔ, “Giovanni aphúkhü Simonè, nè mō málakō vă ē?” A sudyă lǔ.

Rò a hésû Byacè, “Ò, Byacè, vă mō nè nuôma nè thégnédû hó.”

Rò Byacè Jesù hésû lǔ, “Myákhwèní vă thímídu nuôtahe ní~.”

¹⁷ Htuôrò a sudyă pō lǔ thuôphuôtôphuô, “Giovanni aphúkhü Simonè, nè mō vă ē?”

Byacè Jesù yō sudyă lǔ, “Nè mō vă ē?” nuô thuôphuôhó akhu-akhyé, a mō lüthéplò to. Rò a hésû lǔ, “Byacè, nè thégné lô tèpwörtôcô, vă mō nè nuôma nè thégné hó,” a hé lǔ phúnuô,

Rò Byacè Jesù hé lǔ, “Myá buôebuôoní vă thímídu nuôtahe ní~. ¹⁸ Vă hécócó nè, bí nè nacépă akhě, nè nyáhtyabé nídyédû nènyáhtó, nè thézúcuô bítě~ nuô nè cuôbé. Manárò shyé~ nè muôprêhó pânuô, nè ki zóhte nè takhu nyékhó pă. Ū ki cöklöma nè takhu rò ū ki cökuô nè dő khälé dő nè thézú cuô to nuô pă.” ¹⁹ Byacè Jesù hé lǔ phúyé nuôma, a thé héluô lǔ ná Petru ki thyé phútě pă rò Cómarya aljatakhě ki oluôhtya phútě pă agnenuô pré. Htuôrò Byacè Jesù hé lǔ, “Krwö vâkhyé.”

Byacè Jesù Ná A Khöpacé Dő Aruôtahe

20 Bí Petru myákakhyě akhěnuô, a myáhtye Byacè Jesù a khöpacę dő a modyé lǔ nuôtôprę krwōkuō èthíkhyě. (È ma prę dő a o taterę Byacè Jesù bí èthí esèe móhé akhě nuôtôprę hó, rò a sudyā lǔ, “Byacè, úpě kíré isětäkyā nè pă pě?” nuôtôprę hó. Yěma Byacè Jesù thyěhíto akhě) **21** bí Petru myáhtye lǔ akhěnuô, a sudyā Jesù, “Byacè, èkuǒlě, a ki htwöhtyakuō phútě pă?” A sudyā Jesù phúnuô.

22 Byacè Jesù hésû lǔ, “Vă ki thézű nőohtwöprę tuő lǔ dő vă hyápă kihérò, cý vă pré. Nuôma nè témę máto, nè témę ma nè bě krwōkuō vă pré,” a hé lǔ phúnuô. **23** Dő Byacè Jesù hé phúyě akhu-akhyě, ngó luōpasicuō böbyelő dő puővyá pręzűetephú tahe aklě ná a khöpacę nuôtôprę a thyěto hénuô, a hé lahyă phúnuô. Manárò Byacè Jesù hé ná a thyěto phúnuô máto. A hé, “Vă ki thézű nőohtwöprę tuő lǔ dő vă hyápă kihénuô rò cý vă pré, nuôma nè témę máto,” a hé phúnuô pré.

24 Prę rámárädyă tě yětahe ma vă dő a htwö Byacè Jesù a khöpacę yětôprę pré, rò a myáhtye lõlõ- témehwtwöhtya ané yětahe rò a rámárädyă pré. A těhésoluō pé yětahe nuôma atő lõ pré nuô pę thégně.

25 Khönyáyě, Byacè Jesű mētē dő aruô tahenuô a oélápă. Ki rámárädyă lölö~ a mē nuôtahe hénuôma, vă tanę ná hekhuyě tôbalő cónuô, lédyali akhälé pòpă coto hó.

Lisăsĕ Athĕ - Kayă Ngó
Western Kayah: Lisăsĕ Athĕ - Kayă Ngó New
Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayah, Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

e95d0c8d-ae9c-5368-9ad4-ad9a104aff49